

আকাশীগংগা যুটীয়া বন পৰিচালনা সমিতি

নগাঁও দক্ষিণ সংমণ্ডল, উত্তৰ অসম চক্ৰ

ক্ষুদ্ৰ পৰিকল্পনা

(২০১৬-১৭ৰ পৰা ২০২৫-২৬ লৈ)

প্ৰস্তুতকৰ্তা

আকাশীগংগা যুটীয়া বন পৰিচালনা সমিতি (JFMC)

সহায়কাৰী

অসম বন বিভাগ

আৰু

ক্ষুদ্ৰ পৰিকল্পনা আৰু জীৱিকাৰ সুযোগ বৃদ্ধিৰ বাবে গঠিত মহাজোঁট (কম্পেল', COMPELO)

[আই আই ই (IIE), আৰ জি ভি এন (RGVN) আৰু চি এম এল (CML)]

Approved:

ANM
22/12/17

Divisional Forest Officer
Nagaon South Division
Hojai.

সংক্ষিপ্ত শব্দৰ সম্পূৰ্ণ নামৰ তালিকা

সংক্ষিপ্ত	সম্পূৰ্ণ নাম
এ চি এফ (ACF)	সহকাৰী বন সংৰক্ষক (এছিচটেণ্ট কনজাৰভেটৰ অব্ ফৰেষ্ট)
এ এফ ডি (AFD)	এজেণ্ডা ফাৰ্ভ ডি ডেভেলপমেণ্ট
এ পি এফ বি চি (APFBC)	বন আৰু জৈৱ বৈচিত্ৰ্য সংৰক্ষণৰ অসম প্ৰকল্প (আছাম প্ৰজেক্ট অন ফৰেষ্ট এণ্ড বায়'ডাইভাৰ্ছিটি কনজাৰভেচন)
এ পি এল (APL)	দাৰিদ্ৰ্য সীমাৰেখাৰ ওপৰৰ (এব'ভ পভাৰ্টী লাইন)
বি পি এল (BPL)	দাৰিদ্ৰ্য সীমাৰেখাৰ তলৰ (বিল' পভাৰ্টী লাইন)
চি চি এফ (CCF)	মুখ্য বন সংৰক্ষক (চীফ কনজাৰভেটৰ অব্ ফৰেষ্ট)
চি এফ (CF)	বন সংৰক্ষক (কনজাৰভেটৰ অব্ ফৰেষ্ট)
চি অ' এম পি ই এল অ' (COMPELO)	কনছাল্টিং ছাৰ্ভিচ ফৰ মাইক্ৰ'প্লেনিং এনহেণ্সিং লাইভলিহুড অপচুৰ্ণিটিজ
ডি চি এফ (DCF)	উপ-বন সংৰক্ষক (ডেপুটী কনজাৰভেটৰ অব্ ফৰেষ্ট)
ডি এফ অ' (DFO)	সাংমণ্ডলিক বন বিষয়া (ডিভিজনেল ফৰেষ্ট অফিচাৰ)
ই ডি চি (EDC)	পৰিৱেশ-উন্নয়ন সমিতি (ইক' ডেভেলপমেণ্ট ছ'চাইটী)
ই পি এ (EPA)	প্ৰাৰম্ভিক কাৰ্যসূচী (এণ্টি পইণ্ট এক্টিভিটী)
এফ চি এ (FCA)	বন (সংৰক্ষণ) আইন, ১৯৮১ (ফৰেষ্ট কনজাৰভেচন এক্ট, ১৯৮১)
এফ ডি (FD)	বন বিভাগ (ফৰেষ্ট ডিপাৰ্টমেণ্ট)
এফ আৰ এ (FRA)	বন অধিকাৰ আইন (ফৰেষ্ট ৰাইটছ এক্ট)
এফ ভি (FV)	বনগাঁও (ফৰেষ্ট ভিলেজ)
এফ ৰাই পি (FYP)	পঞ্চবাৰ্ষিক পৰিকল্পনা (ফাইভ য়েৰ প্লেন)
জি এইচ জি (GHG)	সেউজ গৃহ গেছ (গ্ৰীণ হাউছ গেছ)
জি অ' আই (GoI)	ভাৰত চৰকাৰ (গভৰ্ণমেণ্ট অব্ ইণ্ডিয়া)
জি পি (GP)	গাঁও পঞ্চায়ত
এইচ এ (Ha)	হেক্টৰ
আইইচি (IEC)	তথ্য শিক্ষা আৰু যোগাযোগ (ইনফৰমেচন এডুকেশ্বন এণ্ড কমিউনিকেশ্বন)

আই আই ই (IIE)	ভাৰতীয় উদ্যমিতা প্ৰতিষ্ঠান (ইণ্ডিয়ান ইনষ্টিটিউট অব্ এণ্ট্ৰ'প্ৰিনিঅ'বশ্বিপ)
জে এফ এম চি (JFMC)	যৌথ বন পৰিচালনা সমিতি (জইণ্ট ফৰেষ্ট মেনেজমেণ্ট কমিটী)
এম ডি আৰ (MDR)	প্ৰধান জিলা পথ (মেজৰ ডিষ্ট্ৰিক্ট ৰোডছ)
এম জি এনৰেগা (MGNREGS)	মহাত্মা গান্ধী ৰাষ্ট্ৰীয় গ্ৰাম্য নিয়োগ নিশ্চিতকৰণ আঁচনি (মহাত্মা গান্ধী নেচনেল ৰয়েল এমপ্লইমেণ্ট গেৰাণ্টি স্কিম)
এম অ'ই এফ চি চি (MoEFCC)	পৰিৱেশ, বন আৰু জলবায়ু পৰিৱৰ্তন মন্ত্ৰালয় (মিনিষ্ট্ৰী অব্ এনভাইৰ'নমেণ্ট, ফৰেষ্ট এণ্ড ক্লাইমেট চেঞ্জ)
এন এ পি (NAP)	ৰাষ্ট্ৰীয় বন সৃজন আঁচনি (নেচনেল এফৰেষ্টেচন প্ৰ'গ্ৰাম)
এন এ আৰ এম আই এল (NaRMIL)	ৰাষ্ট্ৰীয় সম্পদ পৰিচালনা আৰু আৰু একত্ৰিত জীৱিকা (নেচনেল বিছ'ৰ্চ মেনেজমেণ্ট এণ্ড ইণ্ডিগ্ৰেটেড লাইভলিহুড)
এন বি এম (NBM)	ৰাষ্ট্ৰীয় বাঁহ অভিযান (নেচনেল বেঙ্গ' মিছন)
এন টি এফ পি (NTFP)	কাঠ ভিন্ন বন উৎপাদন (নন টিম্বাৰ ফৰেষ্ট প্ৰডিউচ)
অ' বি চি (OBC)	অন্যান্য পিছপৰা শ্ৰেণী (আদাৰ বেকৱাৰ্ড ক্লাছেছ)
অ' ডি আৰ (ODR)	অন্য জিলা পথ (আদাৰ ডিষ্ট্ৰিক্ট ৰোডছ)
পি চি চি এফ (PCCF)	প্ৰধান মুখ্য বন সংৰক্ষক (প্ৰিন্সিপাল চীফ কনজাৰভেটৰ অব্ ফৰেষ্ট)
পি এইচ চি (PHC)	প্ৰাথমিক স্বাস্থ্য কেন্দ্ৰ (প্ৰাইমেৰী হেল্থ চেণ্টাৰ)
পি এম ইউ (PMU)	প্ৰকল্প নিৰীক্ষণ গোট (প্ৰজেক্ট মনিটৰিং ইউনিট)
পি আৰ এ (PRA)	অংশগ্ৰহণমূলক গ্ৰাম্য পৰিমাপ (পাৰ্টিচিপেটৰী ৰেবল এপ্ৰাইজেল)
আৰ ই ডি ডি + (REDD+)	বিডিউচিং ইমিছন ফ্ৰম ডি-ফৰেষ্টেচন এণ্ড ফৰেষ্ট ডিগ্ৰেডেছন প্লাছ
আৰ জি ভি এন (RGVN)	ৰাষ্ট্ৰীয় গ্ৰামীণ বিকাশ নিধি
আৰ অ' (RO)	বনাঞ্চলিক বিষয়া (ৰেঞ্জ অফিচাৰ)
এছ চি (SC)	অনুসূচিত জাতি (ছিডিউল কাষ্ট)
এছ ডি জি (SDG)	বহনক্ষম উন্নয়ন লক্ষ্য (ছাছটেইনেবল ডেভেলপমেণ্ট গ'লছ)
এছ এল এফ (SLF)	নিৰ্বাহক্ষম জীৱিকা গঠন (ছাছটেইনেবল লাইভলিহুড ফ্ৰেমৱৰ্ক)
এছ পি পি (Spp)	স্পেচিছ
এছ টি (ST)	অনুসূচিত জনজাতি (ছিডিউল ট্ৰাইব)
এছ ডব্লিউ অ' টি (SWOT)	সবলতা, দুৰ্বলতা, সুবিধা আৰু ভাবুকি (ষ্ট্ৰেংথ, উইক্‌নেছ, অপৰচুনিটি এণ্ড থ্ৰেট)
টি ভি (TV)	ট্যাংগা গাঁও (ট্যাংগা ভিলেজ)
টি ভি (TV)	টেলিভিছন
ডব্লিউ এল এছ (WLS)	বন্যপ্ৰাণী অভয়াৰণ্য (ৰাইল্ড লাইফ ছেংচুৰী)
ডব্লিউ পি এ (WPA)	বন্যপ্ৰাণী (সংৰক্ষণ) আইন, ১৯৭২ (ৰাইল্ডলাইফ প্ৰ'টেকচন) এক্ট-১৯৭২)
ডব্লিউ পি চি (WPC)	কৰ্ম পৰিকল্পনা চক্ৰ (ৰকিং প্লেন চাৰ্কোল)

গছ, জোপোহা গছ, ঘাঁহ-বন-লতা আদিৰ স্থানীয় আৰু বৈজ্ঞানিক নাম

ক্রমিক নং	স্থানীয় নাম	বৈজ্ঞানিক নাম
গছ		
১	আগৰ	একুইলাৰিয়াআগালোচা
২	আমৰা	স্পনডিউমপিন্লেষ্টাল এল এফ কাৰজ
৩	আমলখি	ফিলাছ্চাচেম্বলিকা
৪	বাদাম (জঙ্গলি বাদাম)	ষ্টাৰকুলিয়ালাটা
৫	বহৰা (ভোমোৰা)	টাৰ্মিনালিয়াবেলেৰিকা
৬	বন জলকীয়া	ট্ৰিপ্তটোকেৰিয়ামিগডেলিনা
৭	বেল	এগ্লেমাৰ্মেলোচ
৮	বগীজামু	ইউগেনিয়া প্ৰেছ'ল
৯	বৰথেকেৰা	গাৰ্চিনিয়াপেডুকুলাটা
১০	বগৰী	জিজিফাছ জুজুবি
১১	বন বগৰী	জিজিফাছৰুগুছা
১২	বন-সোণালু	ট্ৰাইপ্টোকেৰিয়া ফ্ল'ৰিবিগু
১৩	ধূনা	কেনাৰিয়ামৰেছিনিফেৰাম
১৪	ঘোঁৰানিম	মেলিয়াজডাৰাছ
১৫	গমাৰি	গেমেলিনাৰবৰিয়া
১৬	শিলিখা	টাৰ্মিনালিয়াচিট্ৰিনা
১৭	কদম	এছ্চোচিফালাচকাদাস্বা
১৮	কঁঠাল	আৰ্টোকাৰপাচইণ্ডিগ্ৰিফলিয়া
১৯	কাঞ্চন	ব'হেনিয়া স্পেচিছ
২০	কুঁহিৰ	ব্ৰেডিলিয়াৰেটাছা
২১	লালে	বালছুৰাছুবাষ্টা
২২	লহাজাম	ইউগেনিয়া ফৰমোছা
২৩	মাহিদল	কৰ্ডিয়েল ফ্ৰেগ্ৰাণ্ডিছিমা
২৪	মকাহি	ফ'বি কুপাৰিয়ানা
২৫	মদাৰ	এৰিথ্ৰিনাষ্ট্ৰিক্টা
২৬	মন	কঠৰাৰ লগত একে

২৭	মজ	আলবিজিয়ালুকিডা
২৮	মতামুনা	কানাৰিয়ামবেংগালেনছিছ
২৯	মৰৈ	আলবিজিয়ালেব্বাক
৩০	নাহৰ	মেচুৰাফেৰা
৩১	নগা ডালচেনি	চিন্নমোমামুটুছিফলিয়াম
৩২	নগা ক'লা	আলফোনছাভেনট্ৰিক'ছা
৩৩	নগা ওদাল	ষ্টাৰকুলিয়াগুট্টাটা
৩৪	নিমতিতা	পিক্ৰাছমাজাভেনিকা
৩৫	পাহাৰী	ষ্টাৰকুলিয়ালাটা
৩৬	পানীকদম	চেফালেছাছোচিডেনটেইলছ
৩৭	ফুলকাঠ	ষ্টাইৰেঞ্জছেৰালেটাম
৩৮	ফাকডিমা	ট্ৰেমাওৰিয়েনটেইলছ
৩৯	ফুলশিঙৰী	কাস্টানপছিছইণ্ডিকা
৪০	পনিয়েল	ফ্লেকাৰটিকাটাফ্ৰেষ্টা
৪১	পিচলা	কাইডিয়াকেলিচিনা
৪২	ৰালি	ড্ৰিপেটছেছামিকা
৪৩	শাল	শ্ব'ৰিয়াৰ'বুষ্টা
৪৪	চাম	আটোকাৰ্পাছচাপালাছা
৪৫	চাটিন	এলষ্টোনিয়াস্ক'লাৰিছ
৪৬	ছ'	আলবিজিয়া স্তিপুলেট
৪৭	সেলেং	ছাপিয়ামবেকাটাম
৪৮	শিমলু	ছালমালিয়ামালাবেৰিকাম
৪৯	ছিছু	ডালবাৰজিয়াছিছ'
৫০	ছিডা	লেগাৰষ্ট্ৰ'মিয়া পাৰভিল্ল'ৰা
৫১	শিলগমাৰি	প্ৰামনামিলেফ'ৰা
৫২	চোম	মেছিলাছবস্বিছিনা
৫৩	চপা	মেগন'লিয়া, মিকেলিয়া স্পেছিছ
৫৪	সোণাৰু	কেছিয়া ফিষ্টুলা
৫৫	তেজপাত	চিন্নামুমামটামালা
৫৬	টেপোল টেঙা	গাৰ্চিনিয়াজাছোছাইমাছ
৫৭	থেকেৰো	গাৰ্চিনিয়া স্পেছিছ
৫৮	উৰিয়াম	বিচোফিয়াজাভেনিকা
৫৯	ওদাল	ষ্টাৰকুলিয়াভিলোছা

গুন্ম-জোপোহা

১	আছাম লতা	ইউপ'টবিয়াম অ'ডৰেটাম
২	বগীতৰা	আলপিনামোম্ব্লুচেনচিচ
৩	দীঘলতি	লিট্‌ছিয়াচেলিফিক'লিয়া
৪	ধপাত তিতা	ক্লেবোডেড্ৰোনহাস্তাটাম
৫	হাবিদা-চা	পলীয়াথিয়াছুবাব'ছা
৬	শন বকা	অলেঞ্জ একুমিনেট
৭	বাও	টমাবিক্সডিঅইকা
৮	কৌপাত	ফ্রিনিয়াম স্পেচিচ
৯	লেকলুৰু	কফিবেংগালেনছিছ
১০	মেচেৰী	ডেব্রিজিয়াছিয়াস্পেচিক
১১	পাটীদৈ	চাইনোজিনেডিক'ট'মা
১২	ফুটুকা	মেলাপ্ত'মামালাবাথিকাম
১৩	চোৰাতগছ	লেপৰটিয়াক্ৰেন'লাটা
১৪	তৰা	আলপিনিয়াআম্ব্লুঘাছ
১৫	তিতাতফুল	ফ্ল'গ'কাহুছথাইবচিফ্ল'ৰাছ

ঘাঁহ

১	ইকৰা	এৰিষ্টাচৰেভেনি
৩	কুশ	চেচিহাবামস্পণ্টেনিয়াম
৪	মেঘেলা	ছছাহাবমাবোণ্ডিনেচিয়াম
৫	নল	ফ্ৰেগমিটেস্কাৰ্কা
৬	সৌ	পলিনিয়া চিলিয়াটি
৭	চাংগ্ৰেছ	ইম্পাৰেটাআৰুণ্ডিনেকা

বাঁহ

১	বজাল	ছেউডোপ্তাকিমপলিমবফাম
২	ডালু	টেইনোপ্তাচিয়ামডুগ্গন
৩	শিলজাতি	বাসুচা পেলিড
৪	কেঁকো	ডেড্ৰোকেলাছহেমিলটনি
৩	কঁটা বাঁহ	বাসুচাআৰুণ্ডিনেচি
৪	মুলি	মেলোকান্নাবেম্বোছ'ইডছ

লতা

১	আমৰলিলতা	টপৰিয়া হিৰচুট
২	আৰকেং লতা	কমৰেটাম স্পেছিছ
৩	বাঘ আঁচোৰা	মেক্সোনিউৰামকুকুলাটাম
৪	বকুল লতা	এম্বিলিয়াৰাইবছ
৫	বেল লতা	আনকাৰিয়ামেট্ৰ'ফাইলা
৬	বেল লতা	উইলুছগেবিয়াডুলিছ
৭	ভেদাইলতা	পেডেৰিয়াফটিডা
৮	বগালতা	ষ্ট্ৰাইকনোছলুৰিনা
৯	বকালভি	ডেৰিছ ইল্লিপটিকা
১০	বলগলখা	জিজিফাছৰুগুছা
১১	চাম লতা	ক'ন'ছেফালুছঅভিঅ'লেনছ
১২	সংগীলতা	থাংবাৰজিয়াক'চিনিয়া
১৩	দাঁত বিজলা	ডালবাৰজিয়াপ্তিপুলাচিয়া
১৪	দেওভি	লিন'ষ্টমাডেকান্দ্রাম
১৫	ঢেকীয়া লতা	ষ্টেনোচেলিয়ানেপালাষ্ট্ৰ
১৬	ভবাইলতা	হেপটাপলছুৰুমভেনুলাছাম
১৭	গহৰালতা	মাইক্সোপাইৰামমিলাচিফলিয়াম
১৮	ঘিলালতা	মাইক্সোপাইৰামমিলাচিফলিয়াম
১৯	ঘিলেলতা	এণ্টাডাছকানডেনছ
২০	গুলধঃ	টিনোস্পৰাকৰডিফলিয়া
২১	শগুনীলতা	টিনোস্পৰাকৰডিফলিয়া

আকাশীগংগা যুটীয়া বন পৰিচালনা সমিতি
নগাঁও দক্ষিণ সংমণ্ডল, উত্তৰ অসম চক্ৰ

ক্ষুদ্ৰ পৰিকল্পনা
(২০১৬-১৭ৰ পৰা ২০২৬-২৭লৈ)

সূচীপত্ৰ

অধ্যায়	শিৰোনাম
	অধ্যায় - এক
১	পৰিচয়
২	এলেকাটোৰ সাধাৰণ বৰ্ণনা
৩	গাঁৱৰ আৰ্থ-সামাজিক ৰূপৰেখা আৰু জে এফ এম চিৰ ৰূপৰেখা
৪	জীৱিকাৰ সম্পদ ৰূপৰেখা আৰু স্পৰ্শকাতৰতা
৫	উপলব্ধ পৰিকল্পনা আৰু কাৰ্যসূচী
	অধ্যায় - দুই
৬	ক্ষুদ্ৰ পৰিকল্পনাৰ উদ্দেশ্য, সবলতা, দুৰ্বলতা, সুযোগ আৰু ভাবুকি আৰু দূৰত্ব বিশ্লেষণ
৭	গাঁও উন্নয়ন পৰিকল্পনা
৮	জীৱিকা উন্নয়ন পৰিকল্পনা
৯	বনোন্নয়ন পৰিকল্পনা
১০	প্ৰয়োগৰ কৌশল, সময়সীমা আৰু বাজেট
	অধ্যায় - তিনি
	তালিকা, মানচিত্ৰ আৰু পৰিশিষ্ট

২২/১২/১৭

আকাশীগংগা যুটীয়া বন পৰিচালনা সমিতি

নগাঁও দক্ষিণ সংমণ্ডল, উত্তৰ অসম চক্ৰ

ক্ষুদ্ৰ পৰিকল্পনা

(২০১৬-১৭ৰ পৰা ২০২৬-২৭লৈ)

অধ্যায় - এক

১। পৰিচয়

১.১ : প্ৰকল্পৰ বিষয়ে :

অসম বন আৰু জৈৱ-বৈচিত্ৰ্য সংৰক্ষণ প্ৰকল্প (এ পি এফ বি চি)ৰ লক্ষ্য হৈছে 'বহুমুখী আঁচনিৰ জৰিয়তে অসমৰ বন আৰু জৈৱ-বৈচিত্ৰ্য সংৰক্ষণ আৰু ব্যৱস্থাপনাৰ দীৰ্ঘম্যাদী আঁচনি কাৰ্যক্ষম কৰা আৰু আঁচনিৰ লক্ষ্যস্থানসমূহত বনাঞ্চলৰ ওপৰত নিৰ্ভৰশীল সম্প্ৰদায়সমূহক অন্তৰ্ভুক্ত কৰা, যাতে বনজ আৰু অবনজ সম্পদসমূহৰ দীৰ্ঘম্যাদী ব্যৱহাৰৰ জৰিয়তে তেওঁলোকৰ জীৱন নিৰ্বাহ প্ৰক্ৰিয়াক উদগনি জনাব পাৰি।' এই প্ৰকল্পৰ লক্ষ্যক এনেদৰে উল্লেখ কৰা হৈছে— 'বনাঞ্চলৰ ওপৰত নিৰ্ভৰশীল সম্প্ৰদায়সমূহৰ সহযোগত বনাঞ্চলৰ পৰিৱেশ ব্যৱস্থা পুনৰ আগৰ অৱস্থালৈ ঘূৰাই নিয়াৰ লগতে সম্প্ৰদায়সমূহৰ জীৱন ধাৰণ প্ৰক্ৰিয়া উন্নত কৰিব পৰা যায়, যাতে জৈৱ-বৈচিত্ৰ্যৰ সংৰক্ষণ আৰু দীৰ্ঘম্যাদী ব্যৱহাৰ নিশ্চিত হয়।' অসম চৰকাৰৰ সহযোগত এই প্ৰকল্পৰ বাবে পুঁজিৰ যোগান দৰিছে এজেণ্টী ফ্ৰান্স ডি ডেভেলপমেণ্ট (এ এফ ডি) অৰ্থাৎ ফ্ৰান্স বিকাশ এজেণ্টীয়ে। উল্লিখিত প্ৰকল্পৰ অধীনত পৰিকল্পনা, ৰূপায়ণ, নিৰীক্ষণ, সমন্বয় আৰু ব্যৱস্থাপনকে ধৰি সকলো কাম কৰিবলৈ অসম বন আৰু জৈৱ-বৈচিত্ৰ্য সংৰক্ষণ প্ৰকল্প ছ'চাইটী (এ পি এফ বি চি ছ'চাইটী) বাধ্য।

১.২ : ক্ষুদ্ৰ পৰিকল্পনা আৰু জীৱিকা উন্নয়ন

বজাৰ সম্ভাৱনীয়তাৰ ওপৰত ভিত্তি কৰি মূল্য সংযোজনেৰে জীৱন ধাৰণ প্ৰক্ৰিয়া প্ৰসাৰৰ বাবে এই প্ৰকল্পত ব্যৱসায়িক প্ৰচাৰ, উৎপাদিত সামগ্ৰীৰ মূল্য সংযোজন আৰু বজাৰ ব্যৱস্থাৰ দৰে ব্যৱস্থা গ্ৰহণ কৰিবলৈ আগ্ৰহী। জনসংখ্যা বৃদ্ধিৰ লগে লগে বনজ সম্পদৰ ওপৰত বৃদ্ধি পোৱা চাপৰ ফলত এনে ব্যৱস্থা গ্ৰহণ কৰাটো জৰুৰী হৈ পৰিছে। বৰ্তমানে উপলব্ধ বন আৰু জৈৱ-বৈচিত্ৰ্য সামগ্ৰী আৰু বজাৰ সেৱাসমূহৰ বজাৰৰ সম্ভাৱনীয়তাৰ প্ৰতি লক্ষ্য ৰাখি মূল্য সংযোজনৰ অনুসন্ধান কৰাটো প্ৰয়োজনীয়। ইয়াৰ লগতে অবনজ নিৰ্ভৰশীল জীৱন ধাৰণ প্ৰক্ৰিয়া অনুসন্ধান কৰি সম্প্ৰদায়সমূহৰ সদস্যসকলক দক্ষতা বিকাশ পদক্ষেপৰ জৰিয়তে সফলতা বৃদ্ধি কৰা উচিত।

উক্ত প্ৰকল্পৰ অধীনত ক্ষুদ্ৰ পৰিকল্পনা আৰু জীৱিকা বিকাশৰ আঁচনি ৰূপায়ণৰ বাবে ইণ্ডিয়ান ইনষ্টিটিউট অব এণ্ট্ৰপ্ৰেনিয়ৰশ্বিপ (আই আই ই) গুৱাহাটী, ৰাষ্ট্ৰীয় গ্ৰামীণ বিকাশ নিধি (আৰ জি ভি এন) আৰু চেণ্টাৰ ফৰ মাইক্ৰ'ফাইনেঞ্চ এণ্ড লাইভলিহুড ডেভেল'পমেণ্টৰে এক মহাজোঁট গঠন কৰা হৈছে। এই মহাজোঁটক ক্ষুদ্ৰ পৰিকল্পনা আৰু জীৱিকাৰ সুযোগ বৃদ্ধি (কনছালটিং ছাৰ্ভিচ ফৰ মাইক্ৰ' প্লেনিং এনহেপিং লাইভলিহুড অপচুৰ্ণিটিজ)ৰ বাবে গঠিত মহাজোঁট চমুকৈ কম্পেল' হিচাপে নামকৰণ কৰা হৈছে।

এই প্ৰকল্পৰ নিয়ম অনুসৰি ক্ষুদ্ৰ পৰিকল্পনাত 'বিভিন্ন গাঁৱত অভিযান আৰু বন উন্নয়ন, বনাঞ্চলৰ ওপৰত নিৰ্ভৰশীল লোকসকলক জীৱিকা সমৰ্থন আৰু লক্ষ্য অনুসৰি দীৰ্ঘম্যাদী বন ব্যৱস্থাপনা' অন্তৰ্ভুক্ত কৰা হৈছে। ইয়াত বন উন্নয়ন আৰু জীৱিকা বিকাশ উভয়ে অন্তৰ্ভুক্ত হৈ আছে।

১.৩ : আকাশীগংগা জে এফ এম চিৰ বাবে ক্ষুদ্ৰ পৰিকল্পনা

অসমৰ হোজাই জিলাত অৱস্থিত আকাশীগংগা জে এফ এম চিৰ বাবে ক্ষুদ্ৰ পৰিকল্পনা এই তথ্যত প্ৰকাশ কৰা হৈছে। এই জে এফ এম চি নগাঁও দক্ষিণ সংমণ্ডলৰ ডবকা ৰাজহ চক্ৰৰ যমুনা উপত্যকা বন আঞ্চলিকৰ অধীনস্থ। সম্প্ৰদায়ৰ সবিশেষ পৰৱৰ্তী খণ্ডত উল্লেখ কৰা হৈছে।

২। অঞ্চলটোৰ সাধাৰণ বৰ্ণনা

২.১ : সাধাৰণ বৰ্ণনা :

নগাঁও দক্ষিণ সংমণ্ডলটো হোজাইত মুখ্য কাৰ্যালয়সহ পূব নগাঁৱৰ পৰা পৃথক কৰা হয়, অধিক সুযম পৰিচালনা আৰু নিয়ন্ত্ৰণৰ বাবে। নগাঁও জিলাৰ হোজাই উপ-সংমণ্ডল (বৰ্তমান হোজাই জিলা)ৰ প্ৰশাসনৰ অধীনস্থ সংৰক্ষিত বনাঞ্চলসমূহ নগাঁও দক্ষিণ সংমণ্ডলৰ লগত সংযুক্ত কৰা হয়। ডবকা সংৰক্ষিত বনাঞ্চল দুটা সংমণ্ডল ব্যাপি আছে, নগাঁও আৰু নগাঁও দক্ষিণ সংমণ্ডল। নগাঁও দক্ষিণ সংমণ্ডলৰ অধীনস্থ সংৰক্ষিত বনাঞ্চলসমূহ তলত দিয়া হৈছে—

- ১) লামডিং সংৰক্ষিত বনাঞ্চল
- ২) হয়বৰপুৰ সংৰক্ষিত বনাঞ্চল
- ৩) হোজাই সংৰক্ষিত বনাঞ্চল
- ৪) কোমোৰাকটা সংৰক্ষিত বনাঞ্চল
- ৫) কাঁকী সংৰক্ষিত বনাঞ্চল
- ৬) যমুনা-মৌডঙা সংৰক্ষিত বনাঞ্চল

নগাঁও দক্ষিণ সংমণ্ডলৰ অধীনস্থ বনগাঁওসমূহ

বনগাঁৱৰ নাম	বনগাঁৱৰ কালি	পৰিয়ালৰ সংখ্যা	মুঠ জনসংখ্যা	মন্তব্য
আমবাৰী	১৫৮.০০ হেঃ	৫২	৫৯২	অনুসূচিত জাতি
ঘানিয়াপাৰ	১৩০.০০ হেঃ	৫৪	৫৭৭	অনুসূচিত জাতি
বুঢ়ীগাঁও	২০২.০০ হেঃ	৭৫	৫৮০	মিশ্ৰিত
হোজাইকুকুট	৫৩.০০ হেঃ	২৪	১৭৩	অনুসূচিত জনজাতি-অন্যান্য
কোমোৰাকটা	১০০.৮০ হেঃ	৪২	৩৫৫	অনুসূচিত জাতি-অন্যান্য
কাঁকী	৪২০.০০ হেঃ	১৬৫	১০৮০	অন্যান্য
তপনপুৰ	১৪৪.০০ হেঃ	৪৮	৩৮৯	অনুসূচিত জনজাতি
ৰামনগৰ	৫০.৫০ হেঃ	৩০	১৭৯	অনুসূচিত জনজাতি

ট্যাংগা গাঁওসমূহ হ'ল— ১) গংগাদিশা, ২) হাৰাইপুৰ (লংকাজান), ৩) নয়াবস্তি, ৪) কাঁকী
কিন্তু ট্যাংগা গাঁওবাসীয়ে বৰ্তমান সংৰক্ষিত বনাঞ্চল এলেকাত কৃষি শস্য বৃদ্ধিৰ পৰিৱৰ্তে বৃক্ষৰোপণ বৃদ্ধি কৰা
নাই।

২.২ : অৱস্থান

সংৰক্ষিত বনাঞ্চল ভৌগোলিকভাৱে ৯২°৪৫' পূবৰ পৰা ৯৩°৩০' পূব অক্ষাংশ আৰু ২৫°৪৫' দক্ষিণ আৰু
২৬°১৫' দক্ষিণ দ্ৰাঘিমাংশত অৱস্থিত (পৰিশিষ্ট-I অৱস্থান মানচিত্ৰ আৰু পৰিশিষ্ট-II পথৰ মানচিত্ৰ)।

২.৩ : মাটিৰ প্ৰকাৰ

পাহাৰীয়া এলেকাত, মাটি সাধাৰণতে আঠালেতীয়া পলসূৰা যিটো বন উন্নয়নৰ বাবে ভাল আৰু উপযুক্ত। এই মাটি ৰূপান্তৰিত শিলা (Gneiss) আৰু গেদীয় শিলাৰ পৰা ৰূপান্তৰিত হৈ সৃষ্টি হোৱা। ই দেখাত ৰঙা ৰঙৰ। তিতিলে এই মাটি অত্যন্ত পিচল আৰু আঠালেতীয়া হৈ পৰে, আনহাতে শুকান অৱস্থাত ই অতি খহতা আৰু বালিময় হয়।

সমতলত, যমুনা-কপিলি নৈৰ পলসৰ বাবে পলসূৰা।

২.৪ : জলবায়ু

ইয়াৰ জলবায়ুৰ প্ৰধান বৈশিষ্ট্য হ'ল অতি মাত্ৰাত আৰ্দ্ৰতা। উষ্ণতাও যথেষ্ট বৃদ্ধি পায় যদিও সঘনে বৰষুণ-ধুমুহাৰ ফলত উষ্ণতা নিয়ন্ত্ৰণত থাকে। গতিকে ইয়াত ঋতুৰ চৰম উষ্ণতা আৰু আৰ্দ্ৰতা দেখা নাযায়। নৱেম্বৰ-ডিচেম্বৰ মাহত পুৰাৰ সময়ত কুঁৱলি দেখা যায়। শৰৎকালত বনাঞ্চল সম্পূৰ্ণৰূপে পৰিপূৰ্ণ হৈ থাকে।

২.৫ : পানী

এই সংমণ্ডলটোৰ সংৰক্ষিত বনাঞ্চলসমূহ কম বৰষুণ প্ৰৱণ এলেকাত অৱস্থিত হোৱা বাবে জিলাখনৰ আন অংশৰ তুলনাত অধিক শুকান। ইয়াৰ প্ৰধান নদীসমূহ হ'ল বৰলাংফাৰ, লংকাজান, যমুনা আৰু কপিলি। কপিলি হ'ল সংমণ্ডলটোৰ আটাইতকৈ গুৰুত্বপূৰ্ণ জলাধাৰ আৰু ই কাৰ্বি আংলং পাহাৰ, উত্তৰ কাছাৰ পাহাৰ আৰু মেঘালয়ৰ জয়ন্তীয়া পাহাৰলৈকে বিস্তৃত। কপিলিৰ উৎপত্তি স্থান হৈছে মেঘালয়ৰ জয়ন্তীয়া পাহাৰ আৰু তাৰ পৰা উত্তৰ কাছাৰ পাহাৰ আৰু কাৰ্বি আংলঙৰ মাজেৰে বৈ আহি নগাঁও জিলাৰ দক্ষিণ কোণত অৱস্থিত খেৰণিৰে জিলাখনত প্ৰৱেশ কৰিছে। নগাঁও দক্ষিণ সংমণ্ডলত কপিলিৰ মুখ্য উপনৈসমূহ হ'ল দিৱাং, লংকাজান আৰু যমুনা।

লামডিং, লামচাখাং, লংকা আদিত পানীৰ স্তৰ কিছু নিম্ন, যাৰ কাৰণে খোৱাপানী যোগানৰ ক্ষেত্ৰত কিছু সমস্যাৰ সৃষ্টি হয়। এই অঞ্চলসমূহত কুঁৱা খন্দাটো কঠিন। ইয়াৰ মাটিৰ তলৰ পানী অত্যধিক লোয়ুক্ত। কেইটামান প্ৰাকৃতিক পানীৰ উৎস হ'ল নদী— বৰলাংফাৰ, যমুনা আৰু কপিলি আৰু সৰু জুৰি যেনে লামচাখাং নলা, লংকাজান, কাঁকীজান, ডিমৰুজান, শ্ৰিংশ্ৰিংনলা, তাৰালাংছুজান, থাইছুজান আদি।

২.৬ : পৰিৱেশতন্ত্ৰ আৰু জৈৱ-বৈচিত্ৰ্য

কিছুমান সংৰক্ষিত বনাঞ্চলৰ পাহাৰ আৰু ইয়াৰ পাদদেশত শুকান আৰু আৰ্দ্ৰ শাল বনাঞ্চলৰ পৰা আৰম্ভ কৰি গছ-গছনিৰ বৰ্ধনশক্তি ক্ৰমান্বয়ে সেমেকা ঋতু অনুযায়ী পাত ধৰাৰ পৰা নৈপৰীয়া, সমতলত ঘাঁহ নথকা সমভূমি আৰু জলাহ অৰণ্য প্ৰকাৰৰ। এই বিবিধতাৰ বাবে এই সংমণ্ডলত আটাইতকৈ বেছিসংখ্যক উদ্ভিদ প্ৰজাতি পোৱা যায়। কিছুমান সাধাৰণ প্ৰজাতি হ'ল— শাল, চেগুণ, গমাৰি, হলডু, তিতাচপা, মাকাৰিশাল, আটৈ, আজাৰ, ছিদা, ওদাল, মজ, কডিয়াম, ভাতঘিলা আদি।

গছ-গছনিৰ বৰ্ধনশক্তিৰ বিবিধতা হেতুকে এই সংমণ্ডলটো জীৱ-জন্তুৰ ক্ষেত্ৰতো চহকী। এই সংমণ্ডলৰ

বনাঞ্চলত বিস্তৃত প্ৰকাৰৰ বন্যজন্তু পোৱা যায়। ইয়াৰ ভিতৰত কিছুমান সাধাৰণ বন্যপ্ৰাণী হ'ল হাতী, নাহৰফুটুকী, বান্দৰ, কেৰুটুৱা, শহাপহু, নেউল, শিয়াল আদি।

২.৬.১ : বনৰ প্ৰকাৰ

এই সংমণ্ডলটোত তলৰ বন প্ৰকাৰসমূহ পোৱা যায়—

ক) পূব পাহাৰ শাল বনাঞ্চল— খাচী পাহাৰ শাল। এই প্ৰকাৰ উপলব্ধ ডবকা সংৰক্ষিত বনাঞ্চলৰ পাহাৰীয়া এলেকাত। সাধাৰণ সহযোগীসমূহ হ'ল মাকাৰিশাল, হলডু, তিতাচপা, ছিডা, বহেৰা আদি।

খ) সেমেকা সমতল শাল বন— কামৰূপশাল। এই প্ৰকাৰ উপলব্ধ ডবকা সংৰক্ষিত বনাঞ্চলৰ নামনি ঢাল আৰু পাদদেশত আৰু নৈৰ পলসুৱা অঞ্চলত। এই ডবকা সংৰক্ষিত বনাঞ্চল সীমান্তৰে আবৃত হৈ আছে কাৰ্বি আংলং জিলা। এই গঠনত উপলব্ধ কেইটামান প্ৰজাতি হ'ল মাকাৰিশাল, আইহৈ, জিয়া, জাম আদি।

গ) গৌণ জোপোহা প্ৰজাতিৰ

এই প্ৰকাৰ অঞ্চল পোৱা যায় ঝুমখেতি কৰি এৰি অহা মাটিত বিশেষকৈ কাৰ্বি আংলং জিলাৰ সীমান্তৰ অন্তৰ্গত লামডিং আৰু ডবকা সংৰক্ষিত বনাঞ্চলৰ পাহাৰীয়া এলেকাত। এই প্ৰকাৰৰ অন্তৰ্গত মুখ্য প্ৰজাতিসমূহ হ'ল জাগিৰু, থ্ৰেিয়া, কদম, মাছকৈটা আদি।

ঘ) নৈপৰীয়া প্ৰকাৰ

এই প্ৰকাৰ পোৱা যায় হাৰাইপুৰ, কোমোৰাকটা, কাঁকী আৰু যমুনা-মৌডঙা সংৰক্ষিত বনাঞ্চলৰ অন্তৰ্গত যমুনা আৰু কপিলি নদীৰ পাৰত। এই গঠনৰ মুখ্য প্ৰজাতি হ'ল শিমলু, আজাৰ, ঔ, উৰিয়াম আদি।

ঙ) ঘাঁহ নথকা সমভূমি প্ৰকাৰ

এই প্ৰকাৰৰ বনাঞ্চল এই সংমণ্ডলটোত পৰ্যাপ্ত। বিশেষকৈ হাৰাইপুৰ আৰু কোমোৰাকটা সংৰক্ষিত বনাঞ্চলত শুকান আৰু সিক্ত ঘাঁহ নথকা সমভূমি। ইয়াৰ মুখ্য প্ৰজাতি হ'ল ইম্পাৰেটাআৰুগুনেকা, ছশ্ৰমনাৰেংগা আদি।

চ) জলাশয় এলেকা

এই প্ৰকাৰ পোৱা যায় সংমণ্ডলটোৰ দ-ভূমি আৰু বিলসমূহত আৰু ই কোনো বনক সমৰ্থন কৰিব পৰাবিধৰ নহয়।

২.৭ : অধিকাৰ আৰু বেহাই

তলত সংৰক্ষিত বনাঞ্চলসমূহ গঠনৰ প্ৰাৰম্ভিক অৱস্থাত জাৰি কৰা জাননীমতে এইসমূহৰ বিপৰীতে ইয়াৰ লোকসকলক প্ৰদান কৰা অধিকাৰ আৰু বেহাই সম্পৰ্কে বিতংভাৱে দিয়া হৈছে—

ক) ডবকা সংৰক্ষিত বনাঞ্চল

সাধুসকলৰ আশ্ৰমৰ বাবে বুঢ়ীগাঁও-ডেৰাগাঁও বন পথৰ কাষত বুঢ়ীগাঁওৰ ওচৰত ৭.৫ একৰ মাটি এই সংৰক্ষিত বনাঞ্চলৰ সীমাৰ বাহিৰত ৰখা হয়। চৰকাৰী সদিস্থানমূলক বেহাই হিচাপে বুঢ়ীগাঁও-ডেৰাগাঁও বন পথটোৰে ৰাইজক যাতায়াতৰ বাবে ব্যৱহাৰ কৰিবলৈ অনুমতি দিয়া হয়।

খ) কাঁকী সংৰক্ষিত বনাঞ্চল

অধিকাৰ আৰু বেহাই : যাতায়াতৰ বাবে তলৰ পথসমূহ ব্যৱহাৰৰ অধিকাৰ প্ৰদান কৰা হয়

(ক) কাঁকীৰ পৰা লংকা ষ্টেচন

(খ) কাঁকীৰ পৰা কান্দুৰা

(গ) কাঁকীৰ পৰা বকলীয়া

অধিকাৰপ্ৰাপ্তসকল :

মুখ্য আয়ুক্তৰ নিৰ্দেশৰ অধীনত যিকোনো সময়তে এই অধিকাৰ বদ কৰাৰ চৰ্তসাপেক্ষে কাঁকী লালুংগাঁও, কাঁকী কছাৰীগাঁও, কাঁকী মিকিৰগাঁৱৰ লোকসকলক এই পথ ব্যৱহাৰৰ সুবিধা প্ৰদান কৰা হৈছে।

ক) সংৰক্ষিত বনাঞ্চলৰ সীমাৰ দিখুমথিৰিং আৰু কাঁকীজানৰ অংশ ডিমৰুৰ পৰা পানী সংগ্ৰহ আৰু মাছধৰাৰ গাঁওবাসীক অনুমতি প্ৰদান কৰা হৈছে।

খ) সংৰক্ষিত বনাঞ্চল এলেকাৰ তলৰ সংযোজনসমূহত বিনামূলীয়া পশুচাৰণৰ অনুমতি দিয়া হৈছে

- কাঁকী লালুংগাঁও : ২০০ গৰু

- কাঁকী কছাৰীগাঁও : ৫০ গৰু

- কাঁকী মিকিৰগাঁও : ৩০ গৰু

গ) কাঁকী লালুংগাঁও, কাঁকী কছাৰীগাঁও আৰু কাঁকী মিকিৰগাঁৱৰ গাঁওবাসীক প্ৰতিবছৰে জুন ১৫-মাৰ্চ ১৫লৈ খৰি, খেৰ, আলু-কচু আৰু নিম্নতম বন উৎপাদন সংৰক্ষিত বনাঞ্চলৰ পৰা সংগ্ৰহৰ অনুমতি প্ৰদান কৰিছে।

গ) হাৱাইপুৰ সংৰক্ষিত বনাঞ্চল

(ক) ৰাইজক সংৰক্ষিত বনাঞ্চলৰ মাজেৰে হাৱাইপুৰৰ পৰা কোমোৰাকটালৈ পথ ব্যৱহাৰৰ অনুমতি প্ৰদান কৰিছে। বনাঞ্চলত জুই নজুলোৱাৰ চৰ্তত বৰ ডেনচাবিলত মাছধৰাৰ অধিকাৰো প্ৰদান কৰা হৈছে।

(খ) বনাঞ্চলৰ মাজেৰে তলৰ পথসমূহ ব্যৱহাৰৰ বাবে অধিকাৰ প্ৰদান কৰা হৈছে—

ক) হাৱাইপুৰৰ দক্ষিণাঞ্চলৰ পৰা লংকাজানৰ সৰিয়হ খেতিলৈ মিকিৰ পথ

খ) হোজাইৰ পৰা কপিলি নদীলৈ বন পথ

ঘ) যমুনা

(ক) মৌডঙাৰ পৰা ডবকালৈ বৰ্তমানৰ পথটো ব্যৱহাৰৰ অনুমতি গাঁওবাসীক প্ৰদান কৰা হৈছে।

(খ) চৰকাৰী সদিচ্ছা আৰু বেহাইৰ অংশ হিচাপে ৰাইজক সংযোজনৰ পূব সীমাৰে যমুনাগাঁৱৰ লগত যোগাযোগ কৰিবৰ বাবে পথ ব্যৱহাৰৰ অনুমতি দিয়া হৈছে।

২.৮ : জৈৱ-বৈচিত্ৰ্য সংৰক্ষণৰ প্ৰত্যাহ্বান

বনৰ বাবে অতি নিকৃষ্ট ভাবুকি আহিছে মানুহৰ পৰা— মানুহ হ'ল বন আৰু প্ৰকৃতিৰ প্ৰধান শত্ৰু। মানুহৰ দ্বাৰা হোৱা বনৰ অনিষ্ট তলত দিয়া ধৰণৰ :

ক) বেদখল :

জনসংখ্যা বিস্ফেৰণ আৰু শৰণাৰ্থীৰ অবাধ আগমন, বিশেষকৈ পূৰ্ব বংগৰ পৰা পূবফালৰ পৰা হোৱা প্ৰব্ৰজনৰ ফলত এই সংমণ্ডলটোৰ বনাঞ্চলসমূহত প্ৰভাৱ পৰিছে। ইয়াৰ উপৰি ব্ৰহ্মপুত্ৰ আৰু কপিলিৰ বান আৰু গৰাখহনীয়াত আক্ৰান্ত লোকসকলে এই সংমণ্ডলটোৰ অন্তৰ্গত সংৰক্ষিত বনাঞ্চলসমূহ তেওঁলোকৰ সহজ বসতিস্থান হিচাপে লক্ষ্য কৰি লৈছে।

খ) অবৈধভাৱে বন উৎপাদন ব্যৱহাৰ

সংমণ্ডলটোৰ প্ৰায় সকলোবোৰ সংৰক্ষিত বনাঞ্চলেই গাঁৱৰ দ্বাৰা পৰিৱেশিত। এই গাঁওসমূহৰ বাসিন্দাসকলৰ সৰহভাগেই দুখীয়া শ্ৰেণীৰ আৰু মাত্ৰ কেইটামানক বাদ দি বাকী পৰিয়ালসমূহ বনৰ ওপৰত নিৰ্ভৰশীল। তেওঁলোকে খুঁটা, কাঠ, কাঠখৰি, খেৰ আৰু বাঁহ আৰু অন্যান্য সৰু-সুৰা বন উৎপাদন অবৈধভাৱে নিজৰ ব্যৱহাৰৰ বাবে ইয়াৰ পৰা সংগ্ৰহ কৰে।

অপৰিকল্পিত আৰু অবৈধভাৱে গছকটাটোৱে কেৱল বনৰ বৈজ্ঞানিক পৰিচালনাৰ ক্ষেত্ৰত এক কাৰক হিচাপে প্ৰভাৱ পেলাৱা নাই, বাসস্থানৰ ওপৰতো গুৰুতৰ প্ৰভাৱ পেলাইছে।

গ) বুমখেতি (সলনি কৰি কৰা খেতি) : বুমখেতি বৰ্তমানো কাৰ্বি আংলং জিলাৰ লামডিং আৰু ডবকা সংৰক্ষিত বনাঞ্চলৰ কিছুমান পাহাৰীয়া এলেকাত চাকমা জনগোষ্ঠীটোৱে কৰি আহিছে। এই বুমখেতিৰ ফলত গুৰুতৰ ক্ষতি হোৱাৰ লগতে মূল্যবান বন প্ৰজাতিসমূহৰ সংৰক্ষণৰ প্ৰতি ভাবুকি আহি পৰে। ইয়াৰ ফলত জীৱ-জন্তুসমূহৰ বাসস্থানতো গুৰুতৰ প্ৰভাৱ পৰে।

ঘ) মানুহ-বন্যপ্ৰাণী সংঘাত : গুৰুতৰ জৈৱিক প্ৰভাৱৰ ফলত বনাঞ্চলসমূহত বন্যপ্ৰাণীসমূহৰ বাসস্থানৰ সংকট নামি আহি পৰিছে। বন্যজন্তু বিশেষকৈ হাতীয়ে খাদ্যৰ সন্ধানত বনাঞ্চলৰ পৰা ওলাই আহে। ইয়াৰ ফলত শৰৎকালত ধানখেতিৰ গুৰুতৰ ক্ষতি হয়। যেতিয়া খেতিয়কসকলে এই শস্য অনিষ্ট কৰাৰ পৰা ৰক্ষা কৰিবলৈ হাতীসমূহক বাধা দিয়াৰ চেষ্টা কৰে তাৰ পৰাই সংঘাত আৰম্ভ হয়। এই সংঘাতৰ ফলত যিকোনো এটা পক্ষ বা কেতিয়াবা দুয়োটা পক্ষৰে যথেষ্ট ক্ষতি হয়।

৩। গাঁৱৰ আৰ্থ-সামাজিক ৰূপৰেখা আৰু জে এফ এম চিৰ ৰূপৰেখা

৩.১ মূল তথ্য

আকাশীগংগা এখন ৰাজহ গাঁও আৰু ই হোজাই জিলাত অৱস্থিত। ৩১-০৩-২০০৭ তাৰিখে জে এফ এম চিটো যমুনা উপত্যকা আঞ্চলিক, ডবকা, নগাঁও দক্ষিণ সংমণ্ডল প্ৰশাসনৰ অধীনত পঞ্জীয়ন কৰা হয় (পৰিশিষ্ট-IIIত পঞ্জীয়ন প্ৰমাণ-পত্ৰ দিয়া হৈছে)। এই জে এফ এম চিটো হোজাই জিলাৰ ডবকা ৰাজহ চক্ৰৰ অন্তৰ্গত।

তালিকা-ক : জে এফ এম চিৰ মূল তথ্য

বিষয়	মূল তথ্য
জে এফ এম চিৰ নাম	আকাশীগংগা
গাঁও পঞ্চায়ত/ভি চি ডি চিৰ নাম	আকাশীগংগা
ৰাজহ চক্ৰৰ নাম	ডবকা
জিলাৰ নাম	হোজাই
বন সংমণ্ডলৰ নাম	নগাঁও দক্ষিণ সংমণ্ডল
বন আঞ্চলিকৰ নাম	যমুনা উপত্যকা আঞ্চলিক, ডবকা
বন লাটৰ নাম	হালদিআটী
গঠন হোৱা বছৰ	২০০৭
পঞ্জীয়ন নম্বৰ	এন এ চি/এন এছ/ ৯
জে এফ এম চিৰ সীমাৰ বৰ্ণনা	উত্তৰ : আকাশীগংগা মন্দিৰ আৰু সংৰক্ষিত বনাঞ্চল দক্ষিণ : ধাননি পথাৰ আৰু ডিখৰু নদী পশ্চিম : বন নাৰ্ছাৰী আৰু ডবকা পথ পূব : সামূহিক স্বাস্থ্য উপ-কেন্দ্ৰ আৰু কাৰ্বি আংলং পথ

উৎস : জে এফ এম চিৰ তথ্য আৰু ২০১৭চনৰ মাৰ্চ মাহত অনুষ্ঠিত পি আৰ এ অনুশীলনৰ সময়ত হোৱা আলোচনা।

৩.২ : কাৰ্যকৰী সমিতিৰ সংক্ষিপ্ত বৰ্ণনা

কাৰ্যকৰী সমিতি আৰু সাধাৰণ সমিতিৰ সংক্ষিপ্ত বৰ্ণনা তলৰ তালিকাত সন্নিৱিষ্ট কৰা হৈছে। (পৰিশিষ্ট-IV : স্বাক্ষৰিত তালিকা, পৰিশিষ্ট-V : জে এফ এম চিৰ সদস্যসকলৰ দলীয় আলোকচিত্ৰ)

তালিকা-খ : কাৰ্যকৰী সমিতিৰ সংক্ষিপ্ত বিৱৰণ

নাম	বয়স	ঠিকনা	শিক্ষাগত অৰ্হতা	যোগাযোগ নম্বৰ	পদবী
কাদিৰ উদ্দিন	৩২	প্ৰযত্নে-তৈয়বা আলী	উচ্চতৰ মাধ্যমিক	৯৬১৩৯৬৫৬৪৫	সভাপতি
মহেশ চন্দ্ৰ নাথ	৫৫	প্ৰযত্নে-	উচ্চতৰ মাধ্যমিক	৯৪৩৫১৬২৩১৫	সদস্য সচিব
মাহমুদা বেগম	৪১	প্ৰযত্নে-আব্দুল জব্বৰ	উচ্চতৰ মাধ্যমিক	৯৪০১৩৯২৭৫৭	বিত্ত সম্পাদক
বাসুদেৱ ৰাংচিহন	৫২	প্ৰযত্নে-চোটোলাল ৰাংচিহন	নৱম	৯৬১৩৯৯৪২৯৬	সদস্য
চামচুল হক	৫৩	প্ৰযত্নে-নূৰ জামাল	অষ্টম		সদস্য
আব্দুল খায়েৰ	৪৮	প্ৰযত্নে-নূৰ জামাল	অষ্টম	৯৫৩১২২০৫২০	সদস্য
দিগম্বৰ দেউৰী	৫২	প্ৰযত্নে-তেমেনা দেউৰী	নৱম		সদস্য
হালিমা বেগম	৪১	প্ৰযত্নে-সুৱাগ মিঞা	পঞ্চম	৮৭৫১৮৪২৬০৫	সদস্য
সবিতা কৌৰ	৪৫	প্ৰযত্নে-মহাবীৰ কৌৰ	সপ্তম		সদস্য
মায়াৰাণী বিশ্বাস	৪০	প্ৰযত্নে-সুবোধ বিশ্বাস	চতুৰ্থ		সদস্য
সুব্বয় আলী	৪৩	প্ৰযত্নে-মদাৰিচ আলী	নৱম	৯৪৩৫৯২৪৫৯০	সদস্য
চহিদ আলী	৩৪	প্ৰযত্নে-মতিউৰ ৰহমান	নৱম	৮৭৫২৮২৪৬৩৩	সদস্য
চেলিমউদ্দিন	৩০	প্ৰযত্নে-আকল আলী	ষষ্ঠ	৯৬১৩৮৯২২৬২	সদস্য
আবুল হুছেইন	৪৫	প্ৰযত্নে-আব্দুল জাফৰ	চতুৰ্থ	৯৬১৩৩০১৮৮৬	সদস্য

উৎস : জে এফ এম চিৰ তথ্য।

৩.৩ : পৰিয়াল আৰু জনসংখ্যা গাঁথনি

গাঁওখনত মুঠ ৪৯৮টা পৰিয়াল আছে, তাৰ ভিতৰত ২১৭টা পৰিয়ালত সমীক্ষা চলোৱা হৈছিল। এই সমীক্ষাৰ পৰা ১০৫টা পৰিয়াল দাৰিদ্ৰ্য সীমাৰেখাৰ তলৰ পোৱা গ'ল।

তালিকা-গ : জনসংখ্যাৰ ৰূপৰেখা

প্ৰকাৰ	পৰিয়ালৰ সংখ্যা	পুৰুষ	মহিলা	সৰ্বমুঠ
সাধাৰণ	১২০	৩১৮	৬৪৯	৯৬৭
অন্যান্য পিছপৰা (অ' বি চি)	০	০	০	০
অনুসূচিত জনজাতি	২৯	৬৮	১৪১	২০৯
অনুসূচিত জাতি	১	৪	৭	১১
সংখ্যালঘু	০	০	০	০
অন্যান্য	৬৭	১৭০	৩০৫	৪৭৫
সৰ্বমুঠ	২১৭	৫৬০	১১০২	১৬৬২

গাঁওখনৰ মুঠ জনসংখ্যা হৈছে ১৬৬২জন। ইয়াৰে ৫৬০জন পুৰুষ আৰু বাকীখিনি মহিলা। গাঁওখনৰ জনসংখ্যাৰ ১১গৰাকী অনুসূচিত জাতিৰ আৰু ২০৬গৰাকী অনুসূচিত জনজাতিৰ আৰু ৯৬৭গৰাকী সাধাৰণ শ্ৰেণীৰ।

ইয়াৰ পৰা এইটো দেখা গ'ল যে—

- ১) এটা পৰিয়ালত গড় জনসংখ্যা হ'ল ৮জন
- ২) লিংগ অনুপাত হ'ল প্ৰতি ১০০০গৰাকী পুৰুষৰ বিপৰীতে ১৯৬৮গৰাকী মহিলা

তালিকা-ঘ : বয়স অনুপাতে লোকৰ সংখ্যা

বয়স শ্ৰেণী	৫ বছৰৰ তলৰ	৫-৮ বছৰৰ ভিতৰত	১৮-৪৫ বছৰৰ ভিতৰত	৪৫-৬০ বছৰৰ ভিতৰত	৬০ বছৰৰ ওপৰৰ
পুৰুষ	৫০	১৯০	২৩৮	৬৭	২৩
মহিলা	৪৮	১৯৩	২২২	৫৮	২০
সৰ্বমুঠ	৯৮	৩৮৩	৪৬০	১২৫	৪৩

৩.৪ : শিক্ষা আৰু দক্ষতা বিকাশ

শিক্ষাগত অৰ্হতাৰ ৰূপৰেখা তালিকা 'ঙ'ত উল্লেখ কৰা হৈছে—

তালিকা-ঙ : শিক্ষাৰ বিৱৰণ

বয়স-শ্ৰেণী	প্ৰাথমিক	মজলীয়া	উচ্চ মাঃ	উচ্চতৰ মাঃ	স্নাতক	স্নাতকোত্তৰ	অশিক্ষিত
২৫ বছৰৰ তলৰ	১৩০	৯৫	১৫০	১০১	-	-	-
২৫ বছৰৰ ওপৰৰ	-	-	-	-	৩১	৫	-
সৰ্বমুঠ	১৩০	৯৫	১৫০	১০১	৩১	৫	-

গাঁওখনৰ ৬২ শতাংশতকৈ অধিক লোক অশিক্ষিত।

সচৰাচৰ জীৱিকাৰ দক্ষতা বিভিন্ন ধৰণে গ্ৰহণ কৰা হয়— আনুষ্ঠানিক আৰু অনানুষ্ঠানিক। জে এফ এম চি এলেকাত অনানুষ্ঠানিকৰ অৰ্থ হৈছে পৰম্পৰাগত নিয়ম অনুসৰি দক্ষতা বিকাশ। এই অঞ্চলৰ লোকসকল তলত উল্লেখ কৰা ক্ষেত্ৰসমূহত পৰম্পৰাগতভাৱে দক্ষ :

- (১) বয়ন
- (২) চিলাই
- (৩) বাঁহ-বেতৰ শিল্প
- (৪) নাৰ্ছাৰী

৩.৫ : ভূমি ব্যৱহাৰৰ ধৰণ

গাঁওবাসী মূলতঃ কৃষি আৰু পশুধন প্ৰতিপালনৰ ওপৰত নিৰ্ভৰশীল।

গাঁওখনত ভূমিৰ ব্যৱহাৰৰ ধৰণ তলত উল্লেখ কৰা ধৰণৰ—

কৃষিভূমি : ৩৬ শতাংশ

গছ-গছনিৰে আবৃত অঞ্চল : ২৪ শতাংশ

বাসস্থান : ৩০ শতাংশ

জলাশয় : ৬ শতাংশ

পতিত ভূমি : ৪ শতাংশ

অন্যান্য : নাই

৩.৬ : ভূমি ধাৰণৰ ধৰণ

ভূমি ধাৰণৰ ধৰণ অনুসৰি পৰিয়ালসমূহৰ প্ৰকাৰ তলত দিয়াধৰণৰ—

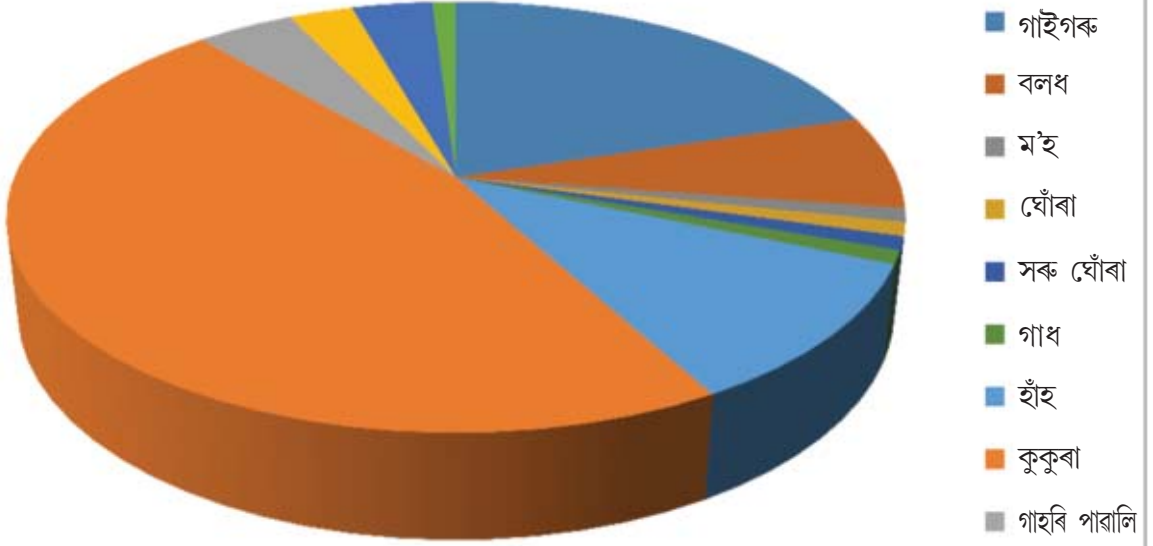
- * ৫৫ শতাংশ পৰিয়াল ভূমিহীন কৃষক
- * ৪০ শতাংশ পৰিয়াল উপাস্ত কৃষক (২ হেক্টৰতকৈ কম)
- * ৫ শতাংশ পৰিয়াল ক্ষুদ্ৰ কৃষক (২-১০ হেক্টৰ)

৩.৭ : পশুধন

গাঁওখনৰ পৰিয়ালসমূহে প্ৰতিপালন কৰা পশুধনৰ মুখ্য প্ৰকাৰসমূহ এনেধৰণৰ—

ক্রমিক নং	পশুধন	সংখ্যা
১	গাইগৰু	১৪০
২	বলধ	৪৯
৩	ম'হ	৭
৪	ঘোঁৰা	৭
৫	সৰু ঘোঁৰা	৭
৬	গাধ	৭
৭	হাঁহ	৭৩
৮	কুকুৰা	৩২৩
৯	গাহৰি পোৱালি	২৯
১০	গাহৰি	১৯
১১	ছাগলী	২৪
১২	ভেড়া	৭

পশুধন

৩.৮ : গাঁৱৰ আন্তঃগাঁথনি আৰু যোগাযোগ সুবিধা

যিকোনো জনগোষ্ঠীতে সাধাৰণ আন্তঃগাঁথনিৰ উপলব্ধতাই জীৱিকাৰ নিৰ্বাহক্ষম উপায় বিকাশত সহায় কৰে। গাঁওখনত বৰ্তমানৰ আন্তঃগাঁথনিৰ অৱস্থা সন্তোষজনক নহয়। গাঁওখনৰ আন্তঃগাঁথনিৰ বৰ্তমানৰ অৱস্থা—

তালিকা— চ : বস্তুগত আন্তঃগাঁথনি

ক্রমিক নং	আন্তঃগাঁথনি	অৱস্থিতি গাঁৱৰ ভিতৰত নে বাহিৰত	সংখ্যা (যদি প্ৰযোজ্য)	গাঁৱৰ পৰা দূৰত্ব (মিঃ/কিঃমিঃ হিচাপত)	অৱস্থা আৰু বৰ্তমান সেইবোৰ ব্যৱহাৰৰ উপযোগিতা
১	বাছ আস্থান	বাহিৰত	১	১০ কিঃমিঃ	ভাল
২	প্ৰাথমিক স্বাস্থ্য কেন্দ্ৰ	বাহিৰত	২	১ কিঃমিঃ	বেয়া
৩	প্ৰাথমিক বিদ্যালয়	ভিতৰত	২		বেয়া
৪	মজলীয়া বিদ্যালয়	ভিতৰত	১	০ কিঃমিঃ	বেয়া
৫	উচ্চ মাধ্যমিক বিদ্যালয়	বাহিৰত	১	৪ কিঃমিঃ	ভাল
৬	উচ্চতৰ মাধ্যমিক বিদ্যালয়	বাহিৰত	১	৪ কিঃমিঃ	ভাল
৭	মহাবিদ্যালয়	বাহিৰত	১	১২ কিঃমিঃ	ভাল
৮	ডাকঘৰ	বাহিৰত	১	৪ কিঃমিঃ	ভাল
৯	বেংক	বাহিৰত	১	১২ কিঃমিঃ	ভাল
১০	টেলিফোন	বাহিৰত	১	১২ কিঃমিঃ	ভাল
১১	অংগনবাড়ী কেন্দ্ৰ	বাহিৰত	১	১২ কিঃমিঃ	ভাল
১২	গাঁও পঞ্চায়ত কাৰ্যালয়	ভিতৰত	১	০ কিঃমিঃ	ভাল
১৩	ৰাজহ চক্ৰ কাৰ্যালয়	বাহিৰত	১	১২ কিঃমিঃ	ভাল
১৪	আৰক্ষী চকী/থানা	ভিতৰত	১	০ কিঃমিঃ	ভাল
১৫	বন লাট কাৰ্যালয়	ভিতৰত	১	০ কিঃমিঃ	ভাল
১৬	বন আঞ্চলিক কাৰ্যালয়	বাহিৰত	১	৮ কিঃমিঃ	ভাল
১৭	ৰে'ল ষ্টেচন	বাহিৰত	১	৩০ কিঃমিঃ	ভাল
১৮	খোৱাপানীৰ উৎস	ভিতৰত	১	২ কিঃমিঃ	বেয়া
১৯	ৰাজহুৱা সভাঘৰ	ভিতৰত	১	০ কিঃমিঃ	ভাল
২০	বিদ্যুৎ সংযোজিত ঘৰ	-	-	-	-
২১	ষ্ট্ৰীট লাইট	-	-	-	-
২২	ট্ৰেঙ্কৰ সংখ্যা	ভিতৰত	৩	-	-
২৩	পাৱাৰ টিলাৰ সংখ্যা	ভিতৰত	৪	-	-
২৪	মন্দিৰ/গীৰ্জা/মছজিদ/ নামঘৰ	-	-	-	-
২৫	জিলা মুখ্য কাৰ্যালয়	-	১		হোজাই শংকৰদেৱ নগৰ
২৬	গাড়ীৰ সংখ্যা (কাৰ-ট্ৰাক)	-	-	-	-
২৭	জে চি বিৰ সংখ্যা	-	-	-	-
২৮	নিকটৱৰ্তী বজাৰ	বাহিৰত	১	১২ কিঃমিঃ	ডবকা

উপৰোক্ত তালিকাখনৰ পৰা গাঁওখনৰ আন্তঃগাঁথনি তলত দিয়া ধৰণে উল্লেখ কৰিব পাৰি—

বাস্তৱিক আন্তঃগাঁথনি : গাঁওখনৰ বাসিন্দাসকল প্ৰাথমিক আন্তঃগাঁথনি যেনে ভাল বাস্তা, বিজুলী, পানীযোগান আদিৰ পৰা বঞ্চিত।

শিক্ষা আৰু স্বাস্থ্যৰ সুবিধা : অঞ্চলটোত শিক্ষা আৰু স্বাস্থ্যৰ ন্যূনতম সা-সুবিধা উপলব্ধ। ৰাজহুৱা পৰিবহণ ব্যৱস্থা উপলব্ধ নহয় আৰু বাছ আস্থান বাসস্থানৰ পৰা ১০ কিঃমিঃ দূৰৈত অৱস্থিত। সেয়েহে গাঁৱৰ লোকসকলে চাইকেল বা অন্য বাহনেৰে যাতায়াত কৰিবলগীয়া হয়।

চৰকাৰী কাৰ্যালয় : চৰকাৰী কাৰ্যালয়সমূহ (যেনে আৰক্ষী থানা, ৰাজহ চক্ৰ কাৰ্যালয়, বন লাট কাৰ্যালয় আদি) গাঁওখনৰ ভিতৰত অৱস্থিত যদিও ৰাজহ চক্ৰ কাৰ্যালয় এলেকাটোৰ পৰা ১২ কিঃমিঃ দূৰৈত অৱস্থিত। গাঁও অথবা সমীপৱৰ্তী অঞ্চলসমূহৰ পৰা নিয়মীয়া ৰাজহুৱা পৰিবহণ ব্যৱস্থাৰ সুবিধা নথকাৰ বাবে যথেষ্ট অসুবিধাৰ সন্মুখীন হৈ আহিছে।

বিত্তীয় অন্তৰ্ভুক্তি : বাসস্থানৰ পৰা বেংক আৰু ডাকঘৰৰ দৰে বিত্তীয় প্ৰতিষ্ঠান ক্ৰমে ১২ কিঃমিঃ আৰু ৪ কিঃমিঃ দূৰত্বত অৱস্থিত। ৪১০জন সদস্যৰ বেংক বা ডাকঘৰত ছেভিংছ একাউন্ট আছে।

৩.৯ : কৃষি/শস্য

গাঁওখনত উৎপন্ন হোৱা মূল শস্যসমূহ তলত দিয়া হ'ল।

গাঁওখনৰ অধিকাংশ লোক শালি আৰু আহুধানৰ খেতিৰ লগত জড়িত

গাঁওখনৰ কৃষিজাত শস্যৰ উৎপাদনৰ পৰিমাণ আৰু হাৰ তলত উল্লেখ কৰা ধৰণৰ—

ধান : শালি : ৩০০০ বিঘাত ১৪৪,০০ কুইণ্টল। উৎপাদন হাৰ ৩৬০০ কিলোগ্ৰাম প্ৰতি হেক্টৰ

আহু : ৫০০ বিঘাত ৫০০০ কুইণ্টল। উৎপাদন হাৰ ৪৫০০ কিলোগ্ৰাম প্ৰতি হেক্টৰ

৩.১০ : পশুখাদ্যৰ উপলব্ধতা

পশুখাদ্যৰ বাবে গাঁওবাসী সমীপৱৰ্তী বনাঞ্চলৰ ওপৰত নিৰ্ভৰশীল।

- * বনাঞ্চল
- * স্থানীয় অঞ্চল
- * শস্যৰ অৱশিষ্ট

৩.১১ : বজাৰ

গাঁওবাসীয়ে ব্যৱহাৰ কৰা মূল বজাৰসমূহ হ'ল—

- * গেলামাল/পি ডি এছ : গাঁৱৰ ভিতৰত

* সাপ্তাহিক/তিনি দিনীয়া বজাৰ : ১২ কিলোমিটাৰ দূৰৈৰ ডবকা

* মূল বজাৰ : ১২ কিলোমিটাৰ দূৰৈৰ ডবকা

৩.১২ : পানী

অঞ্চলটোৰ মূল পানীৰ উৎসসমূহ এনেধৰণৰ—

* নদী : ১ দিখাৰু (পানীৰ পৰ্যাপ্ততা : শোচনীয়)

* দমকল : ১২ (পানীৰ পৰ্যাপ্ততা : শোচনীয় : উচ্চ ফ্ল'ৰাইডযুক্ত)

* হেণ্ড পাম্প : ৫ (পানীৰ পৰ্যাপ্ততা : শোচনীয়)

* কুঁৱা : ৪০ (পানীৰ পৰ্যাপ্ততা : শোচনীয়)

৩.১৩ : শক্তিৰ ব্যৱহাৰ

গাঁওখনৰ শক্তিৰ মূল উৎস তলত উল্লেখ কৰা ধৰণৰ—

* কাঠখৰি : নিৰ্ভৰশীল পৰিয়াল : ৪৫০টা (উৎস : স্থানীয় গাঁও আৰু বনাঞ্চল)

* কেৰাচিন : নিৰ্ভৰশীল পৰিয়াল : ৩০০টা (উৎস : স্থানীয় বিতৰক)

* বন্ধন গেছ : নিৰ্ভৰশীল পৰিয়াল : ৫০টা (উৎস : স্থানীয় গেছ এজেন্সী)

৩.১৪ : আৰ্থ-সামাজিক অৱস্থা

সামাজিক গঠন : গাঁওখনৰ বাসিন্দাসকল মুছলিম, অসমীয়া, কাৰ্বি, তিৱা, বঙালী, আদিবাসী, নেপালী, মণিপুৰী, বিহাৰী, কছাৰী সম্প্ৰদায়ৰ। সম্প্ৰদায়টোৰ মাজত শ্ৰেণী বিভাজন আছে। মহিলাসকলৰ অৱস্থা সন্তোষজনক নহয়। মাত্ৰ কেইগৰাকীমান মহিলাৰহে পৰম্পৰাগত বয়ন আৰু চিলাইৰ দক্ষতা আছে, যাৰদ্বাৰা তেওঁলোকে পৰিয়ালৰ অৰ্থনীতিলৈ বৰঙণি আগবঢ়াই আহিছে।

অৰ্থনৈতিক অৱস্থা : অৰ্থনৈতিক অৱস্থা সন্তোষজনক নহয়। জীৱন নিৰ্বাহৰ মূল উৎস হ'ল কৃষি। অধিকাংশ পৰিয়ালৰেই কৃষিৰ জৰিয়তে হোৱা বাৰ্ষিক আয় হৈছে ৩৫,০০০-৪৫,০০০। অতিৰিক্ত বৰ্গনা পৰৱৰ্তী শাখাত উপলব্ধ।

৪। জীৱিকা সম্পদৰ সবিশেষ আৰু দুৰ্বলতা প্ৰসংগ

গাঁৱৰ জীৱিকা সম্পদ আৰু এইবোৰৰ সাম্প্ৰতিক অৱস্থা সন্দৰ্ভত ইয়াত আলোচনা কৰা হৈছে। দুৰ্বলতা প্ৰসংগতো ইয়াত বিশ্লেষণ কৰা হৈছে।

৪.১ জীৱিকা সম্পদৰ বিশ্লেষণ

নিৰ্বাহক্ষম জীৱিকা ফ্ৰেমৱৰ্ক (এছ এল এফ) মতে, এখন গাঁৱত জীৱিকাৰ বিকাশৰ বাবে দৰকাৰী পাঁচটা সৰ্বাধিক গুৰুত্বপূৰ্ণ জীৱিকা সম্পদ হৈছে মানৱ সম্পদ, আৰ্থিক সম্পদ, সামাজিক সম্পদ, প্ৰাকৃতিক সম্পদ আৰু বস্তুগত সম্পদ। এই পাঁচটা সম্পদৰ স্থিতি তলত আলোচনা কৰা হ'ল—

মানৱ সম্পদ :

ব্যক্তি বা দলৰ সক্ষমতাৰ উৎসই মানৱ সম্পদক সূচায়। অঞ্চলটোৰ লোকসকল বয়ন, বাঁহ-বেতৰ শিল্প আৰু সোণাৰি কামত দক্ষ। এলেকাটোৰ বৃত্তিগত ৰূপৰেখাই প্ৰদৰ্শন কৰে যে পুৰুষ আৰু মহিলা উভয়ে শিক্ষকতাত জড়িত। প্ৰায় ৫০গৰাকী দোকানী আৰু ৯ গৰাকী ব্যক্তি সমাজসেৱক। মুঠ জনসংখ্যাৰ ২৪ শতাংশ গাঁওবাসীয়ে বিভিন্ন ক্ষেত্ৰত দিন মজদুৰ হিচাপে কাম কৰে, যিটো হ'ল সমাজৰ আটাইতকৈ শংকাপূৰ্ণ শ্ৰেণী। মুঠ জনসংখ্যাৰ ৭০ শতাংশ ১৮-৬০ বৰ্ষৰ বয়স গ্ৰুপৰ ভিতৰত, যিটোৱে অঞ্চলটোৰ শক্তিশালী কৰ্মশক্তি নিৰ্দেশ কৰে।

বস্তুগত সম্পদ :

বস্তুগত সম্পদ বিৱৰণৰ বাবে, এখন গাঁৱৰ আন্তঃগাঁথনিক বিকাশৰ উপস্থিতি বা অনুপস্থিতি নিৰ্দিষ্ট হোৱাটো প্ৰয়োজন। গাঁওখনৰ ৰাস্তাসমূহৰ অৱস্থা উপযুক্ত নহয়। আনহাতে, প্ৰাথমিক স্বাস্থ্য কেন্দ্ৰ গাঁওখনৰ বাহিৰত অৱস্থিত। গাঁওখনৰ ভিতৰত মাত্ৰ ২খন প্ৰাথমিক আৰু এখন মজলীয়া বিদ্যালয় আছে। উচ্চ শিক্ষা প্ৰতিষ্ঠানৰ বাবে গাঁওবাসীয়ে গাঁৱৰ বাহিৰলৈ প্ৰায় ৪ কিঃমিঃ দূৰত্ব অতিক্ৰম কৰিবলগা হয়। বাছ আস্থানটো গাঁওখনৰ পৰা ১০ কিঃমিঃ দূৰত্বত অৱস্থিত হোৱা বাবে গাঁওবাসীৰ দৈনন্দিন জীৱনত যথেষ্ট সমস্যাৰ সৃষ্টি হৈছে। এইটোৱে গাঁওখনৰ যোগাযোগ ব্যৱস্থাৰ শোচনীয়তা প্ৰদৰ্শন কৰে। ইয়াৰ উন্নয়নৰ বাবে গুৰুত্ব আৰু মনোযোগিতাৰ প্ৰয়োজন আছে।

প্ৰাকৃতিক সম্পদ : গাঁও এখনৰ গ্ৰামীণ জীৱিকা ব্যাখ্যাৰ ক্ষেত্ৰত প্ৰাকৃতিক সম্পদৰ সমীক্ষায়ো এক গুৰুত্বপূৰ্ণ ভূমিকা পালন কৰে। গাঁওখনৰ ওচৰত ডবকা সংৰক্ষিত বনাঞ্চল অৱস্থিত, যিখনৰ অৱস্থা ভাল। ডিখাৰু নদী গাঁওখনৰ পৰা আধা কিলোমিটাৰ দূৰত্বত অৱস্থিত। বিভিন্ন প্ৰকাৰৰ স্থানীয় চৰাই যেনে কুলি, কেতেকী, মইনা, ভাটো, কপৌ আদি ওচৰৰ সংৰক্ষিত বনাঞ্চলত পোৱা যায়। ইয়াৰ উপৰি হাতী, বান্দৰ আদি জন্তুৰ প্ৰজাতিসমূহো ইয়াত উপলব্ধ; যিটোৱে অঞ্চলটোৰ জৈৱ-বৈচিত্ৰ্যৰ দিশটো নিৰ্দেশ কৰে।

সামাজিক সম্পদ : এলেকাটোৰ স্থানীয় বাসিন্দাসকলে পালন কৰা ধাৰ্মিক বিধানসমূহৰ দ্বাৰা সামাজিক সম্পদ বুজিব পৰা যায়। গাঁওখনৰ ভিতৰত ৪টা নামঘৰ, এটা মছজিদ আৰু ২টা মন্দিৰ আছে। সামাজিক অখণ্ডতা ৰক্ষাৰ ক্ষেত্ৰত ধাৰ্মিক অনুষ্ঠানসমূহৰ কাৰ্যকলাপ গুৰুত্বপূৰ্ণ। ইয়াত ৩খন মহিলা সমিতি আৰু ২৬টা আত্মসহায়ক গোট আছে, যিসমূহে সমান্তৰালভাৱে লক্ষ্য আৰু উদ্দেশ্য প্ৰাপ্তিৰ বাবে কাম কৰি আছে। ইয়াৰ উপৰি গাঁওখনত ৪টা যুৱ সংঘ আৰু এটা ক্ৰীড়া সংঘ আছে, যিসমূহে যুৱকসকলৰ লগতে সামাজিক উন্নয়নৰ এখন মঞ্চ প্ৰদান কৰি আহিছে। প্ৰভাৱশালী সামাজিক কৰ্মৰ বাবে ৭টা অংগনৱাড়ী কেন্দ্ৰ, এটা গাঁও পঞ্চায়ত আৰু এটা সামূহিক কেন্দ্ৰ আছে।

বিত্তীয় সম্পদ : ডাকঘৰ আৰু বেংকৰ অনুপস্থিতিৰ বাবে বিত্তীয় সম্পদৰ ক্ষেত্ৰত গাঁওখন পৰ্যাপ্ত নহয়। গাঁওখনত ৪১০গৰাকী ব্যক্তিৰ বেংক একাউন্ট আছে যদিও ইয়াৰ সেৱা লাভৰ বাবে তেওঁলোকে এক দীৰ্ঘ দূৰত্ব অতিক্ৰম কৰিব লাগে। মাত্ৰ ৫গৰাকী ব্যক্তিয়েহে বেংক ঋণৰ সুবিধা লাভ কৰিছে আৰু এই ক্ষেত্ৰত উন্নত বিত্তীয় সাহায্য প্ৰদানৰ বাবে কাৰ্যসূচী গ্ৰহণৰ প্ৰয়োজনীয়তা আছে।

8.২ : জীৱিকা সম্পদ-পঞ্চভূজ (Pentagon)

সম্প্ৰতি জীৱন নিৰ্বাহৰ সম্পদৰ ওপৰত ভিত্তি কৰি চলোৱা বিশ্লেষণ আৰু সমীক্ষা অনুসৰি গাঁওখনত জীৱিকাৰ পঞ্চভূজ নিৰ্ণয় কৰা হৈছে। কিন্তু এই জীৱিকাৰ পঞ্চভূজ ভাৰসাম্যহীন। ইয়াৰ মাজত থকা দূৰত্ব হ্রাস কৰিবলৈ হ'লে গ্ৰামোন্নয়ন পৰিকল্পনা আৰু জীৱিকা উন্নয়ন পৰিকল্পনাত উল্লেখ কৰা ধৰণৰ কৌশল আৰু কাৰ্যসূচী গ্ৰহণ কৰিব লাগিব।

8.৩ : দুৰ্বলতা প্ৰসংগ বিশ্লেষণ

গাঁওবাসীৰ বাবে বাহ্যিক দুৰ্যোগ বিশ্লেষণে জীৱিকা প্ৰসংগত প্ৰয়োজন। মেলেৰিয়া, ডিচেণ্ট্ৰি, জাপানিজ এনকেফেলাইটিছ আৰু বানপানী হ'ল মুখ্য দুৰ্যোগ, যিসমূহে গাঁওবাসীৰ ওপৰত প্ৰভাৱ পেলাই আহিছে। এই ৰোগসমূহ আৰু বানপানীয়ে প্ৰধানতঃ জুন-আগষ্ট মাহত প্ৰভাৱ পেলায়। বৰ্ষাকালত কৃষি শস্য, মীনপালন আৰু পৰিয়ালসমূহ বানপানীৰ ফলত ক্ষতিগ্ৰস্ত হয়। অন্য দুৰ্যোগ যেনে পোকৰ আক্ৰমণে মাৰ্চ-এপ্ৰিল আৰু ছেপ্টেম্বৰ-অক্টোবৰ মাহত জীৱন আৰু কৃষি শস্যৰ অনিষ্টসাধন কৰে। এই এলেকাটো হাতীৰ উপদ্ৰৱিত এলেকা আৰু হাতীয়ে কৃষি শস্যৰ লগতে ঘৰৰ সা-সম্পত্তিৰো অনিষ্টসাধন কৰে।

8.৪ : ঋতু অনুযায়ী কৃষিৰ দিনপঞ্জী

ঋতুকালীন দিনপঞ্জীয়ে এটা নিৰ্দিষ্ট সময়ত সলনা-সলনি ভিত্তিক বিবিধতাৰ শস্য উৎপাদনক নিৰ্দেশ কৰে। ঋতুকালীন দিনপঞ্জী গাঁওবাসীৰ সৈতে আলোচনা কৰি প্ৰস্তুত কৰা হয়। গাঁওবাসী প্ৰধানতঃ ধানখেতিৰ লগত জড়িত। জুলাই-নৱেম্বৰ মাহত শালিধানৰ খেতি কৰা হয়। মুঠ উৎপাদন ৩০০০ বিঘা কৃষিভূমিত ৩৬০০০ মোন। আছধানৰ খেতি মাৰ্চ-জুলাই মাহত কৰা হয়। মুঠ উৎপাদন ৫০০ বিঘা কৃষিভূমিত ২২,৫০০ মোন।

আকাশীগংগা জে এফ এম চিৰ ঋতু অনুযায়ী কৃষিৰ দিনপঞ্জী

মাহ	জানু	ফেব্ৰু	মাৰ্চ	এপ্ৰিল	মে'	জুন	জুলাই	আগষ্ট	ছেপ্টে	অক্টো	নৱে	ডিচে	
শস্য							শালি ধান						
			আছ										
শংকা/ বিপদ						মেলেৰিয়া							
						জাপানীজ এনকেফেলাইটিছ							
						ডিচেণ্ট্ৰি							
						বানপানী							
জন্তুৰ উপদ্ৰৱ	হাতী		হাতী							হাতী			

৫। সাম্প্ৰতিক পৰিকল্পনা আৰু কাৰ্যসূচী

ক্ষুদ্ৰ পৰিকল্পনাত প্ৰত্যক্ষ প্ৰভাৱ পেলোৱা অন্য কিছু গুৰুত্বপূৰ্ণ পৰিকল্পনা আৰু ৰূপায়ণ পদ্ধতি আৰু প্ৰক্ৰিয়াৰ বিষয়ে ইয়াত আলোচনা কৰা হ'ব। তাৰ ভিতৰত প্ৰধান হৈছে ৰাজ্যৰ বনাঞ্চলত বন আৰু বন্যপ্ৰাণীৰ সংৰক্ষণ আৰু বহনক্ষম বিকাশৰ বাবে প্ৰস্তুত কৰা সামগ্ৰিক কাৰ্যকৰী পৰিকল্পনা। বন্যপ্ৰাণী এলেকাত এই পৰিকল্পনাক কোৱা হয় ব্যৱস্থাপনা পৰিকল্পনা আৰু ব্যাঘ্ৰ সংৰক্ষিত বনাঞ্চলত ইয়াক কোৱা হয় বাঘ সংৰক্ষণ পৰিকল্পনা। তদুপৰি, অন্য কিছু আঁচনি আছে যেনে জনজাতি উপ-পৰিকল্পনা (টি এছ পি) আৰু অনুসূচিত জাতি পৰিকল্পনা (এছ চি পি), যিবোৰ বন বিভাগৰ জৰিয়তে বনগাঁওসমূহত ৰূপায়ণ কৰা হয়। অন্য কিছু বিভাগে স্বাস্থ্য, শিক্ষা, শক্তি, জলসিঞ্চন আৰু জীৱিকাৰ ব্যৱস্থা কৰে। এই বিভাগবোৰে প্ৰায়ে বনগাঁওসমূহত আঁচনি ৰূপায়ণ কৰে।

অসম যৌথ (ৰাইজৰ অংশগ্ৰহণ) বন ব্যৱস্থাপনা বিধি, ১৯৯৮ প্ৰণয়ন কৰাৰ পাছত যৌথ বন ব্যৱস্থাপনা আৰম্ভ কৰা হয় আৰু ২০০২ চনত জে এফ এম চি আৰু ই ডি চিসমূহ স্থাপন কৰা হয়। ইয়াৰ পূৰ্বে কিছু কাৰ্যকৰী পৰিকল্পনাত যৌথ বন ব্যৱস্থাপনা চক্ৰ স্থাপনৰ পৰামৰ্শ দিয়া হৈছিল। তদুপৰি, ৰাষ্ট্ৰীয় কাৰ্যকৰী পৰিকল্পনা সংকেত, ২০১৪ত ক্ষুদ্ৰ পৰিকল্পনাৰ ওপৰত জোৰ দিয়া হৈছিল আৰু ইয়াৰ বাবে সবিশেষ নীতি-নিৰ্দেশনাও প্ৰস্তুত কৰিছিল। এই ক্ষুদ্ৰ পৰিকল্পনা ৰাষ্ট্ৰীয় কাৰ্যকৰী পৰিকল্পনা সংকেত (২০১৪)ৰ আধাৰত প্ৰস্তুত কৰা হৈছে।

৫.১ : কৰ্ম পৰিকল্পনাৰ সৈতে সংযোগকৰণ :

বিভক্ত হোৱাৰ পূৰ্বে, নগাঁও দক্ষিণ সংমণ্ডলৰ সংৰক্ষিত বনাঞ্চলসমূহ আগতে নগাঁও সংমণ্ডলে পৰিচালনা কৰিছিল। এই সংমণ্ডলৰ কিছুমান সংৰক্ষিত বনাঞ্চলত বৈজ্ঞানিক পৰিচালনা পদ্ধতি প্ৰথম আৰম্ভ হৈছিল ১৯০৮-০৯ চনত, যেতিয়া মিষ্টাৰ কভেণ্ট্ৰিয়ে পূৰ্বৰ নগাঁও সংমণ্ডলৰ বাবে কৰ্ম পৰিকল্পনা প্ৰস্তুত কৰিছিল। নগাঁও দক্ষিণ সংমণ্ডলৰ বাবে শেহতীয়াকৈ উপলব্ধ কৰ্ম পৰিকল্পনাখন উপ-বন সংৰক্ষক পি কাকতীৰ দ্বাৰা প্ৰস্তুত কৰা হৈছিল। তেওঁৰ পৰিকল্পনাত অংশগ্ৰহণমূলক পৰিবেশ পুনৰুদ্ধাৰ কৰ্মচক্ৰ সৃষ্টি কৰিছিল। এই কৰ্মচক্ৰত কাঁকী সংৰক্ষিত বনাঞ্চলৰ ১২,৯৭০ হেক্টৰ ভূমিৰ (য'ত ৮০০০ হেক্টৰ বেদখলৰ কবলত) অন্তৰ্গত কম্পাৰ্টমেণ্ট ১-৭ নম্বৰ আৰু গামুং মৌডঙা সংৰক্ষিত বনাঞ্চলৰ ১৪৫৬ হেক্টৰ ভূমিৰ (আটাইখিনিয়ে বেদখলৰ কবলত) অন্তৰ্গত কম্পাৰ্টমেণ্ট ১ আৰু ২ অন্তৰ্ভুক্ত কৰা হৈছিল।

৫.১ : প্ৰাক-সংৰক্ষণ সময় :

ইয়াত উল্লিখিত অঞ্চলটি খ্ৰীষ্টীয় দশম শতিকাত, অৰ্থাৎ মহাভাৰতৰ যুগত কামৰূপ ৰাজ্যৰ এটা অংশ আছিল। জিলাখনৰ উত্তৰ অংশটো পাল ৰজাৰ ৰাজত্বাধীন এখন সুকীয়া ৰাজ্য আছিল। সেই সময়ত যমুনা-কপিলি আৰু ডিয়ুংৱেৰো উপত্যকা কছাৰী ৰজাই শাসন কৰিছিল। ১৬০০ শতিকাত কছাৰী ৰাজ্য আহোমে দখল কৰে আৰু ১৮২৬ চনৰ ঐতিহাসিক ইয়াণ্ডাবু সন্ধি পৰ্যন্ত এই অঞ্চলটো তেওঁলোকে শাসন কৰিছিল। ডবকা সংৰক্ষিত বনাঞ্চলৰ আকাশীগংগাত অৱস্থিত শিৱ মন্দিৰ আৰু শেহতীয়াভাৱে যমুনা-মৌডঙা সংৰক্ষিত বনাঞ্চলত আৱিষ্কৃত শিলালিপিয়ে সেই সময়ৰ পৰম্পৰা আৰু সংস্কৃতি বহন কৰিছে।

পাহাৰীয়া লোকৰ পৰম্পৰাগত ঝুমখেতি পাহাৰ অঞ্চলত নিয়মীয়াভাৱে কৰি অহাটো পৰিলক্ষিত হৈছিল। ইয়াৰ ফলত পাহাৰসমূহৰ যথেষ্ট ক্ষতিসাধন হৈছিল। যদিও এই কাৰ্যৰ দ্বাৰা পাহাৰসমূহত পৰা প্ৰভাৱ সম্পৰ্কে ব্ৰিটিছসকলৰ দৃষ্টিগোচৰ হৈছিল, ৰাজনৈতিক কাৰণত জনজাতীয় লোকসকলৰ এই পৰম্পৰাত বাধা দিবলৈ কোনো ব্যৱস্থা হাতত লোৱা নাছিল।

ওচৰৰ মানুহে কৃষিকাৰ্যৰ বাবে অনিয়ন্ত্ৰিতভাৱে গছ-গছনি কাটি মুকলি ঠাই উলিয়াবৰ বাবে কৰা কাৰ্যও বন ধ্বংসৰ অন্যতম কাৰণ হিচাপে বিবেচিত হৈছে। গড়কাপ্তানি বিভাগে অসম ট্ৰাংক ৰোডত দলং আৰু কালভাৰ্ট নিৰ্মাণৰ বাবেও বহুসংখ্যক বাণিজ্যিক মূল্যসম্পন্ন উদ্ভিদ কাটিবলগীয়া হয়, ৰাইজৰ প্ৰয়োজন পূৰণৰ স্বার্থত। এই অঞ্চলৰ বনজ সম্পদ সংৰক্ষণৰ ক্ষেত্ৰত প্ৰথম পদক্ষেপ গ্ৰহণ কৰা হয় ১৮৬৮ চনত। এগৰাকী সহকাৰী বন সংৰক্ষক মিষ্টাৰ গুস্তাভ মেননে ভাৰত চৰকাৰৰ নিৰ্দেশাৱলীমতে এই বনাঞ্চল পৰিদৰ্শন কৰি ১৮৬৯-৭০ চনত তেওঁৰ চূড়ান্ত প্ৰতিবেদন দাখিল কৰে। ইয়াৰ আধাৰতে ১৮৭৩ চনত কেইখনমান সংৰক্ষিত বনাঞ্চল

গঠনৰ বাবে শিলান্যাস কৰা হয়। ইয়াৰ ফলশ্ৰুতিতে ১৮৭৩ চনত প্ৰথমখন নিয়মীয়া সংৰক্ষিত বনাঞ্চল হিচাপে ডবকা সংৰক্ষিত বনাঞ্চল গঠন হয়।

৫.১.১ ঃবন্যপ্ৰাণীৰ উপদ্ৰৱ

বনাঞ্চলৰ কাষৰীয়া গাঁওসমূহত হোৱা বন্যপ্ৰাণীৰ প্ৰধান উপদ্ৰৱ হ'ল হাতীৰ উপদ্ৰৱ। প্ৰতিবছৰে অক্টোবৰ-ফেব্ৰুৱাৰী মাহত হোৱা এই হাতীৰ উপদ্ৰৱত অঞ্চলটোৰ ধানখেতিৰ লগতে ঘৰ-দুৱাৰৰ যথেষ্ট ক্ষতি হয়। খাদ্যৰ সন্ধানত বনৰীয়া হাতীৰ জাক অৰণ্যৰ পৰা ওলাই আহি খেতিপথাৰ আৰু গাঁৱৰ বস্তুসমূহত প্ৰৱেশ কৰে। উগ্ৰ হাতীৰ আক্ৰমণত কেতিয়াবা মানৱ জীৱনো হানি হয়। বনাঞ্চলৰ দাঁতিকাষৰীয়া অঞ্চলত গৰু-ম'হক বাঘ আৰু নাহৰফুটুকীৰ আক্ৰমণৰ ঘটনাও সময়ে সময়ে তথ্যভুক্ত কৰা হয়। ইয়াৰ প্ৰতিৰোধৰ বাবে বাঘ আৰু নাহৰফুটুকীৰ বিৰুদ্ধে মানুহে প্ৰত্যাক্ৰমণ কৰাৰ ফলত কেতিয়াবা প্ৰাণহানিৰ ঘটনাও সংঘটিত হয়।

৫.১.২ ঃজলাশয় পৰিচালনা আৰু ভূমি সংৰক্ষণ

এই সংমণ্ডলৰ ডবকা সংৰক্ষিত বনাঞ্চলৰ বেছিভাগেই পাহাৰীয়া আৰু এই পাহাৰৰ পৰা বহুকেইটা নিজৰা বৈ আহিছে। বিশেষভাৱে উৰ্ব্বাগাঁও, আকাশীগংগা, বুঢ়ীগংগা আদি নিজৰা পাহাৰৰ পৰা বৈ আহি যমুনা নদীত পৰিছে। সেয়েহে ডবকা সংৰক্ষিত বনাঞ্চলৰ এই পাহাৰসমূহ সংৰক্ষণৰ গুৰুত্ব অতিবেছি; যাতে পাহাৰসমূহ সেউজ-সজীৱ হৈ থাকে আৰু ক্ষয় ৰোধ কৰি প্ৰাকৃতিক অৱস্থা বাহাল ৰাখিব পৰা যায়। ডবকা সংৰক্ষিত বনাঞ্চলৰ পাহাৰৰ ঢাল অঞ্চলত চেগুণ গছ ৰোপণৰ ফলত ভূমিক্ষয়ৰ পৰিমাণ বৃদ্ধি পাইছে, কিয়নো পাহাৰৰ নিম্নভাগত অৰ্থাৎ ভূমি অঞ্চলত ইয়াৰ সুৰক্ষাৰ কোনো ব্যৱস্থা নাই আৰু চেগুণৰ ডাঙৰ ডাঙৰ পাতসমূহেও যথেষ্ট ক্ষতি কৰিছে। সেয়েহে ভূমি সংৰক্ষণৰ উত্তম প্ৰজাতি হিচাপে বাঁহ আৰু অন্যান্য প্ৰজাতিৰ উদ্ভিদ ৰোপণৰ ব্যৱস্থা কৰা উচিত।

কাঁকী সংৰক্ষিত বনাঞ্চল আৰু লামডিং সংৰক্ষিত বনাঞ্চলৰ পৰা উৎপত্তি হৈছে কাঁকীজান, ডিমৰুলা আৰু লংকাজান। লামডিং সংৰক্ষিত বনাঞ্চলৰ এটা অংশ বৰলাংফাৰ নদীৰো উৎপত্তিস্থল। সেয়েহে পানী আৰু ভূমি সংৰক্ষণৰ দৃষ্টিকোণৰ পৰা এই দুখন সংৰক্ষিত বনাঞ্চলৰ সেউজ আৱৰণ সুৰক্ষাৰ দিশটো অতি গুৰুত্বপূৰ্ণ। হাৱাইপুৰ আৰু কোমোৰাকটা সংৰক্ষিত বনাঞ্চল কপিলি নদীৰ পাৰত অৱস্থিত হোৱা হেতুকে ইয়াৰ পাৰ আৰু ইয়াত পৰা বিভিন্ন জান-জুৰিৰ পাৰৰ ভূমি ক্ষয়ৰ পৰা সংৰক্ষণ কৰি আহিছে।

কাৰ্বি আংলং জিলাৰ সীমা সংযোগী লামডিং আৰু ডবকা সংৰক্ষিত বনাঞ্চলৰ ঠাই বিশেষে বুমখেতি কৰাও পৰিলক্ষিত হয়। এই এলেকাটোত কাৰ্বি আৰু চাকমা জনজাতিসকলে বুমখেতি কৰে। বুমখেতিৰ ফলত পাহাৰৰ ওপৰ অংশৰ ভূমিৰ যথেষ্ট ক্ষতি হয় আৰু ফলত ভূমিক্ষয় হয়। সেয়েহে এই লোকসকলক স্থায়ী কৃষি পদ্ধতিৰ প্ৰতি আকৃষ্ট কৰাৰ লগতে বুমখেতিৰ ফলত ক্ষতিগ্ৰস্ত পাহাৰসমূহত নতুনকৈ বৃক্ষৰোপণ কৰাটো অত্যন্ত জৰুৰী।

মানুহ আৰু পৰিৱেশ পুনৰুদ্ধাৰৰ লাভৰ বাবে ক্ষুদ্ৰ জলচ্ছেদ উন্নয়ন আঁচনি এই অঞ্চলসমূহত গ্ৰহণ কৰিব লাগিব।

আঞ্চলিক ভিত্তিক সংৰক্ষিত বনাঞ্চলৰ বিস্তৃতি, বিভিন্ন কৰ্মচক্ৰৰ এলেকা

আঞ্চলিক	সংৰক্ষিত বনাঞ্চল আৰু উপাদান	মুঠ এলেকা	শাল কৰ্মচক্ৰ	কৰ্মচক্ৰৰ বাবে বণ্টন হোৱা এলেকা (হেক্টৰ)		কপিলী নদীৰ পাৰ সুৰক্ষা কৰ্মচক্ৰ	অংশগ্ৰহণমূলক পৰিৱেশ পুনৰুদ্ধাৰ কৰ্মচক্ৰ
				বাসস্থান উন্নয়ন কৰ্মচক্ৰ	জৈৱ-বৈচিত্ৰ্য সংৰক্ষণ কৰ্মচক্ৰ		
যমুনা উপত্যকা আঞ্চলিক, ডবকা	ডবকা ১-২৯ যমুনা-মৌডঙা ১-২	৭৮৫৯ ১৪৫৬	১৮৬৭	১৭৭৫			১৪৫৬

৫.১.৩ : অংশগ্ৰহণমূলক পৰিৱেশ পুনৰুদ্ধাৰ কৰ্মচক্ৰ :

যমুনা-মৌডঙা সংৰক্ষিত বনাঞ্চলৰ ১৪৫৬.০ হেক্টৰ আৰু কাঁকী সংৰক্ষিত বনাঞ্চলৰ ১,৩,৪ আৰু ৬নং কম্পাৰ্টমেণ্টৰ মুঠ ৮০০৬ হেক্টৰ ভূমি সম্পূৰ্ণভাৱে বেদখল হৈছে আৰু আৰু এই বেদখলী ভূমি খেতিপথাৰ তথা গাঁৱৰ বসতিস্থানলৈ পৰিৱৰ্তন কৰিছে। কাঁকী সংৰক্ষিত বনাঞ্চলৰ বাকী থকা ২,৫ আৰু ৭নং কম্পাৰ্টমেণ্টৰ মুঠ ৪৯৬৪ হেক্টৰ ভূমিৰ কিছু অংশ অৰণ্য আচ্ছাদিত আৰু এই অঞ্চলসমূহো নিৰন্তৰ বেদখলৰ শংকাত আছে। যাঠিৰ দশকৰ মাজভাগৰ পৰা এই বেদখল মুক্ত কৰিবৰ বাবে বহুতো পদক্ষেপ গ্ৰহণ কৰা হৈছে যদিও ইয়াৰ ফলাফল কিন্তু শূন্য। সেয়েহে এই দুখন সংৰক্ষিত বনাঞ্চলত মানুহৰ অংশগ্ৰহণমূলক কৰ্মচক্ৰৰ অধীন কৰাৰ প্ৰয়োজন যাতে গাঁওবাসীক এই অঞ্চলসমূহত বন সৃজন আৰু বনৰ পৰিৱেশতন্ত্ৰ পুনৰুদ্ধাৰৰ বাবে উৎসাহিত কৰিব পৰা যায়।

৫.১.৩ : অংশগ্ৰহণমূলক পৰিৱেশ পুনৰুদ্ধাৰ কৰ্মচক্ৰৰ বাবে কৰ্ম পৰিকল্পনা :

৫.১.৩.১ : সাধাৰণ গঠন

এই কৰ্মচক্ৰ গঠন কৰা হৈছে কাঁকী সংৰক্ষিত বনাঞ্চলৰ কম্পাৰ্টমেণ্টসমূহ আৰু যমুনা মৌডঙা সংৰক্ষিত বনাঞ্চলৰ বাবে, মুঠ ১২,৯৭০.০ হেক্টৰ কাঁকী সংৰক্ষিত বনাঞ্চলৰ ভিতৰত প্ৰায় ৮০০০.০ হেক্টৰ ভূমি বেদখলৰ কবলত। একেদৰে গোটেই যমুনা-মৌডঙা সংৰক্ষিত বনাঞ্চলৰ ১৪৫৬.০ হেক্টৰ ভূমি বেদখলৰ কবলত। যাঠিৰ দশকৰ আগছোৱাৰ পৰা বেদখলমুক্ত কৰাৰ বাবে বহুতো পদক্ষেপ গ্ৰহণ কৰা হৈছিল যদিও ইয়াৰ ফলাফল সন্তোষজনক নহয়। এই অঞ্চলসমূহ এই কৰ্মচক্ৰৰ অন্তৰ্ভুক্ত কৰা হৈছে যাতে ইয়াৰ লোকসকলৰ অংশগ্ৰহণত বনৰ পৰিৱেশতন্ত্ৰ পুনৰুদ্ধাৰ কৰিব পৰা যায়।

৫.১.৩.২ : সেউজকৰণৰ সাধাৰণ বৈশিষ্ট্য

বৰ্তমানৰ মুকলি অঞ্চলসমূহ প্ৰায় ৩চি/চিবি প্ৰকাৰৰ আৰ্দ্ৰ মিশ্ৰিত ঋতুকালীন বনৰ দ্বাৰা আবৃত কৰা হৈছিল।

৫.১.৩.৩ : খণ্ড আৰু কম্পাৰ্টমেণ্ট

কাঁকী সংৰক্ষিত বনাঞ্চলৰ মুঠ সাতটা আৰু যমুনা-মৌডঙা সংৰক্ষিত বনাঞ্চলৰ মুঠ দুটা, আটাইকেইটা কম্পাৰ্টমেণ্ট এই কৰ্মচক্ৰত অন্তৰ্ভুক্ত।

চিকাৰ শৃংখলা

এই কৰ্মচক্ৰ দুটা চিকাৰ শৃংখলাত বিভক্ত কৰা হৈছে :

(ক) কাঁকী অন্তৰ্গত শাখা

(খ) যমুনা-মৌডঙা অন্তৰ্গত শাখা

৫.১.৩.৪ : বিশেষ উদ্দেশ্য আৰু পৰিচালনা

১) ৰাষ্ট্ৰীয় বন পলিচী, ১৯৮৮ৰ দ্বাৰা বন উন্নয়ন আৰু সংৰক্ষণত ৰাইজৰ অংশগ্ৰহণ নিশ্চিত কৰা হৈছে। গাঁওবাসীৰ ঘৰসজা সামগ্ৰী আৰু জীৱিকাৰ বাবে প্ৰয়োজনীয় বন উৎপাদন যেনে কাঠখৰি, পশুখাদ্য, সৰু কাঠ, খেৰ আদি প্ৰথম প্ৰয়োজন হিচাপে গণ্য কৰা হৈছে। এই পলিচী নথিয়ে বন পৰিচালনা এক প্ৰয়োজনীয় পদক্ষেপ হিচাপে নিশ্চিত কৰিছে যাতে বন সম্প্ৰদায়ক তেওঁলোকে লাভ অৰ্জন কৰি অহা উৎসসমূহ চিনাক্ত কৰি ইয়াৰ উন্নয়ন আৰু সংৰক্ষণৰ বাবে উৎসাহিত কৰিব পৰা যায়।

২) বেদখলীকৃত অ-বনাঞ্চলসমূহক উৎপাদক সম্পত্তিলৈ পৰিৱৰ্তন।

৩) ৰাইজৰ অংশগ্ৰহণেৰে কৰ্মচক্ৰত বৰ্তমানৰ বনভূমি সুৰক্ষা প্ৰদান কৰা।

৪) বৈজ্ঞানিক পদ্ধতিৰে সেউজ আৱৰণ বৃদ্ধি কৰি ভূমি আৰু জল সংৰক্ষণ।

এলেকা আৰু বণ্টন

এলেকাৰ পৰিস্থিতি তলত দিয়া হ'ল :

৫.১.৪ : বন-বাত নিৰাণি ব্যৱস্থা :

চোৰাং সৰবৰাহ শাখা	সংৰক্ষিত বনাঞ্চল	কম্পাৰ্টমেণ্ট নম্বৰ	হেক্টৰত কালি	মন্তব্য
কাঁকী সংৰক্ষিত বনাঞ্চল	কাঁকী	১	১৯০৬	মন্তব্য
		২	১৯৪৭	
		৩	৯৪২	
		৪	১৭৩০	
		৫	১৬৫১	
		৬	৩৪২৮	
		৭	১৫৬৬	
মুঠ চোৰাং সৰবৰাহ শাখা			১২৯৭০	
যমুনা-মৌডঙা সংৰক্ষিত বনাঞ্চল	যমুনা-মৌডঙা	১ আৰু ২	১৪৫৬	
মুঠ সংৰক্ষিত বনাঞ্চল			১৪৫৬	

সমগ্ৰ সংৰক্ষিত বনাঞ্চলৰ মুকলি স্থানত কৃত্ৰিমভাৱে পুনৰ সৃজনৰ দ্বাৰা বনানীকৰণ আৰু বনাঞ্চলৰ বৰ্তমানৰ প্ৰাকৃতিক পুনৰ সৃজনৰ প্ৰতিপালনৰ বাবে বন সম্প্ৰদায়ক অন্তৰ্ভুক্তকৰণ।

৫.১.৪.১ : সলনাসলনি :

৬০ বছৰৰ বাবে অৰ্থনৈতিক প্ৰজাতি যেনে যেনে চেগুণ, গমাৰি, কৰৈ, চোম, আম, উৰিয়াম, তিতাচপা আদিৰ বাবে সলনাসলনি স্থায়ী কৰা হৈছে।

৫.১.৪.২ : কৰ্ম ৰূপায়ণ পদ্ধতি :

(ক) স্থানীয় বন বিষয়াৰ দ্বাৰা স্বইচ্ছাৰে বন পৰিচালনামূলক কামত অংশগ্ৰহণ কৰি অহা গাঁওসমূহক চিনাক্তকৰণ।
(খ) একত্ৰিতভাৱে কাম কৰা গাঁৱৰ থলুৱা লোকৰ এটা সৰু গোট বন সুৰক্ষা সমিতি হিচাপে গঠন কৰিব লাগিব আৰু এই সমিতিখন সংমাত্ৰিক কাৰ্যালয়ত পঞ্জীভুক্ত কৰিব লাগিব।
(গ) ক্ষুদ্ৰ পৰিকল্পনা যিহেতু প্ৰদত্ত অঞ্চলৰ এক নিৰ্দিষ্ট লক্ষ্য স্থিৰ কৰা গোট বা ব্যক্তি বিশেষক পাবস্পৰিক আলোচনাৰ মাধ্যমেৰে উৎসৰ লগত সংযুক্ত কৰা এক পৰিকল্পনা, সেয়েহে এই ক্ষুদ্ৰ পৰিকল্পনা পৰিকল্পকসকলৰ দ্বাৰা অতি সাৱধানতাৰে ৰূপায়ণ কৰিব লাগিব। এই পৰিকল্পনা তলত দিয়াৰ দৰে প্ৰস্তুত কৰিব পাৰি—

ক) সমিতিৰ সদস্যসকলৰ সক্ৰিয় অংশগ্ৰহণ আৰু আলোচনাৰ ভিত্তিত আঞ্চলিক বিষয়াৰ দ্বাৰা এই পৰিকল্পনা প্ৰস্তুত কৰিব পৰা যাব।

খ) তথ্য সংগ্ৰহ আৰু পৰিকল্পনা প্ৰস্তুতৰ বাবে উপলব্ধ সংঘ, পঞ্চায়ত, ধৰ্মীয় অনুষ্ঠান আদিৰ সেৱা গ্ৰহণ কৰিব পৰা যাব।

গ) ক্ষেত্ৰভিত্তিক তথ্য সংগ্ৰহৰ বাবে, অংশগ্ৰহণমূলক গ্ৰামীণ মূল্যায়ন (পি আৰ এ) পদ্ধতি গ্ৰহণ কৰিব পৰা যাব।

ঘ) ক্ষুদ্ৰ পৰিকল্পনা সাতটা প্ৰ'ফৰ্মাৰে গঠিত হ'ব :

প্ৰ'ফৰ্মা নং ১ : বুনীয়াদী তথ্যৰ সৈতে

প্ৰ'ফৰ্মা নং ২ : জনগাঁথনিক তথ্যৰ সৈতে

প্ৰ'ফৰ্মা নং ৩ : সম্পদৰ তথ্যৰ সৈতে

প্ৰ'ফৰ্মা নং ৪ : বুনীয়াদী তথ্যৰ সৈতে

প্ৰ'ফৰ্মা নং ৫ : বাৰ্ষিক লাট কাৰ্য লক্ষ্য

প্ৰ'ফৰ্মা নং ৬ : বছৰটোৰ বাবে লাটভিত্তিক ক্ষুদ্ৰ পৰিকল্পনা

প্ৰ'ফৰ্মা নং ৭ : ৫/১০ বছৰৰ বাবে বন সুৰক্ষা সমিতি ভিত্তিক ক্ষুদ্ৰ পৰিকল্পনা

(ঘ) অংশগ্ৰহণমূলক পৰিচালনা ব্যৱস্থা লাট কৰ্মচাৰী পৰ্যায়ত স্থায়ী আলোচনাৰ নতুন ধাৰণাৰ প্ৰয়োজনীয়তা সৃষ্টি কৰিব। ক্ষেত্ৰ কৰ্মচাৰীসকলক পৰ্যাপ্ত পৰিমাণে প্ৰশিক্ষণ প্ৰদান কৰিব লাগিব যাতে উচ্চ মাত্ৰাৰ পি আৰ এ অনুশীলন আৰু জনসাধাৰণৰ লগত সংযোগ স্থাপন আৰু ৰিপোর্ট উন্নয়ন কৰিব পাৰে।

আকাশীগংগা যুটীয়া বন পৰিচালনা সমিতি

নগাঁও দক্ষিণ সংমণ্ডল, উত্তৰ অসম চক্ৰ

ক্ষুদ্ৰ পৰিকল্পনা

(২০১৬-১৭ৰ পৰা ২০২৬-২৭লৈ)

অধ্যায় - দুই

৬। ক্ষুদ্র পৰিকল্পনাৰ উদ্দেশ্য, সবলতা, দুৰ্বলতা, সুযোগ আৰু শংকা (SWOT) আৰু ব্যৱধান বিশ্লেষণ

৬.১ : ক্ষুদ্র পৰিকল্পনাৰ উদ্দেশ্যসমূহ

গাঁও পৰ্যায়ৰ ক্ষুদ্র পৰিকল্পনা হৈছে প্ৰয়োজনভিত্তিক আৰু স্থানবিশেষ গাঁও উন্নয়ন পৰিকল্পনা আৰু বন উন্নয়ন পৰিকল্পনা। এই পৰিকল্পনাৰ গোট যথেষ্ট সৰু হোৱা বাবে ইয়াক ক্ষুদ্র পৰিকল্পনা বুলি কোৱা হয়। ক্ষুদ্র পৰিকল্পনাৰ দ্বাৰা উপনীত হ'ব খোজা দুটা লক্ষ্য হৈছে—

- (১) জীৱিকাৰ বিকাশ
- (২) জৈৱ-বৈচিত্ৰ্য সংৰক্ষণ আৰু পাৰিপাৰ্শ্বিক ভাৰসাম্য ৰক্ষা কৰা

ভাৰত চৰকাৰৰ দ্বাৰা গ্ৰহণ কৰা যুটীয়া বন ব্যৱস্থাপনা কাৰ্যসূচীৰ এক অবিচ্ছেদ্য অংগ হৈছে ক্ষুদ্র পৰিকল্পনা। সম্প্ৰদায়সমূহৰ লোকসকলৰ সক্ৰিয় অংশগ্ৰহণেৰে প্ৰস্তুত কৰা সাধাৰণ তথ্যই ইয়াৰ ক্ষুদ্র পৰিকল্পনা। সম্প্ৰদায় (গাঁও) হৈছে ক্ষুদ্র পৰিকল্পনাৰ এটা গোট। এই তথ্যৰ লক্ষ্য হৈছে স্থানীয় প্ৰয়োজন অনুসৰি বনজ সম্পদ আৰু বন বিভাগৰ আঁচনিৰ লক্ষ্যৰ মাজত যোগসূত্ৰ স্থাপন কৰা। জে এফ এম চি বিধি, ২০০০ অনুসৰি গাঁৱত এক বিশদ পি আৰ এ অনুশীলনৰ অন্ততহে বন বিষয়া আৰু জে এফ এম চিয়ে ক্ষুদ্র পৰিকল্পনা প্ৰস্তুত কৰিব লাগে। জে এফ এম চি আৰু ই ডি চিৰ ক্ষুদ্র পৰিকল্পনা বন বিভাগৰ কাৰ্যকৰী পৰিকল্পনাৰ সৈতে একে হোৱা উচিত। এই ক্ষুদ্র পৰিকল্পনা সম্প্ৰদায়ৰ পুৰুষ আৰু মহিলা উভয় সদস্যৰ অংশগ্ৰহণেৰে প্ৰস্তুত কৰা হৈছে। ২০১৭ চনৰ মাৰ্চ মাহত ৰাষ্ট্ৰীয় গ্ৰামীণ বিকাশ নিধি (আৰ জি ভি এন)ৰ প্ৰতিনিধি আৰু সম্প্ৰদায়ৰ দ্বাৰা গ্ৰহণ কৰা অংশগ্ৰহণমূলক গ্ৰাম্য মূল্যাংকন (পি আৰ এ)ৰ অন্তত এই তথ্য প্ৰস্তুত কৰা হৈছে। এইক্ষেত্ৰত গ্ৰহণ কৰা বিভিন্ন পদক্ষেপ তলত সংক্ষেপে দাঙি ধৰা হ'ল—

- (ক) এই প্ৰকল্পৰ লক্ষ্যৰ বিষয়ে আলোচনা কৰাৰ লগতে সম্প্ৰদায়টোৰ সন্দৰ্ভত বিভিন্ন প্ৰয়োজনীয় তথ্য সংগ্ৰহ আৰু সহযোগিতা বিচাৰি মাৰ্চ ২০১৭ত সভা অনুষ্ঠিত কৰা হৈছিল।
- (খ) উপলব্ধ প্ৰক্ৰিয়া অনুসৰি সম্প্ৰদায়টোৰ প্ৰাৰম্ভিক তথ্য গ্ৰহণ।
- (গ) পৰৱৰ্তী সময়ত গাঁৱত আলোচনাৰ জৰিয়তে সংগৃহীত তথ্যৰ সত্যাসত্য নিৰূপণ।
- (ঘ) সম্প্ৰদায়টোত অংশগ্ৰহণ আৰু প্ৰতিক্ৰিয়া অনুসৰি কৰ্মসূচীৰ ৰূপৰেখা প্ৰস্তুত কৰা হৈছে।
- (ঙ) প্ৰকল্পৰ নীতি অনুসৰি ক্ষুদ্র পৰিকল্পনাৰ সংকলন কৰিছে আৰু জি ভি এনে। এই তথ্য গ্ৰহণ কৰা সন্দৰ্ভত আলোচনা আৰু চূড়ান্ত কৰা হৈছিল ২০১৭ চনৰ মে' মাহত।

৬.২ প্ৰয়োজন পুনৰীক্ষণ আৰু ব্যৱধান বিশ্লেষণ

সম্পদ পুনৰীক্ষণ, দক্ষতা পুনৰীক্ষণ, জীৱিকা সম্পদ মেপিং আৰু দুৰ্বলতা পুনৰীক্ষণৰ ভিত্তিত উদ্দেশ্যধৰ্মী গোট আলোচনা, পি আৰ এ অনুশীলন, গাঁও পৰ্যায়ৰ আৰু পৰিয়াল পৰ্যায়ৰ জৰীপৰ জৰিয়তে প্ৰয়োজন পুনৰীক্ষণ, ব্যৱধান বিশ্লেষণ আৰু সবলতা, দুৰ্বলতা, সুযোগ আৰু শংকা বিশ্লেষণ কৰা হয়। এই বিশ্লেষণৰ ভিত্তিত কাৰ্যকৰী পৰিকল্পনা,

জীৱিকা, গাঁও উন্নয়ন কৌশল আৰু বন উন্নয়ন পৰিকল্পনা জে এফ এম চিৰ কাৰণে প্ৰস্তুত কৰা হয়।

প্ৰশিক্ষণ প্ৰয়োজন সমীক্ষা :

(ক) বন আৰু জৈৱ-বৈচিত্ৰ্য, দীৰ্ঘম্যাদী বিকাশ, জলবায়ু পৰিৱৰ্তন বিষয়, লিংগ বৈষম্য, বিত্তীয় অন্তৰ্ভুক্তি, পানী আৰু অনাময়ৰ প্ৰয়োজনীয়তা, ভূমি আৰু জল সংৰক্ষণ, বানপানী ব্যৱস্থাপনা আদি বিষয়ত নিয়মীয়া সজাগতা কাৰ্যসূচী অনুষ্ঠিত কৰি সম্প্ৰদায়টোৰ সক্ষমতা সৃষ্টি কৰিব পাৰি। গ্ৰাম্য বিকাশৰ কৰ্মসূচীতো একেধৰণৰ এক ব্যৱস্থা গ্ৰহণৰ প্ৰস্তাৱ ৰখা হৈছে।

(খ) দক্ষতা বিকাশ :

জীৱন নিৰ্বাহৰ প্ৰক্ৰিয়া উন্নত কৰাৰ বাবে দক্ষতা বিকাশ আৰু যন্ত্ৰ-পাতিৰ ব্যৱহাৰৰ প্ৰশিক্ষণ, প্ৰক্ৰিয়া আৰু পদ্ধতি সন্দৰ্ভত নিয়মীয়া পুনৰীক্ষণ ব্যৱস্থা গ্ৰহণৰ বাবে কৰ্মসূচীত প্ৰস্তাৱ ৰখা হৈছে।

ব্যৱধান বিশ্লেষণ :

- আৰ্হেনিক আৰু ফ্ল'ৰাইডৰ উপস্থিতিৰ বাবে অঞ্চলটোৰ খোৱাপানীৰ গুণগত মান অতি শোচনীয়। ইয়াৰ ফলত অঞ্চলটোৰ প্ৰায় ১০৫০ লোক বিভিন্ন ৰোগ আৰু শাৰীৰিক বিসংগতিত আক্ৰান্ত হৈছে।
- উচ্চ শিক্ষা প্ৰতিষ্ঠানৰ অভাৱৰ বাবে অঞ্চলটোত যুৱ প্ৰজন্মৰ ভৱিষ্যতৰ ক্ষেত্ৰত সমস্যাৰ সৃষ্টি হৈছে।
- বেংক আৰু ডাকঘৰৰ দৰে বিত্তীয় অন্তৰ্ভুক্তিৰ পৰা গাঁওবাসী বঞ্চিত হৈ আহিছে আৰু মাত্ৰ ৫গৰাকী সদস্যইহে ক্ষুদ্ৰ বিত্তীয় প্ৰতিষ্ঠানৰ ঋণ লাভ কৰিবলৈ সক্ষম হৈছে।

৬.৩ : সবলতা, দুৰ্বলতা, সুযোগ আৰু শংকা (এছ ডব্লিউ অ' টি) বিশ্লেষণ

সম্প্ৰদায়টোৰ পুৰষ-মহিলাৰ অংশগ্ৰহণেৰে এই বিশ্লেষণ সম্পন্ন কৰা হৈছে।

সবলতা :

- (১) গাঁওবাসী বয়ন, চিলাই আৰু বাঁহশিল্পত পৰম্পৰাগতভাৱে দক্ষ।
- (২) বৃক্ষৰোপণৰ ওপৰত গাঁওবাসীৰ ভাল জ্ঞান থকা হেতুকে নাৰ্ছাৰী উন্নয়ন ফলদায়ক হ'ব পাৰে।
- (৩) জৈৱ-বৈচিত্ৰ্য সংৰক্ষণেৰে নিৰ্বাহক্ষম জীৱিকা সৃষ্টিত গাঁওবাসীৰ সক্ৰিয় অংশগ্ৰহণ।

দুৰ্বলতা :

- (১) খোৱাপানীত উচ্চ মাত্ৰাত ফ্ল'ৰাইডৰ উপস্থিতি অঞ্চলটোৰ বাবে এক গুৰুতৰ দুৰ্বলতা।
- (২) বৈদ্যুতিকৰণৰ অভাৱ আন্তঃগাঁথনিক উন্নয়নৰ অন্যতম প্ৰতিবন্ধকতা।
- (৩) উচ্চ শিক্ষা প্ৰতিষ্ঠানৰ অভাৱ।

সুযোগ :

- (১) ঔষধি উদ্ভিদৰ নাৰ্ছাৰী লাভজনক হ'ব পাৰে।
- (২) জে এফ এম চিটোত বাঁহ আৰু বেতৰ ক্ষুদ্ৰ উদ্যোগ গঢ়ি উঠাৰ সম্ভাৱনীয়তা আছে।
- (৩) কুকুৰা পালন জীৱিকাৰ উৎস হ'ব পাৰে।

শংকা :

- (১) বানপানী
- (২) শোচনীয় বস্তুগত আন্তঃগাঁথনি
- (৩) সংক্ৰমিত ৰোগৰ বিস্তাৰ

৬.৪ : অংশগ্ৰহণমূলক গ্ৰাম্য মূল্যাংকন (PRA) অনুশীলন

পৰিশিষ্ট-VIত কাৰ্যকৰী সমিতিৰ তালিকা আৰু পৰিশিষ্ট-VII-কৰ পৰা VII-ঘলৈ পি আৰ এ মানচিত্ৰ গাঁঠি দিয়া হৈছে।

আকাশীগংগা গাঁৱত গুৱাহাটীস্থিত আৰ জি ভি এনৰ দল উপস্থিত হৈ পি আৰ এ অনুশীলন কৰে।

তাৰিখ : ১৫-০৩-২০১৭

স্থান : সভাপতিৰ গৃহ

উপস্থিতিৰ সংখ্যা : ২৪

উপস্থিত থাকে : জে এফ এম চিৰ বিষয়া, গাঁওবুঢ়া, গাঁওখনৰ সদস্যসকল, বন বিভাগৰ কৰ্মচাৰী আদি। পি আৰ এ আৰু এফ জি ডিৰ সময়ত উপস্থিত লোকৰ তালিকা পৰিশিষ্ট-VI আৰু VIIত দিয়া হৈছে। পৰিশিষ্ট-VIII-কৰ পৰা VIII-ঘলৈ পি আৰ এ মানচিত্ৰ গাঁঠি দিয়া হৈছে।

এই সন্দৰ্ভত বিশদ বিৱৰণ আৰু পুংখানুপুংখ অধ্যয়নৰ পূৰ্বে গাঁও পৰ্যায়ত সজাগতা আৰু দিক্‌দৰ্শন কাৰ্যসূচী অনুষ্ঠিত কৰা হয়। এই কাৰ্যসূচীত সামৰি লোৱা মূল বিষয়সমূহ হৈছে :

- (১) অংশগ্ৰহণমূলক পৰিকল্পনা
- (২) অংশগ্ৰহণমূলক কাৰ্যসম্পাদন আৰু পদ্ধতি
- (৩) ক্ষুদ্ৰ ঋণৰ প্ৰয়োজনীয়তা আৰু ই ডি চি-জে এফ এম চিৰ ভূমিকা
- (৪) পৰিৱেশ সম্পৰ্কীয় বিষয়
- (৫) জলবায়ু পৰিৱৰ্তন
- (৬) পাৰিপাৰ্শ্বিক ভাৰসাম্য আৰু পাৰিপাৰ্শ্বিক ব্যৱস্থাপনা (পৰম্পৰাগত আৰু বৈজ্ঞানিক)
- (৭) বহনক্ষম জীৱিকা ফ্ৰেমৱৰ্ক
- (৮) জীৱিকা সম্পদৰ পঞ্চভূজ আৰু সামাজিক সম্পদৰ গুৰুত্ব
- (৯) আত্মসহায়ক গোট আৰু ক্লাষ্টাৰ গঠন, বিত্তীয় অন্তৰ্ভুক্তিকৰণ
- (১০) বজাৰ আৰু মূল্য সংযোজন
- (১১) উন্নয়নৰ সূচী আৰু পৰিৱেশ তথা পাৰিপাৰ্শ্বিক ভাৰসাম্যৰে ইয়াৰ সম্পৰ্ক
- (১২) লিংগজনিত বিষয় আৰু লিংগ সমতা

পৰ্যবেক্ষণ : সম্প্ৰদায়সমূহে আলোচনা আৰু পি আৰ এ অনুশীলনত সক্ৰিয়ভাৱে অংশগ্ৰহণ কৰে। তলত উল্লেখ কৰা গুৰুত্বপূৰ্ণ বিষয়সমূহ পোহৰলৈ আহে।

- (১) গাঁওবাসীয়ে প্ৰকাশ কৰামতে পূৰ্বতে জে এফ এম চিটোত এ এ চি পিৰ 'নাৰ্মিল' প্ৰকল্পৰ অধীনত সজাগতা আৰু ৰূপায়ণ কাৰ্যসূচী গ্ৰহণ কৰা হৈছিল।
- (২) ক্ষুদ্ৰ পৰিকল্পনাৰ গুৰুত্বক তেওঁলোকে উৎসাহিত কৰাৰ লগতে সমগ্ৰ প্ৰক্ৰিয়াটোত সম্পূৰ্ণ সমৰ্থন আৰু সহযোগিতা আগবঢ়ায়।
- (৩) বহুসংখ্যক এন জি অ'ই জে এফ এম চিসমূহ পৰিদৰ্শন কৰি কেৱল তথ্যহে সংগ্ৰহ কৰে। অঞ্চলটোত কোনো ধৰণৰ উন্নয়নমূলক আঁচনি গ্ৰহণ নকৰে।
- (৪) প্ৰথমবাৰৰ বাবে এ পি বি এফ চিৰ অধীনত আৰ জি ভি এনে সম্প্ৰদায়টোৰ সৈতে মত বিনিময় কৰাৰ লগতে প্ৰকল্পটোৰ বিষয়ে সজাগতাৰ সৃষ্টি কৰে। লগতে বিকাশ আৰু উন্নয়নৰ ক্ষেত্ৰত পৰিৱেশ আৰু পাৰিপাৰ্শ্বিক দিশকে ধৰি বিভিন্ন উন্নয়নমূলক বিষয়তো সজাগতা সৃষ্টি কৰে।

- (৫) পৰিৱেশ, বন আৰু অন্যান্য জীৱিকা সম্পৰ্কীয় বিষয় যেনে পোক নিয়ন্ত্ৰণ, পশুপালন আদি সম্পৰ্কত গাঁওবাসীৰ ভাল স্থানীয় জ্ঞান আৰু পৰম্পৰাগত জ্ঞান আছে।
- (৬) বতৰ পৰিৱৰ্তন আৰু ইয়াৰ ফলত কৃষি তথা স্বাস্থ্যৰ ওপৰত পৰা প্ৰভাৱক লৈ সম্প্ৰদায়টোৱে শংকা ব্যক্ত কৰে। লগতে বতৰ পৰিৱৰ্তন সন্দৰ্ভত বৈজ্ঞানিক জ্ঞান আহৰণৰ বাবে তেওঁলোকে আগ্ৰহ প্ৰকাশ কৰে।
- (৭) বনাঞ্চল সুৰক্ষিত কৰি বতৰ পৰিৱৰ্তনৰ কাৰণসমূহ নিয়ন্ত্ৰণ কৰাৰ ক্ষেত্ৰত তেওঁলোকৰ ভূমিকা সন্দৰ্ভত সম্প্ৰদায়টোৰ এক জনসচেতনতা পৰিলক্ষিত হৈছিল।
- (৮) গাঁওবাসী সংৰক্ষণ কাৰ্যসূচীসমূহৰ প্ৰতি অতি সক্ৰিয় আৰু কিছু ব্যক্তিৰ চেগুণ খেতিৰ ওপৰত ভাল জ্ঞান আছে। কিন্তু বন এলেকাত হোৱা বাবে এই ক্ষেত্ৰত নিৰাপত্তাহীনতা অনুভৱ কৰে বুলি প্ৰকাশ কৰে।
- (৯) পূৰ্বতে বন বিভাগে লোৱা মীনপালন কাৰ্যসূচীৰ ফলত অঞ্চলটো উপকৃত হৈছিল যদিও মীনপালন সম্পৰ্কীয় উপযুক্ত জ্ঞানৰ অভাৱত এই কাৰ্য এতিয়া কাৰ্যক্ষম হৈ থকা নাই।

ৰাইজৰ প্ৰয়োজন পুনৰীক্ষণ : পি আৰ এ অনুশীলন, দলীয় আলোচনা, গাঁওবাসী, জে এফ এম চি সদস্য, বনকৰ্মী আৰু আন অংশীদাৰসকলৰ সৈতে মত-বিনিময়ৰ অন্তত গ্ৰাম্য উন্নয়ন পৰিকল্পনা আৰু জীৱিকা উন্নয়ন পৰিকল্পনা গ্ৰহণ কৰা হৈছে। অংশগ্ৰহণমূলকভাৱে সম্প্ৰদায়টোৰ প্ৰয়োজনীয়তা পুনৰীক্ষণ সম্পন্ন কৰা হয়। লোকসকলৰ প্ৰয়োজনীয়তা তলত উল্লেখ কৰা ধৰণে শ্ৰেণীভুক্ত কৰিব পাৰি।

(১) গঠনমূলক প্ৰয়োজনীয়তা : লোকসকলৰ গঠনমূলক প্ৰয়োজনীয়তাৰ প্ৰত্যক্ষ আৰু পৰোক্ষভাৱে জীৱিকা উন্নয়নৰ সৈতে সম্পৰ্ক আছে। পথ, বিদ্যালয়, স্বাস্থ্যসেৱা, খোৱাপানী যোগান ব্যৱস্থা, কুঁৱা, শৌচাগাৰ নিৰ্মাণ, সামূহিক প্ৰেক্ষাগৃহ নিৰ্মাণ, বজাৰ গৃহ নিৰ্মাণ আদিৰ দৰে আন্তঃগাঁথনি উন্নয়নমূলক কাম-কাজ ইয়াত অন্তৰ্ভুক্ত হৈ আছে।

(২) অগঠনমূলক প্ৰয়োজনীয়তা : অগঠনমূলক প্ৰয়োজনীয়তাৰ ভিতৰত আছে দক্ষতা প্ৰশিক্ষণ, পশুপালন, স্বাস্থ্য সেৱা, ভ্ৰাম্যমাণ চিকিৎসকৰ দল, গাঁৱৰ বিদ্যালয়সমূহত শিক্ষক, বিত্তীয় অন্তৰ্ভুক্তিকৰণৰ প্ৰশিক্ষণ তথা সজাগতাৰ সক্ষমতা সৃষ্টি, আত্মসহায়ক গোট গঠন, ই ডি চিৰ বাবে উন্নয়ন পুঁজি, কেঁচামালৰ ব্যৱস্থা, পৰম্পৰাগত সামগ্ৰীসমূহৰ মূল্য সংযোজন আৰু বজাৰ ব্যৱস্থা ইত্যাদি।

এই প্ৰয়োজনীয়তাসমূহক পুনৰ দীৰ্ঘম্যাদী আৰু হ্ৰস্বম্যাদী প্ৰয়োজনীয়তা হিচাপে দুটা ভাগত বিভক্ত কৰিব পাৰি। সম্প্ৰদায়ৰ প্ৰয়োজনীয়তাৰ সবিশেষ গাঁও উন্নয়ন পৰিকল্পনাত উল্লেখ কৰা হৈছে।

৭। গাঁও উন্নয়ন পৰিকল্পনা :

গাঁও উন্নয়ন পৰিকল্পনা যুগুত কৰাৰ উদ্দেশ্য হ'ল এখন গাঁৱৰ সম্প্ৰদায়ৰ উন্নয়নৰ দিশসমূহ চিনাক্ত কৰাটো। অংশগ্ৰহণমূলক গ্ৰামীণ মূল্যায়নৰ ভিত্তিত গ্ৰামোন্নয়নৰ দীৰ্ঘম্যাদী আৰু হ্ৰস্বম্যাদী প্ৰয়োজনীয়তা বিবেচনা কৰি এখন গ্ৰামোন্নয়ন পৰিকল্পনা যুগুত কৰা হয়। এই পৰিকল্পনা যুগুত কৰাৰ সময়ত গাঁওবাসীৰ লগতে জে এফ এম চি সদস্যসকলৰ লগতো আলোচনা কৰা হয়। সম্প্ৰদায়টোৰ সদস্যসকলৰ বাবে গ্ৰামোন্নয়ন পৰিকল্পনাৰ বিভিন্ন দিশসমূহ তলত দিয়াৰ দৰে—

- (১) অঞ্চলটোত উচ্চ শিক্ষাৰ প্ৰতিষ্ঠান যেনে মজলীয়া বিদ্যালয়, উচ্চ মাধ্যমিক বিদ্যালয়, উচ্চতৰ মাধ্যমিক বিদ্যালয় আৰু মহাবিদ্যালয়ৰ অভাৱ। প্ৰাথমিক শিক্ষা সমাপ্ত কৰাৰ পিছত শিক্ষা জীৱন আগবঢ়াই নিবৰ বাবে গাঁওখনত কমেও এখনকৈ মজলীয়া আৰু উচ্চ মাধ্যমিক বিদ্যালয়ৰ প্ৰয়োজন আছে। নৱপ্ৰজন্মৰ বাবে এইটো হ'ব এক অতি সহায়ক কাৰ্যসূচী।
- (২) গাঁওখনত কোনোধৰণৰ প্ৰাথমিক স্বাস্থ্য সুবিধা নাই। গাঁওখনত এটা প্ৰাথমিক স্বাস্থ্য কেন্দ্ৰ লাগে, যাৰ জৰিয়তে মানুহৰ জীৱনৰ গতি সলনি হৈ পৰিব।
- (৩) জনস্বাস্থ্য কাৰিকৰী বিভাগৰ অন্তৰ্গত এটা খোৱাপানীৰ উৎস আছে যদিও পানীৰ পৰিমাণ পৰ্যাপ্ত নহয়। গাঁওখন উচ্চ আৰ্হেনিক আৰু ফ্ল'ৰাইড প্ৰৰণ এলেকাৰ অন্তৰ্গত। পানীৰ স্তৰত আৰ্হেনিকৰ উপস্থিতিৰ বাবে গাঁওবাসীয়ে বিভিন্ন গুৰুতৰ ৰোগ যেনে অংগৰ অক্ষমতাৰ দৰে ৰোগত আক্ৰান্ত হৈ আহিছে। এই সমস্যা তৎকালে সমাধানৰ প্ৰয়োজন আৰু লগতে অঞ্চলটোৰ ভুক্তভোগী লোকসকলক সংস্থাপনৰ বাবে পুনৰ সংস্থাপন কেন্দ্ৰৰো প্ৰয়োজন।
- (৪) অঞ্চলটো বৈদ্যুতিকৰণৰ পৰাও বঞ্চিত। ৯০ শতাংশ লোকৰে ঘৰত বিদ্যুৎ সংযোগৰ ব্যৱস্থা নাই। গাঁওখনৰ বিদ্যুতৰ সুবিধা পৰ্যাপ্ত কৰাৰ প্ৰয়োজন।

যিয়েই নহওক, গাঁওবাসীয়ে তৎকালীনভাৱে কাৰ্যকৰীকৰণৰ বাবে তলৰ প্ৰস্তাৱসমূহ আগবঢ়াইছে—

- ক) অঞ্চলটো পকীপথৰ পৰা বঞ্চিত। সেয়েহে ৰাষ্ট্ৰীয় ঘাইপথৰ লগত সংযোজিত গাঁওখনৰ বিভিন্ন পথ জি এছ বিৰ দ্বাৰা নিৰ্মাণ কৰি গাঁওখনৰ আন্তঃগাঁথনি উন্নত কৰিব পৰা যায়।
- খ) গাঁওখনৰ সম্প্ৰদায়ৰ প্ৰকৃতি সানমিহলি প্ৰকাৰৰ। বিভিন্ন সম্প্ৰদায়ৰ উপাসনাৰ স্থান বিভিন্ন। বৰ্তমানৰ তিৱা নামঘৰ, হালদিআটাৰ জামে মছজিদ আৰু কাৰ্বি নামঘৰৰ অৱস্থা ভাল নহয়। এইসমূহ মেৰামতি আৰু পুনৰ নিৰ্মাণৰ দ্বাৰা গাঁথনিগতভাৱে সম্পূৰ্ণ একক কৰিব পৰা যাব।
- গ) সামূহিক কেন্দ্ৰ আৰু ৰাজহুৱা সভাঘৰে স্থানীয় সম্প্ৰদায়ক একত্ৰিত কৰাত বিশেষ ভূমিকা পালন কৰে। এই অঞ্চলটোত খোৱাপানীৰে সুবিধাৰে জে এফ এম চিৰ কাৰ্যালয় সহিতে এটা ৰাজহুৱা সভাঘৰৰ সুবিধাৰ প্ৰয়োজন আছে, যাৰ জৰিয়তে সামাজিক সংহতিৰ এনাজৰী এডাল গঢ়িব পৰা যাব।

৭.১ প্ৰাৰম্ভিক কাৰ্যসূচীৰ স্থানাংক

গাঁও উন্নয়নৰ বাবে গাঁওবাসীয়ে বহুতো প্ৰাৰম্ভিক কাৰ্যসূচী গ্ৰহণৰ বাবে প্ৰস্তাৱ দিয়ে। আন্তঃগাঁথনি উন্নয়ন আৰু দক্ষতা উন্নয়ন, যি দুটা পোনপটীয়াভাৱে সংযুক্ত তেনেধৰণৰ প্ৰাৰম্ভিক কাৰ্যসূচী ইয়াত অন্তৰ্ভুক্ত।

স্থানাংক	কাৰ্যসূচী	বৰ্ণনা (আকাৰ আৰু মানদণ্ড)	বাজেট
১	ৰাজহুৱা সভাঘৰ, জে এফ এম চি কাৰ্যালয় খোৱাপানীৰ ব্যৱস্থাবে	আকাৰ = ১৫×২০ ফুট পানীৰ টেংকী = ৮×১২ ফুট স্থান জে এফ এম চি এলেকা কালি = ০.৫ বিঘা	২.৫ লাখ
২	টেণ্ট হাউছ	জেনেৰেটৰ = ১টা চকী = ৫০খন টেবুল = ২খন স্থান : তপতজুৰি কালি = ০.৫ বিঘা	৬০,০০০
৩	তপতজুৰি প্ৰাক্-ছিনিয়ৰ মাদ্ৰাছা আৰু খোৱাপানীৰ সৈতে টয়লেট মেৰামতি	মাদ্ৰাছা = ১৮×৪০ ফুট টয়লেট = ৫×১০ ফুট পানীৰ টেংকী = ৮×১২ ফুট	৮০,০০০
৪	তপতজুৰিৰ হালদিআটা হাফিজীয়া মাদ্ৰাছাৰ চাৰিবেৰ নিৰ্মাণ, ২০ মিটাৰ পকী ফুটপাথ	আকাৰ = ৯৫×৩০০ ফুট স্থান : তপতজুৰি কালি = ২.৫ বিঘা	৬ লাখ
৫	তপতজুৰি তিৰা নামঘৰ মেৰামতি	আকাৰ = ১৫×৩৪ ফুট স্থান : তিৰাগাঁও কালি : ২ বিঘা	১ লাখ
৬	কাৰ্বি নামঘৰৰ মেৰামতি আৰু বেৰা	আকাৰ = ২২×৪০ ফুট স্থান : নিজপাৰাখোৱা কালি = ৩ বিঘা	১.৫ লাখ
৭	৩৬নং ৰাষ্ট্ৰীয় ঘাইপথৰ পৰা আবুল খয়েৰৰ ঘৰলৈ জিএছবি পথ নিৰ্মাণ	আকাৰ = ২০ মিটাৰ, এডাল হ'ম পাইপ স্থান : তপতজুৰি	১ লাখ
৮	৩৬নং ৰাষ্ট্ৰীয় ঘাইপথৰ পৰা আব্দুল আজিদৰ ঘৰলৈ জিএছবি পথ নিৰ্মাণ	আকাৰ = ৫০০ মিটাৰ স্থান : তপতজুৰি	৫.৫ লাখ
৯	৩৬নং ৰাষ্ট্ৰীয় ঘাইপথৰ পৰা নানকুনৰ ঘৰলৈ জিএছবি পথ নিৰ্মাণ	আকাৰ = ২৫০ মিটাৰ স্থান : তপতজুৰি	৩.৫ লাখ
১০	৩৬নং ৰাষ্ট্ৰীয় ঘাইপথৰ পৰা জগনু ঘৰ চাৰিআলিলৈ জিএছবি পথ নিৰ্মাণ	আকাৰ = ২০ মিটাৰ, এডাল হ'ম পাইপ স্থান : তপতজুৰি	৪.৫ লাখ
১১	হালদিআটা জামে মছজিদৰ চাৰিবেৰ নিৰ্মাণ	আকাৰ = ১২০ মিটাৰ, এডাল হ'ম পাইপ স্থান : তপতজুৰি কালি : ২.৫ বিঘা	৩.৫ লাখ

৮। জীৱিকা উন্নয়ন পৰিকল্পনা

গাঁওখনৰ বাবে ক্ষুদ্ৰ পৰিকল্পনা কৰাৰ সময়ত জে এফ এম চিৰ সদস্য আৰু আৰ জি ভি এনৰ সহযোগত বনাঞ্চলৰ সীমামূৰীয়া গাঁওসমূহত আৰ্থ-সামাজিক সমীক্ষা আৰু পি আৰ এ অনুশীলন কৰা হৈছে। পি আৰ এ আৰু দলীয় আলোচনাৰ জৰিয়তে বিভিন্ন উপাৰ্জন সৃষ্টি কাৰ্য (আই জি এ) চিনাক্ত কৰা হয়। সম্প্ৰদায়টোৱে চিনাক্ত কৰা কিছুমান গুৰুত্বপূৰ্ণ উপাৰ্জন সৃষ্টি কাৰ্য হৈছে— মৎস্য পালন, পাচলি খেতি, হাঁহ-কুকুৰা পালন, দুগ্ধ উৎপাদন, মৌপালন, কাঠফুলা খেতি, নাৰ্ছাৰী, চিলাই, ক্ষুদ্ৰ শিল্প, মৰাপাট শিল্প, বাঁহশিল্প, মমবাতি প্ৰস্তুতকৰণ, ধূপকাঠি নিৰ্মাণ, আচাৰ প্ৰস্তুতকৰণ ইত্যাদি। উৎপাদনৰ পিছত পেকেজিং, বটলিং আৰু বৃত্তিমূলক লেবেলিঙৰ জৰিয়তে সামগ্ৰীসমূহৰ মূল্য সংযোজন কৰিব পৰা যায়। আই জি এৰ বাবে প্ৰয়োজনীয় কেঁচা সামগ্ৰী, যন্ত্ৰ-পাতি চিনাক্ত কৰা হৈছে। 'ভ্ৰাম্যমাণ বজাৰ'ৰ জৰিয়তে উৎপাদিত সামগ্ৰীসমূহৰ প্ৰদৰ্শন আৰু বিক্ৰীৰ জৰিয়তে এক মাৰ্কেটিং প্লেটফৰ্ম প্ৰদানৰ বাবে জে এফ এম চি-ই ডি চিয়ে প্ৰস্তাৱ গ্ৰহণ কৰিছে।

৮.১ : স্থানাংক

জীৱিকা আৰু দক্ষতা উন্নয়ন স্থানাংক

- * কৃষি
- * বয়ন
- * বাঁহ-বেতৰ শিল্প
- * চিলাই

৮.২ : জীৱিকাৰ সুযোগ

জীৱিকাৰ সুযোগসমূহ তলত দিয়া ধৰণে চিনাক্ত কৰা হৈছে

- * কৃষি
- * নাৰ্ছাৰী
- * বাঁহ-বেতৰ শিল্প
- * চিলাই

৮.৩ : কৃষি আৰু উদ্যান শস্য

মূল প্ৰতিবন্ধকতাসমূহ হ'ল—

- (ক) জলসিঞ্চন ব্যৱস্থাৰ অভাৱ
- (খ) বজাৰ সংযোগৰ বাবে শোচনীয় পথ যোগাযোগ ব্যৱস্থা

সুযোগসমূহ হ'ল—

- (ক) ধানৰ বাণিজ্যিকীকৰণ
- (খ) উৎপাদন বৃদ্ধি

৮.৪ : পশুধন

প্ৰতিবন্ধকতা :

- (ক) পশু চিকিৎসা কেন্দ্ৰৰ দৰে আন্তঃগাঁথনিৰ অভাৱ
- (খ) ৰোগ প্ৰৱণ

সুযোগসমূহ :

- (ক) কুকুৰা পালন
- (খ) দুগ্ধ পাম

৮.৫ : কাঠ ভিন্ন বন উৎপাদন (এন টি এফ পি)

মূল প্ৰতিবন্ধকতা

- (ক) এন টি এফ পি ব্যৱহাৰ সম্পৰ্কত জ্ঞানৰ অভাৱ
- (খ) পৰ্যাপ্ত এন টি এফ পিৰ কম ব্যৱহাৰ

সুযোগসমূহ :

- ক) ব্যৱসায়িক সংসাধনৰ বাবে ফল আৰু ঔষধি উদ্ভিদ ব্যৱহাৰ কৰিব পৰা যায়
- খ) এন টি এফ পি সংৰক্ষণৰ বাবে সজাগতা সৃষ্টি

৮.৬ : বিশেষীকৃত দক্ষতা

মূল প্ৰতিবন্ধকতা :

- (ক) প্ৰশিক্ষণ সুবিধাৰ অভাৱ
- (খ) বিত্তীয় সমস্যা
- (গ) উৎপাদন বহুমুখীকৰণৰ অভাৱ

সুযোগসমূহ :

- (ক) বয়ন
- (খ) চিলাই
- (গ) কম্পিউটাৰ প্ৰশিক্ষণ

৮.৭ : ঋণ সুবিধা

মূল প্ৰতিবন্ধকতাসমূহ

- ক) ক্ষুদ্ৰ বিত্তীয় প্ৰতিষ্ঠান সম্পৰ্কে কম জ্ঞান
- খ) বিভিন্ন আঁচনি সম্পৰ্কে জ্ঞানৰ অভাৱ
- গ) ব্যক্তিগত ধাৰ দিওঁতাৰ উচ্চ মাত্ৰাৰ সুতৰ হাৰ

মূল সুবিধাসমূহ

- ক) ক্ষুদ্ৰ বিত্তীয় প্ৰতিষ্ঠান
- খ) আত্মসহায়ক গোটৰ জৰিয়তে মহিলাসকলক সবল কৰা
- গ) বিভিন্ন চৰকাৰী আঁচনিৰ অধীনত সামৰি লোৱাৰ ব্যৱস্থা

৮.৮ কৌশলগত ব্যৱস্থা

তলৰ জীৱিকা উন্নয়ন পৰিকল্পনাসমূহৰ বাবে ওপৰৰ পৰামৰ্শমূলক কাৰ্যসূচীসমূহক কৌশলগত ব্যৱস্থা হিচাপে ব্যৱহাৰ কৰিব পাৰি।

- ক) উৎপাদন বৃদ্ধিৰ বাবে আধুনিক কৃষি সা-সঁজুলি ব্যৱহাৰ আৰু জলসিঞ্চন ব্যৱস্থা
- খ) বয়ন আৰু চিলাইৰ উপযুক্ত প্ৰশিক্ষণে গাঁৱৰ সদস্যসকলক তেওঁলোকৰ জীৱিকা উৎসাহিত কৰাত সহায়ক হ'ব
- গ) বাঁহ-বেতৰ ক্ষুদ্ৰ উদ্যোগ উন্নয়ন কৰিব পৰা যায়
- ঘ) মীনপালনৰ উপযুক্ত জ্ঞানে আৰ্থ-সামাজিক আৰু কৃষি খণ্ডত অতিৰিক্ত সহায় আগবঢ়াব পাৰে

৮.৯ : উপাৰ্জনৰ উৎস সৃষ্টিৰ কাৰ্যসূচী

গাঁওখনত পৰিকল্পনা কৰা মূল উপাৰ্জন সৃষ্টিকাৰী কাৰ্যসূচী হ'ল—

- (১) কৃষি আৰু ইয়াৰ আনুষংগিক কাম-কাজ
- (২) চিলাই
- (৩) বাঁহ-বেতৰ শিল্প
- (৪) বয়ন
- (৫) মীনপালন কাৰ্যসূচী
- (৬) ঔষধি গছ ৰোপণ

৮.১০ : আত্মসহায়ক গোটৰ কাৰ্য

আত্মসহায়ক গোটসমূহে গাঁওখনত তলত উল্লেখ কৰা ধৰণৰ কাম কৰিব পাৰে

- (১) চিলাই
- (২) বয়ন
- (৩) বাঁহ-বেতৰ শিল্প

৮.১১ : প্ৰশিক্ষণমূলক ভ্ৰমণ (Exposure Trips)

নিম্নোক্ত প্ৰশিক্ষণমূলক ভ্ৰমণসমূহ পৰিকল্পনা কৰা হৈছে :

- ১) উত্তৰ-পূৰ্বাঞ্চল আৰু ভাৰতৰ অন্য ৰাজ্যৰ নিদৰ্শনমূলক কাম/জে এফ এম চিৰ পৰিকল্পনা পৰিদৰ্শন
- ২) কৃষি-উদ্যানশস্য প্ৰদৰ্শনী, 'সৰস' (SARAS) আৰু ট্ৰাইফেডৰ দ্বাৰা আয়োজিত অন্যান্য মেলা আদিত অংশগ্ৰহণ
- ৩) বাঁহ শিল্প আৰু হস্তশিল্প-ফাৰ্নিচাৰ নিৰ্মাণৰ প্ৰশিক্ষণৰ বাবে চুবুৰীয়া দেশ ভ্ৰমণ

সংপৃক্তকৰণ :

পৰিকল্পিত পদক্ষেপসমূহ ভাৰত চৰকাৰৰ তলত উল্লিখিত আঁচনিসমূহেৰে সংপৃক্ত কৰিব পাৰি :

- ক) ৰাষ্ট্ৰীয় গ্ৰাম্য নিয়োগ নিশ্চিতকৰণ আঁচনি (National Rural Employment Guarantee Scheme) —
গ্ৰাম্য নিয়োগৰ কাৰণে
- খ) ৰাষ্ট্ৰীয় কৃষি বিকাশ যোজনা (Rashtriya Krishi Vikas Yojana) — কৃষি আৰু সংলগ্ন ক্ষেত্ৰৰ বিকাশৰ বাবে।
- গ) ৰাষ্ট্ৰীয় কৃষি সিঞ্চন যোজনা (Rashtriya Krishi Sinchay Yojana) —

পানীৰ উৎস উন্নয়ন সহিতে জলসিঞ্চনৰ কাৰণে

- ঘ) ৰাষ্ট্ৰীয় গ্ৰামীণ জীৱিকা অভিযান (National Rural Livelihoods Mission)
- ঙ) দক্ষতা বিকাশ যোজনা (Skills Development Schemes)
- চ) প্ৰধান মন্ত্ৰী উজ্জ্বলা যোজনা (Prime Minister Ujjwala Yojana)
- ছ) এন আৰ এল এম (NRLM)
- জ) এন আৰ এইচ এম (NRHM)
- ঝ) বাঁহ অভিযান (Bamboo Mission)
- ঞ) গ্ৰাম্য উন্নয়ন আৰু জীৱিকাৰ বাবে সঠিক অন্য আঁচনি।

উপৰোক্ত সংপৃক্তকৰণে বৰ্তমানৰ পৰিকল্পনাক সহায় কৰাৰ লগতে ভৱিষ্যৎ প্ৰকল্পতো সহায় কৰিব।

৯। আকাশীগংগা জে এফ এম চিৰ বাবে বন উন্নয়ন পৰিকল্পনা :

এই বন উন্নয়ন পৰিকল্পনা বন বিভাগ আৰু আকাশীগংগা জে এফ এম চিৰ ক্ষুদ্র পৰিকল্পনাৰ অংশ হিচাপে গাঁও পৰ্যায়ত কৰা সবিশেষ পি আৰ এ অনুশীলনৰ ভিত্তিত প্ৰস্তুত কৰা হৈছে। এই পৰিকল্পনাৰ লক্ষ্যই প্ৰদান কৰিব সংৰক্ষণ আৰু জৈৱ-বৈচিত্ৰ্যৰ মূল্য, নিৰ্ধাৰিত জে এফ এম চিত পাৰিৱেশিক কাৰ্যক্ৰম আৰু উৎপাদন সক্ষমতা। লগতে বহনক্ষম ব্যৱস্থাবে গাঁওবাসীয়ে ব্যৱহাৰ আৰু জীৱিকাৰ বাবে প্ৰয়োজনীয় সমলো লাভ কৰিব।

আকাশীগংগা জে এফ এম চিৰ বনাঞ্চলত এই ক্ষুদ্র পৰিকল্পনাই তলৰ প্ৰকাৰসমূহ বিবেচনালৈ আনিছে :

- ক) বন বিভাগৰ দ্বাৰা জে এফ এম চিৰ বাবে নিৰ্ধাৰণ কৰা বনাঞ্চলসমূহ আৰু
- খ) গাঁওবাসীৰ মাটি আৰু নিৰ্ধাৰিত বনাঞ্চলৰ বাহিৰৰ মাটিত বৃক্ষ ৰোপণ বা বৃক্ষ ৰোপণ কৰিবলগীয়া এলেকা

৯.১ঃ বনাঞ্চলসমূহ আৰু সেইবোৰৰ বৰ্তমান অৱস্থা

আকাশীগংগা জে এফ এম চিৰ বনাঞ্চলসমূহৰ অৱস্থা সাৰাংশ হিচাপে তলত দিয়া হ'ল।

তালিকা-১ : আকাশীগংগা জে এফ এম চিৰ বনাঞ্চলৰ অৱস্থা

চিহ্নিতকৰণ	জে এফ এম চি বনাঞ্চলৰ আয়তন (হেক্টৰ)	গাঁৱৰ পৰা দূৰত্ব (কিঃ মিঃ)	বনাঞ্চলৰ অৱস্থা (ভাল-বনৰ ৪০% আৰু ততোধিক ক্ৰাউন ঘনত্ব বাকী- 'ক্ষতিগ্ৰস্ত')	সম্প্ৰদায়ৰ দ্বাৰা ব্যৱহাৰৰ ব্যৱধানতা (২-৩ মাহ/৩-৬ মাহ/৬ -৯ মাহ/৯ মাহৰ বেছি)
(ক) ন্যস্ত বনাঞ্চল				
আৰ এফ / পি এফ, নামঃ ডবকা সংৰক্ষিত বনাঞ্চল লাটঃ হালদিআটী উপাদানঃ	৩০০	একে স্থানত	ভাল এলেকাঃ ১২০ হেক্টৰ ক্ষতিগ্ৰস্ত এলেকাঃ ১৮০ হেঃ	৯ মাহৰ বেছি
(খ) অন্যান্য ৰোপিত এলেকা				
অৱস্থানঃ বনাঞ্চলৰ প্ৰকাৰঃ ভি এফ/অন্যান্য	—	২	ভাল এলেকাঃ - হেক্টৰ ক্ষতিগ্ৰস্ত এলেকাঃ - হেক্টৰ	৯ মাহৰ বেছি
মুঠ	৩০০		ভাল এলেকাঃ ১২০ হেক্টৰ ক্ষতিগ্ৰস্ত এলেকাঃ ১৮০ হেক্টৰ	

উৎসঃ বন বিভাগৰ কৰ্মচাৰী আৰু গাঁওবাসীৰ সৈতে হোৱা হোৱা আলোচনা

এইটো দেখা গ'ল যে আকাশীগংগা জে এফ এম চিৰ ৩০০ হেক্টৰ বনাঞ্চলৰ অন্তৰ্গত, য'ত ১২০ হেক্টৰ (৬০ শতাংশ) 'ভাল' (ঘনত্ব ৪০ শতাংশতকৈ কম) আৰু বাকীখিনি 'ক্ষতিগ্ৰস্ত'।

৯.১.১। বনভূমিৰ প্ৰকাৰ :

আকাশীগংগা জে এফ এম চিৰ বনাঞ্চলসমূহ সাৰুৱা বালিয়া আৰু বঙা মাটিৰ প্ৰকাৰ মাটিত অৱস্থিত। তলৰ তালিকাত মাটিৰ প্ৰকাৰৰ কিছুমান বৈশিষ্ট্য দিয়া হ'ল।

তালিকা- ২ : আকাশীগংগা জে এফ এম চিৰ বনভূমিৰ প্ৰকাৰ

স্থিতি	ন্যস্ত বনাঞ্চলৰ অৱস্থা	বৃক্ষৰোপিত অন্যান্য এলেকাৰ অৱস্থা
উৰ্বৰতাৰ পৰ্যায়	ভাল	প্ৰযোজ্য নহয়
ভূমি ক্ষয়ৰ অৱস্থা	নাই	প্ৰযোজ্য নহয়
উপস্থিতি :		
(ক) পলস	নহয়	প্ৰযোজ্য নহয়
(খ) বোকামাটি	হয়	প্ৰযোজ্য নহয়
(গ) ন-উৰ্বৰ ভূমি	নহয়	প্ৰযোজ্য নহয়
(ঘ) বালিচাহি	নহয়	প্ৰযোজ্য নহয়

উৎস : বন বিভাগৰ বিষয়া আৰু স্থানীয় গাঁওবাসীৰ সৈতে হোৱা আলোচনা।

আকাশীগংগা জে এফ এম চিৰ বাবে, বনভূমিৰ মুখ্য বৈশিষ্ট্যসমূহ সাৰাংশ হিচাপে তলত দিয়া হ'ল :

- (ক) ভাল সাৰুৱা
- (খ) বঙা বালিয়া
- (গ) আঠালেতীয়া

৯.১.২। বনাঞ্চলৰ বৰ্তমান উদ্ভিদসমূহ

আকাশীগংগা জে এফ এম চিৰ বনাঞ্চলত বৰ্তমান উপলব্ধ উদ্ভিদসমূহ তলত দিয়া হ'ল।

প্ৰজাতি	স্থানীয় নাম	বৈজ্ঞানিক নাম
মুখ্য বন প্ৰজাতি	শাল, খকন	টেক্টোনাথ্ৰাণ্ডিছ ডুৱানবাগাছেননাৰিটইডছ
সহযোগী	আজাৰ, বহেৰা, আৰোহী মাকাৰি শাল	লেগাৰষ্ট্ৰ'মিয়াফ্ৰছৰেগানছ.পাৰ্ছ, টাৰ্মিনেলিয়াবেলেৰিকা, শ্বৰিয়াৰ'বুষ্ঠা
জোপোহা		
ঔষধি উদ্ভিদ	শিলিখা, বহেৰা, আমলখি, ভাতঘিলা	টাৰ্মিনেলিয়াচেবুলা.ৰেটজ, টাৰ্মিনেলিয়াবেলেৰিকা ফাইলানটুছেম্বলিকা, অৰ'ক্সিলুমিণ্ডিকাম
উৎপাদন	জাতি, ভলুকা, মালি আদি	বাম্বুচাটুলডা, বাম্বুছাবেলকোৱা, মেলোকান্না বেছিফাৰেট পৰিয়াল : বাম্বুছইডি
অন্যান্য, যদি আছে		

৯.১.৩ : অতীতৰ বনগাঁও পৰিচালনা

অতীত আকাশীগংগা জে এফ এম চিত গ্ৰহণ কৰা বন সুৰক্ষা সম্পৰ্কীয় কাৰ্যসূচীসমূহ হ'ল :

ক) অন্তৰ্ভুক্ত পৰিয়ালৰ সংখ্যা : ৫৯০টা

খ) অন্তৰ্ভুক্ত জনসংখ্যা : ২০০০জন

গ) কাৰ্যসূচীৰ সাৰাংশ : বনকৰ্মীৰ সহায়ত গাঁওবাসীৰ পেট্ৰোলিং

উৎস : বন বিভাগৰ বিষয়া আৰু জে এফ এম চিৰ সদস্যৰ সৈতে আলোচনা।

৯.১.৪ : বন উৎপাদনৰ ঘৰুৱা প্ৰয়োজনীয়তা

ঘৰুৱা ব্যৱহাৰৰ বাবে স্থানীয় বাইজৰ বনৰ ওপৰত নিৰ্ভৰশীলতা তলৰ তালিকাত প্ৰদান কৰা হ'ল :

তালিকা : ৪ (ক) : আকাশীগংগা জে এফ এম চিৰ প্ৰতিটো
পৰিয়ালৰ ঘৰুৱা ব্যৱহাৰৰ বাবে প্ৰয়োজনীয় বন উৎপাদন

বন উৎপাদনৰ নাম	গড় পৰিয়ালৰ প্ৰয়োজনীয়তা		বৰ্তমান কেনেদৰে পোৱা হয়	উৎস
	প্ৰয়োজনীয়তাৰ পৰিমাণ	আনুমানিক পৰিমাণ		
কাঠখৰি	প্ৰতিদিন হিচাপে	১০ কিঃগ্ৰাঃ	সংৰক্ষিত বনাঞ্চল ঘৰুৱা	সংৰক্ষিত বনাঞ্চল ঘৰুৱা
ঘৰৰ বাবে কাঠ	বছৰি	৪৫ কিউবিক ফুট		বজাৰ
ব্যৱহাৰৰ বাবে সৰু কাঠ				
খুঁটা-বাঁহ	ঋতুকালীন	২০টা		বজাৰ
বনৰ পৰা পশুখাদ্য	প্ৰতিদিন হিচাপে	১২০ কিঃগ্ৰাঃ		সংৰক্ষিত বনাঞ্চল
এন টি এফ পিঃ শিলিখা, আমলখি, বহেৰা	ঋতুকালীন	৫-৭ কিঃগ্ৰাঃ		সংৰক্ষিত বনাঞ্চল
অন্যান্য				

উৎস : বন বিভাগৰ বিষয়া আৰু জে এফ এম চিৰ সদস্যৰ সৈতে আলোচনা।

আকাশীগংগা জে এফ এম চিত ৫৯০টা পৰিয়াল আছে। ওপৰৰ তালিকা আৰু এই পৰিয়ালৰ সংখ্যাৰ পৰা আকাশীগংগা গাঁৱত বছৰি নিজৰ ব্যৱহাৰৰ বাবে প্ৰয়োজন হোৱা বন উৎপাদন তলত দিয়া ধৰণৰ :

তালিকা : ৪ (খ) : বন উৎপাদনৰ মুঠ ঘৰুৱা প্ৰয়োজনীয়তা— আকাশীগংগা জে এফ এম চিৰ সকলো
পৰিয়ালৰ বাবে

বন উৎপাদনৰ নাম	গাঁওবাসীক প্ৰয়োজন (প্ৰতি বছৰে কেজি) (*)	মন্তব্য
কাঠখৰি	২১৫৩৫০০ টন	
ঘৰৰ বাবে কাঠ	২৬৫৫০ ডাল	
ব্যৱহাৰৰ বাবে সৰুকাঠ	১১৮০০ ডাল	
খুঁটা-বাঁহ	১১৮০০ ডাল	
বনৰ পৰা পশুখাদ্য	২৫৮৪২০০০ বস্তা	
এন টি এফ পি	৪১৩০ কেজি	
অন্যান্য- বাঢ়নী		

উৎস : ওপৰৰ তালিকা : ৪ (ক) আৰু গাঁওবাসীৰ তথ্যৰ পৰা মুঠ পৰিয়ালৰ সংখ্যা

(*) পৰিয়ালৰ গড় প্ৰয়োজনীয়তাৰ আনুমানিক পৰিমাণ (তালিকা : ৪ (ক) × ৫৯০ পৰিয়াল।

৯.১.৫ : গাঁওবাসীৰ দ্বাৰা বন উৎপাদন সংগ্ৰহ আৰু বিপণন

ঘৰুৱা ব্যৱহাৰৰ উপৰি, গাঁওবাসীয়ে এই সামগ্ৰীসমূহ স্থানীয় বজাৰত বিক্ৰীৰ দ্বাৰাও বনৰ ওপৰত নিৰ্ভৰশীল হৈ আহিছে। আকাশীগংগা জে এফ এম চি গাঁওবাসীয়ে বিপণনৰ বাবে সংগ্ৰহ কৰা বন উৎপাদন তলৰ তালিকাত দিয়া হৈছে।

তালিকা : ৫ (ক) : আকাশীগংগা জে এফ এম চিৰ গাঁওবাসীয়ে বিপণনৰ বাবে সংগ্ৰহ কৰা বন উৎপাদন

বন উৎপাদনৰ নাম	বিপণনৰ বাবে সংগ্ৰহ			সংগ্ৰহৰ উৎস
	বছৰ/মাহ	সংগ্ৰহ কৰা পৰিয়ালৰ সংখ্যা	সংগৃহীত গড় পৰিমাণ (কেজি)	
কাঠখৰি				
ঘৰৰ বাবে কাঠ				
ব্যৱহাৰৰ বাবে সৰু কাঠ				
বাঁহ				
খুঁটা				
বনৰ পৰা পশুখাদ্য				
এন টি এফ পি				
অন্যান্য				

উৎস : বন বিভাগৰ বিষয়া আৰু জে এফ এম চিৰ সদস্যৰ সৈতে আলোচনা।

ওপৰৰ সংযোজনত, তলৰ তালিকাত অতিৰিক্ত তথ্য প্ৰদান কৰা হ'ল :

তালিকা : ৫ (খ) : বন উৎপাদন সংগ্ৰহ আৰু বিপণন— অতিৰিক্ত তথ্য (আকাশীগংগা জে এফ এম চি)

বন উৎপাদনৰ নাম	অতিৰিক্ত বিপণন (কেজি)	কেনেদৰে বিপণন হয়	বন উৎপাদন বিক্ৰীৰ পৰা প্ৰতি পৰিয়ালৰ গড় উপাৰ্জন
কাঠখৰি			
ঘৰৰ বাবে কাঠ			
ব্যৱহাৰৰ বাবে সৰু কাঠ			
বাঁহ			
খুঁটা			
বনৰ পৰা পশুখাদ্য			
এন টি এফ পি			
অন্যান্য			

উৎস : বন বিভাগৰ বিষয়া আৰু জে এফ এম চিৰ সদস্যৰ সৈতে আলোচনা।

৯.১.৬ : বন উৎপাদনৰ মুঠ প্ৰয়োজনীয়তা— ঘৰুৱা ব্যৱহাৰ আৰু বিপণন

আকাশীগংগা জে এফ এম চিৰ সদস্যসকলৰ দ্বাৰা বন উৎপাদনৰ মুঠ প্ৰয়োজনীয়তা তলত সাৰাংশত দিয়া হ'ল— পূৰ্বৰ উপ-শাখাৰ তথ্যৰ ওপৰত ভিত্তি কৰি।

তালিকা : ৬ : আকাশীগংগা জে এফ এম চি গাঁওবাসীৰ দ্বাৰা বন উৎপাদনৰ মুঠ প্ৰয়োজন

বন উৎপাদনৰ নাম	গাঁওবাসীৰ প্ৰয়োজন (কেজি প্ৰতি বছৰ) তালিকা : ৪ (খ)ৰ পৰা	অতিৰিক্ত বিপণন (কেজি) তালিকা : ৫ (খ)ৰ পৰা	মুঠ প্ৰয়োজনীয়তা (কেজি)
কাঠখৰি	২১৫৩৫০০ কিঃগ্ৰাঃ	-	২১৫৩৫০০ কিঃগ্ৰাঃ
ঘৰৰ বাবে কাঠ	২৬৫৫০ কিউবিক ফুট	-	২৬৫৫০ কিউবিক ফুট
ব্যৱহাৰৰ বাবে সৰু কাঠ			
বাঁহ/ খুঁটা	১১৮০০ ডাল	-	১১৮০০ ডাল
বনৰ পৰা পশুখাদ্য	২৫৮৪২০০০ কিঃগ্ৰাঃ	-	২৫৮৪২০০০ কিঃগ্ৰাঃ
এন টি এফ পি	৪১৩০ কিঃগ্ৰাঃ	-	৪১৩০ কিঃগ্ৰাঃ
অন্যান্য			

উৎস : এই অধ্যায়ৰ তালিকা : ৪ (খ) আৰু ৫ (খ), পূৰ্বৰ পৃষ্ঠাত দিয়াৰ দৰে।

৯.২ : বন সুৰক্ষা বিষয়

৯.২.১ঃ সুৰক্ষাৰ সমস্যা

আকাশীগংগা জে এফ এম চিৰ বন সুৰক্ষা বিষয়সমূহ তলৰ তালিকাত সাৰাংশ কৰা হৈছে।

তালিকা-২ : আকাশীগংগা জে এফ এম চিৰ সুৰক্ষা সমস্যা

সমস্যাৰ প্ৰকাৰ	প্ৰাসংগিক (হয়/নহয়)	গুৰুত্বপূৰ্ণ (হয়/নহয়)
চৰণীয়া পথাৰ-স্থানীয় জন্তু	হয়	হয়
চৰণীয়া পথাৰ-অন্য এলেকাৰ জন্তুৰ	হয়	হয়
অবৈধ গছকটা কাৰ্য	হয়	হয়
কাঠৰ চোৰাং ব্যৱসায়	নহয়	নহয়
আকস্মিক অগ্নিকাণ্ড	হয়	হয়
বনাঞ্চলৰ ভূমিত বেদখল	নহয়	নহয়

উৎস : বন বিভাগৰ বিষয়া আৰু জে এফ এম চিৰ সদস্যৰ সৈতে আলোচনা।

গতিকে ইয়াৰ পৰা দেখা গ'ল যে ওপৰৰ জে এফ এম চিটোৱে সন্মুখীন হোৱা গুৰুত্বপূৰ্ণ বন সুৰক্ষা বিষয়সমূহ হ'ল :

ক) আকস্মিক জুই

খ) অতিমাত্ৰা পশুচাৰণ

৯.২.২ঃ বনাঞ্চল হ্রাসৰ কাৰণ

আকাশীগংগা জে এফ এম চিত বনাঞ্চল হ্রাসৰ মূল কাৰণ তলত দিয়া হৈছে :

- ক) আকস্মিক জুই
- খ) অতিমাত্রা পশুচাৰণ

উৎস : বন বিভাগৰ বিষয়া আৰু জে এফ এম চিৰ সদস্যৰ সৈতে আলোচনা।

৯.৩ বন উন্নয়ন পৰিকল্পনাৰ উপাদানসমূহ

তলৰ উপ-শাখাবোৰত আকাশীগংগা জে এফ এম চিৰ বন উন্নয়ন পৰিকল্পনাৰ উপাদানসমূহৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা হৈছে। এই উপাদানসমূহৰ ভিতৰত সুৰক্ষা পৰিকল্পনা, বাসস্থান উন্নয়ন, জলাশয় সংৰক্ষণ, মানুহ-বন্যপ্রাণীৰ সংঘাত নিৰাময়, পৰিবেশ পৰ্যটন পৰিকল্পনা, বন উন্নয়ন (পৰামৰ্শ), নাৰ্ছৰী উন্নয়ন, পৰিচালনা আৰু অন্যান্য দিশসমূহ সামৰি লোৱা হৈছে।

৯.৩.১ বন সুৰক্ষা

সুৰক্ষা পৰিকল্পনা তলত দিয়া হৈছে, পূৰ্ব উপ-শাখা ত আলোচনা কৰাৰ দৰে। আকাশীগংগা জে এফ এম চিৰ বন সুৰক্ষা কাৰ্যসূচী আলোচনা কৰা হ'ল।

তালিকা-৮ : আকাশীগংগা জে এফ এম চিৰ সুৰক্ষা পৰিকল্পনা

সুৰক্ষা কৰ্ম (প্ৰফ'ৰ্মা-৩ৰ তালিকা : ৩.৭ৰ পৰা প্ৰয়োজন মতে পূৰণ কৰিব লাগিব)	বন এলেকাত অৱস্থিতি	বিষয়সমূহৰ জোখ-মাখ (দৈৰ্ঘ্য, কালি, আকাৰ আদি)	সময় সীমা	অগ্রাধিকাৰ (উচ্চ/মধ্য/নিম্ন)
অতিমাত্রা পশুচাৰণ নিয়ন্ত্ৰণ	সংৰক্ষিত বনাঞ্চল	১-২ হেক্টৰ	পূৰা ৬- আবেলি ৩লৈ	মধ্যম
আকস্মিক জুই নিয়ন্ত্ৰণ	সংৰক্ষিত বনাঞ্চল	২০ হেক্টৰ	ঋতুকালীন	উচ্চ

উৎস : বন বিভাগৰ বিষয়া আৰু জে এফ এম চিৰ সদস্যৰ সৈতে আলোচনা।

গতিকে আকাশীগংগা জে এফ এম চি (উচ্চ-মধ্যম অগ্রাধিকাৰৰ সৈতে)ত গ্ৰহণ কৰা গুৰুত্বপূৰ্ণ সুৰক্ষা বিষয়সমূহৰ পৰিকল্পনা তলত দিয়াৰ দৰে দেখা গৈছে।

- ক) অগ্নি সংযোগ ঘটিব পৰা উৎস কাটি আকস্মিক জুই নিয়ন্ত্ৰণ
- খ) অতিমাত্রা পশুচাৰণ নিয়ন্ত্ৰণ

- গৰুৰ অনাধিকাৰ প্ৰৱেশ আইন, ১৮৭১ মতে গৰু ৰাখিবৰ বাবে গোহালি স্থাপন
- স্থানীয় বাসিন্দাসকলৰ মাজত বনৰ গুৰুত্ব সম্পৰ্কে এলেকাটোত সজাগতা কাৰ্যসূচী ৰূপায়ণ

৯.৩.২ প্ৰস্তাৱিত কৰ্ম আঁচনিৰ প্ৰকাৰ

আকাশীগংগা জে এফ এম চিৰ ক্ষতিগ্ৰস্ত বন এলেকাৰ বাবে গ্ৰহণ কৰা প্ৰস্তাৱিত কৰ্ম আঁচনিসমূহৰ প্ৰকাৰ তলত দিয়া হ'ল :

তালিকা-৯ : আকাশীগংগা জে এফ এম চিৰ প্ৰস্তাৱিত কৰ্ম আঁচনিৰ প্ৰকাৰ

নিৰাময়	প্ৰয়োজনীয়তা (হয়/ নহয়)	জে এফ এম চিৰ দায়িত্ব (হয়/ নহয়)	মাহ/বছৰ কেতিয়া গ্ৰহণ কৰা হ'ব	পৰিচৰ্যাৰ বাবে প্ৰস্তাৱিত এলেকাৰ সম্প্ৰসাৰণ (হেঃ)
ক্ষতিগ্ৰস্ত বনাঞ্চলৰ পুনৰ সৃষ্টিকৰণ	হয়	হয়	এপ্ৰিল-জুলাই	১৮০
গছৰ গজালিৰ সুৰক্ষা	নহয়			
জলাশয় পৰিচৰ্যা	হয়	হয়	নৱে-ফেব্ৰু	১০
জলাধাৰ	হয়	হয়	ডিচে-মাৰ্চ	১০
ঘাঁহ -বন নিৰণি	হয়	হয়	এপ্ৰিল-জুলাই	৫
বাঁহ ৰোপণ	হয়	হয়	মাৰ্চ-এপ্ৰিল	২০
বীজ সিঁচা	হয়	হয়	এপ্ৰিল-জুলাই	১০
মুঢ়া উভলা আৰু ৰোপণ	হয়	হয়	এপ্ৰিল-জুলাই	১০
কলম দিয়া আৰু ৰোপণ	নহয়			
বাস্তৱিক বেৰ	হয়	হয়	জানু-ডিচে	সমগ্ৰ এলেকা
সামাজিক বেৰ	হয়	হয়	জানু-ডিচে	সমগ্ৰ এলেকা
অন্যান্য কৰ্মসূচী				

উৎস : বন বিভাগৰ বিষয়া আৰু জে এফ এম চিৰ সদস্যৰ সৈতে আলোচনা।

গতিকে আকাশীগংগা জে এফ এম চিৰ বাবে প্ৰস্তাৱিত পৰিচৰ্যা কৰ্ম আঁচনিসমূহ হ'ল :

৯.৩.৩ বনোন্নয়ন পৰিকল্পনা— অগ্ৰিম কৰ্ম আৰু সৃজন

ওপৰৰ সম্পৰ্কত বিতং তথ্য তলৰ তালিকাত দিয়া হ'ল :

তালিকা-১০ : আকাশীগংগা জে এফ এম চিৰ পৰিকল্পিত বনোন্নয়ন

নিৰাময় ব্যৱস্থা	ৰোপণৰ বাবে হেক্টৰৰ হিচাপত নিৰ্দ্ধাৰিত এলেকা	খণ্ড ৰোপণৰ বাবে অগ্ৰাধিকাৰ	প্ৰজাতি	স্থান ব্যৱধান (মিটাৰ × মিটাৰ)
প্ৰাকৃতিকভাৱে পুনৰ সৃজনত সহযোগিতা (ৰোপণৰ স্থান ব্যৱধানসহ)	৪০ হেক্টৰ	২০ হেক্টৰ × ২ খণ্ড	থলুৱা	২×২
খণ্ডৰোপণ				
নিম, আমলখি, মছৱা বহেৰা, সিঁচা (ভেষজ উদ্ভিদ)				
সমৃদ্ধকৰণ ৰোপণ				
পোনপটীয়া ৰোপণ				
অন্যান্য (বাঁহ)	১০ হেক্টৰ	১ খণ্ড	থলুৱা বাঁহ	নিৰ্দেশমতে
মুঠ এলেকা (হেক্টৰ)				

উৎস : বন বিভাগৰ বিষয়া আৰু জে এফ এম চিৰ সদস্যৰ সৈতে আলোচনা।

৯.৪ বনোন্নয়ন পৰিকল্পন — বছৰেকীয়া লক্ষ্য

দহ বছৰ সময়ৰ বাবে ওপৰৰ ক্ষেত্ৰত বছৰেকীয়া লক্ষ্য তলত দিয়া হ'ল :

তালিকা-১০ (ক) : আকাশীগংগা জে এফ এম চিৰ বনোন্নয়নৰ বছৰেকীয়া লক্ষ্য

(বছৰ-১-৫)

নিৰাময়	২০১৬	২০১৭	২০১৮	২০১৯	২০২০
প্ৰাকৃতিকভাৱে পুনৰ সৃজনত সহযোগিতা (ৰোপণৰ স্থান ব্যৱধানসহ)	২৫ হেক্টৰ	২০ হেক্টৰ	২০ হেক্টৰ	২০ হেক্টৰ	২০ হেক্টৰ
খণ্ডৰোপণ					
নিম, আমলখি, মছৱা বহেৰা, সিঁচা (ভেষজ উদ্ভিদ)		২০ হেক্টৰ	২০ হেক্টৰ	২০ হেক্টৰ	২০ হেক্টৰ
সমৃদ্ধকৰণ ৰোপণ		১০ হেক্টৰ	১০ হেক্টৰ	১০ হেক্টৰ	১০ হেক্টৰ
পোনপটীয়া ৰোপণ					
মধ্যকালীন কৰ্মসূচী					

উৎস : বন বিভাগৰ বিষয়া আৰু জে এফ এম চিৰ সদস্যৰ সৈতে আলোচনা।

তালিকা-১০ (খ) : আকাশীগংগা জে এফ এম চিৰ বনোন্নয়নৰ বছৰেকীয়া লক্ষ্য
(বছৰ-৬-১০)

নিৰাময়	২০২১	২০২২	২০২৩	২০২৪	২০২৫
প্রাকৃতিকভাৱে পুনৰ সৃজনত সহযোগিতা (ৰোপণৰ স্থান ব্যৱধানসহ)	২৫ হেক্টৰ	২৫ হেক্টৰ	২৫ হেক্টৰ	২৫ হেক্টৰ	২৫ হেক্টৰ
খণ্ডৰোপণ					
নিম, আমলখি, মছৱা বহেৰা, সিঁচা (ভেষজ উদ্ভিদ)	২০ হেক্টৰ	২০ হেক্টৰ	২০ হেক্টৰ	২০ হেক্টৰ	২০ হেক্টৰ
সমৃদ্ধকৰণ ৰোপণ	২০ হেক্টৰ	২০ হেক্টৰ	২০ হেক্টৰ	২০ হেক্টৰ	২০ হেক্টৰ
পোনপটীয়া ৰোপণ					
মধ্যকালীন কৰ্মসূচী					

উৎস : বন বিভাগৰ বিষয়া আৰু জে এফ এম চিৰ সদস্যৰ সৈতে আলোচনা।

৯.৪.১ নাৰ্ছাৰী উন্নয়ন পৰিকল্পনা

আকাশীগংগা জে এফ এম চিৰ নাৰ্ছাৰী উন্নয়ন পৰিকল্পনা তলত উল্লিখিত নাৰ্ছাৰীৰ প্ৰকাৰসমূহৰ ওপৰত
নিৰ্ভৰশীল :

- ক) জে এফ এম চি নাৰ্ছাৰী (বিভাগীয় নাৰ্ছাৰী সহিত)
- খ) অন্যান্য নাৰ্ছাৰী— আত্মসহায়ক গোট আৰু ব্যক্তিগত

বিতং বৰ্ণনা তলত দিয়াৰ দৰে

জে এফ এম চি নাৰ্ছাৰী

আকাশীগংগা জে এফ এম চিৰ নাৰ্ছাৰী সম্পৰ্কত তলৰ তালিকাখনত বিতংভাৱে দিয়া হৈছে। ইয়াত জে এফ এম চি কামত জড়িত বিভাগীয় নাৰ্ছাৰীও অন্তৰ্ভুক্ত।

তালিকা-১১ (ক) : আকাশীগংগা জে এফ এম চিৰ জে এফ এম চি নাৰ্ছাৰীসমূহ

নাৰ্ছাৰীৰ অৱস্থান	প্ৰজাতি	উন্নয়নৰ বছৰ	উৎপাদিত পুলিৰ পৰিমাণ	মন্তব্য
জাবৰখোৱা	শাল, আগৰ, আমলখি, বহেৰা, অৰ্জুন, তিতাচপা, চন্দন, ওটেঙা, কুস্তীৰ, কৰৈ, আদি (৫০টা প্ৰজাতিৰ)	২০১৬	১ লাখৰ ওপৰত	উন্নয়নৰ বাবে পুঁজি পৰ্যাপ্ত নহয়

উৎস : বন বিভাগৰ বিষয়া আৰু জে এফ এম চিৰ সদস্যৰ সৈতে আলোচনা।

অন্যান্য নাৰ্ছাৰী

আকাশীগংগা জে এফ এম চিৰ ওচৰৰ অন্যান্য নাৰ্ছাৰীৰ বিষয়ে তলত বৰ্ণনা কৰা হৈছে :

তালিকা-১১ (খ) : আকাশীগংগা জে এফ এম চিৰ ওচৰৰ অন্যান্য নাৰ্ছাৰীসমূহ

নাৰ্ছাৰীৰ অৱস্থান	প্ৰজাতি	উন্নয়নৰ বছৰ	উৎপাদিত পুলিৰ পৰিমাণ	মন্তব্য
জে এফ এম চিৰ ওচৰত অন্য কোনো নাৰ্ছাৰী পোৱা নগ'ল				

উৎস : বন বিভাগৰ বিষয়া আৰু জে এফ এম চিৰ সদস্যৰ সৈতে আলোচনা।

৯.৪.২ প্ৰতিপালন পৰিকল্পনা — ১০ বছৰ

আকাশীগংগা জে এফ এম চিত নতুনকৈ ৰোপণ কৰা উদ্ভিদসমূহৰ প্ৰতিপালন পৰিকল্পনা তলত দিয়া হ'ল
: এই পৰিকল্পনাই দহ বছৰ সময় সামৰি লৈছে।

(ক) কাঠ প্ৰজাতি

তালিকা-১২ (ক) : আকাশীগংগা জে এফ এম চিত কাঠখৰি ৰোপণৰ প্ৰতিপালন পৰিকল্পনা

বছৰ	নিৰাময়
২০১৬-২০২৫	নিৰণি, লতাকটা, মাটি চপোৱা, ব্যৱধান সঠিক কৰা, খালীঠাই পূৰ কৰা

উৎস : বন বিভাগৰ বিষয়া আৰু জে এফ এম চিৰ সদস্যৰ সৈতে আলোচনা।

(খ) বাঁহ

তালিকা-১২ (খ) : আকাশীগংগা জে এফ এম চিত বাঁহ ৰোপণৰ প্ৰতিপালন পৰিকল্পনা

বছৰ	নিৰাময়
২০১৬-২০২৫	নিৰণি, লতাকটা, মাটি চপোৱা, ব্যৱধান সঠিক কৰা, খালীঠাই পূৰ কৰা

উৎস : বন বিভাগৰ বিষয়া আৰু জে এফ এম চিৰ সদস্যৰ সৈতে আলোচনা।

(গ) ইক্ষন খৰি ৰোপণ

তালিকা-১২ (গ) : আকাশীগংগা জে এফ এম চিত ইন্ধন খৰি ৰোপণৰ প্ৰতিপালন পৰিকল্পনা

বছৰ	নিৰাময়
২০১৬-২০২৫	নিৰণি, মাটি চপোৱা, খালীঠাই পূৰ কৰা

উৎস : বন বিভাগৰ বিষয়া আৰু জে এফ এম চিৰ সদস্যৰ সৈতে আলোচনা।

(গ) এন টি এফ পি/ঔষধি উদ্ভিদ

তালিকা-১২ (ঘ) : আকাশীগংগা জে এফ এম চিত এন টি এফ পি/ঔষধি উদ্ভিদ ৰোপণৰ প্ৰতিপালন পৰিকল্পনা

বছৰ	নিৰাময়
২০১৬-২৫	নিৰণি, মাটি চপোৱা, ব্যৱধান সঠিক কৰা, খালীঠাই পূৰ কৰা

উৎস : বন বিভাগৰ বিষয়া আৰু জে এফ এম চিৰ সদস্যৰ সৈতে আলোচনা।

৯.৪.৩ অন্যান্য কৰ্ম আঁচনি পৰিকল্পনা

আকাশীগংগা জে এফ এম চিৰ বাবে পৰিকল্পিত অন্যান্য কৰ্মসূচীসমূহ তলত দিয়া হ'ল :

তালিকা-১৩ : আকাশীগংগা জে এফ এম চিৰ অন্যান্য কৰ্ম আঁচনি

কৰ্ম আঁচনি	প্ৰয়োজনীয়তা	দায়িত্ব হয়/ নহয়	মাহ/ বছৰ	কালি (হেক্টৰ)
বন-বাত নিৰণি	হয়	জে এফ এম চি	এপ্ৰিল-ছেপ্টে	বৰ্তমানৰ আৰু ভৱিষ্যতে সৃষ্টি কৰিবলগীয়া এলেকা
মাটি চপোৱা	হয়	জে এফ এম চি	জানু-ফেব্ৰু	
খালীঠাই পূৰণ	হয়	জে এফ এম চি	এপ্ৰিল-জুলাই	
বৃক্ষৰোপণ	হয়	জে এফ এম চি	এপ্ৰিল-জুলাই	
পশুচাৰণ পৰীক্ষা	হয়	জে এফ এম চি	জানু-ডিচে	

উৎস : বন বিভাগৰ বিষয়া আৰু জে এফ এম চিৰ সদস্যৰ সৈতে আলোচনা।

৯.৪.৪ বিপণন কাৰ্যকলাপ

আকাশীগংগা জে এফ এম চিৰ উৎপাদিত সামগ্ৰীৰ বিপণনৰ বাবে নিম্নোক্ত পৰিকল্পনা কৰা হৈছে :

ক) নাৰ্ছাৰী

খ) কাঠখৰি

গ) বহনক্ষম উৎপাদন উন্নয়ন

৯.৫ প্ৰত্যাশিত সুফল

এই উপ-বিভাগত আকাশীগংগা জে এফ এম চিৰ সদস্যসকলৰ দ্বাৰা বনাঞ্চল সুৰক্ষাৰ ফলত পোৱা সুফলসমূহ আৰু সেইবিলাকৰ বিতৰণৰ পদ্ধতি আলোচনা কৰা হৈছে।

৯.৫.১ কাঠ আৰু ঘাঁহৰ পৰা প্ৰত্যাশিত সুফল

আকাশীগংগা জে এফ এম চিৰ উপৰোক্ত বিষয়সমূহ তলৰ তালিকাত উল্লেখ কৰা হ'ল। বনোন্নয়ন পৰিকল্পনাৰ অধীনত সদস্যসকলৰ দ্বাৰা সুৰক্ষাৰ কাৰ্যৰ বাবে এই সুফলসমূহ প্ৰত্যাশা কৰা হৈছে।

তালিকা-১৪ : আকাশীগংগা জে এফ এম চিৰ সদস্যসকলৰ দ্বাৰা বনাঞ্চল সুৰক্ষাৰ জৰিয়তে প্ৰত্যাশিত সুফলসমূহ

সামগ্ৰী	মাহ	বছৰ নিৰ্দেশনা	পৰিমাণ
কাঠখৰি	অক্টোবৰ-ফেব্ৰুৱাৰী	৭ ম-১০ম বছৰ	২০০০ কুইণ্টল
ঘৰৰ বাবে কাঠ	মাৰ্চ-এপ্ৰিল	২০শ বছৰ	২০০০ কিউবিক ফুট
ব্যৱহাৰৰ বাবে সৰু কাঠ			
বাঁহ	নৱে-মাৰ্চ	৪ৰ্থ বছৰ	১০০০ডাল
খুঁটা			
বনাঞ্চলৰ গছ-ঘাঁহৰ পৰা পশু খাদ্য	অক্টো-মাৰ্চ	১ম বছৰ	১০০০ কিঃগ্ৰাঃ
এন টি এফ পি	এপ্ৰিল-ডিচেম্বৰ	১ম বছৰ	১০০০ কেজি
মজুৰি	৩০০ টকা প্ৰতিজনৰ		
অন্যান্য———			

উৎস : বন বিভাগৰ বিষয়া আৰু জে এফ এম চিৰ সদস্যৰ সৈতে আলোচনা।

৯.৫.২ অংশীদাৰিত্ব

আকাশীগংগা জে এফ এম চিৰ সদস্যসকলৰ বাবে অংশীদাৰিত্ব কাৰ্যসূচীৰ লাভালাভ তলত নিৰ্দেশ কৰা হৈছে।

তালিকা-১৫ : আকাশীগংগা জে এফ এম চিৰ অংশীদাৰিত্ব কাৰ্যসূচী

পদ্ধতি	বিষয়
সমভাৱে বিতৰণ	কাঠ, কাঠখৰি, বাঁহ আদি
সদস্যসকলৰ দ্বাৰা মুক্তভাৱে সংগ্ৰহ	ঘাঁহ, এন টি এফ পি
অন্য পদ্ধতি	উৎপাদন বৃদ্ধি পদ্ধতিৰ বাবে এখন সূচী

উৎস : বন বিভাগৰ বিষয়া আৰু জে এফ এম চিৰ সদস্যৰ সৈতে আলোচনা।

১০। প্ৰয়োগৰ কৌশল, সময়সীমা আৰু বাজেট

১০.১.১ নিয়ম আৰু দায়বদ্ধতা

তিনিটা উপ-পৰিকল্পনা ক্ৰমে জীৱিকা উন্নয়ন পৰিকল্পনা, গাঁও উন্নয়ন পৰিকল্পনা আৰু বন উন্নয়ন পৰিকল্পনাৰ বাবে নিয়ম আৰু দায়বদ্ধতা প্ৰস্তুত কৰা হৈছে। প্ৰত্যেকটো উপ-পৰিকল্পনাৰ বাবে পৃথক পৃথককৈ প্ৰস্তুত কৰা নিয়ম আৰু দায়বদ্ধতা তলত উল্লেখ কৰা হ'ল।

জীৱিকা উন্নয়ন পৰিকল্পনা

অংশীদাৰ	পৰিকল্পনা	কৰ্মশক্তি	প্ৰশিক্ষণ	পুঁজি	উৎপাদন আৰু মূল্য সংযোজন	বিপণন	এম এণ্ড ই
জে এফ এম চি		✓			✓	✓	
এন জি অ'		✓			✓	✓	
দক্ষতা সংস্থা		✓			✓		
বন বিভাগ		✓				✓	
সংশ্লিষ্ট বিভাগ		✓					

গাঁও উন্নয়ন পৰিকল্পনা

অংশীদাৰ	জেএফএমচি	বনবিভাগ	সংশ্লিষ্ট বিভাগ	এন জি অ'	প্ৰশিক্ষণ প্ৰতিষ্ঠা	ভাৰত চৰকাৰ/কৰ্প'ৰেট
সৌৰশক্তি		✓	✓			✓
সৌৰ, হাইব্ৰীড ষ্ট্ৰীট লাইট		✓	✓			✓
সিঞ্চন জলসিঞ্চন		✓	✓		✓	✓
বন্ধন গেছ		✓			✓	✓
পাৱাৰ পাম্প		✓	✓			✓
প্ৰশিক্ষণ কেন্দ্ৰ		✓			✓	✓
সামূহিক সভাঘৰ আৰু জেএফএমচি কাৰ্যালয়		✓	✓			
পথ		✓	✓			
জল আৰু অনাময়		✓	✓			✓
বিদ্যালয়						
স্বাস্থ্য আন্তঃগাঁথনি		✓	✓		✓	✓
জৈৱিক কৃষি/ কেঁচু সাৰ		✓	✓		✓	✓

বন উন্নয়ন পৰিকল্পনা

অংশীদাৰ	জেএফএমটি	বন বিভাগ	সংশ্লিষ্ট বিভাগ	এন জি অ'	প্ৰশিক্ষণ প্ৰতিষ্ঠান	জিলা প্ৰশাসন
বন সুৰক্ষা		✓				✓
বন্যপ্ৰাণী সুৰক্ষা		✓	✓		✓	
বাসস্থান উন্নয়ন		✓	✓		✓	
নাৰ্ছৰী উন্নয়ন		✓			✓	
জলাশয় সংৰক্ষণ		✓				✓
বন্যপ্ৰাণী-মানুহ সংঘাত		✓				
চৰণীয়া স্থান নিয়ন্ত্ৰণ		✓	✓			
পৰিৱেশ-পৰ্যটন		✓	✓			

১০.২ বিত্ত আৰু বাজেট

তিনিটা উপ-পৰিকল্পনা জীৱিকা উন্নয়ন পৰিকল্পনা, গাঁও পৰিকল্পনা আৰু বন উন্নয়ন পৰিকল্পনাৰ বাৰ্ষিক প্ৰয়োজন অনুসৰি ক্ষুদ্ৰ পৰিকল্পনাৰ বাজেট প্ৰস্তুত কৰা হৈছে।

একত্ৰিকৰণ তালিকা তলত উল্লেখ কৰণ হ'ল—

ক্রমিক নং	পৰিকল্পনা	মুঠ ধন (টকাত)	মন্তব্য
১	জীৱিকা উন্নয়ন পৰিকল্পনা		
২	গ্ৰাম্য উন্নয়ন পৰিকল্পনা		
৩	বন উন্নয়ন পৰিকল্পনা		
	মুঠ		

জীৱিকা উন্নয়ন পৰিকল্পনা

ক্রমিক নং	কামৰ বিৱৰণ	মুঠ ধনবাশি (টকাত)	মন্তব্য
১	দক্ষতা উন্নয়ন আৰু প্ৰশিক্ষণ		
২	দুগ্ধ উৎপাদন		
৩	মৎস্য পালন, হাঁহ-কুকুৰা পালন		
৪	কম্পিউটাৰ		
৫	বাণিজ্য আৰু ব্যৱসায়		
৬	হস্তশিল্প		
৭	যন্ত্ৰপাতি		
৮	মূল্য সংযোজন আৰু প্ৰমাণ-পত্ৰকৰণ		
৯	পেকিজিং আৰু মাৰ্কেটিং		
১০	শিক্ষামূলক ভ্ৰমণ		
১১	আত্মসহায়ক গোট/যুটীয়া দায়বদ্ধ গোট/ক্লাষ্টাৰ গঠন আৰু ঋণ		
	মুঠ		

বাৰ্ষিক গাঁও উন্নয়ন পৰিকল্পনা

ক্রমিক নং	কামৰ বিৱৰণ	মুঠ খনৰাশি (টকাত)	মন্তব্য
১	সৌৰশক্তি		
২	সৌৰ, হাইব্ৰীড ষ্ট্ৰীটলাইট		
৩	সিঞ্চন জলসিঞ্চন		
৪	ৰক্ষন গেছ		
৫	পাৰাৰ পাম্প		
৬	প্ৰশিক্ষণ কেন্দ্ৰ		
৭	সামূহিক সভাঘৰ আৰু জে এফ এম চি কাৰ্যালয়		
৮	পথ		
৯	জল আৰু অনাময়		
১০	বিদ্যালয়		
১১	স্বাস্থ্য আন্তঃগাঁথনি		
১২	জৈৱিক কৃষি / কেঁচুসাৰ		
	মুঠ		

বাৰ্ষিক বন উন্নয়ন পৰিকল্পনা

ক্রমিক নং	কামৰ বিৱৰণ	মুঠ খনৰাশি (টকাত)	মন্তব্য
১	০.২৫ হেক্টৰ নাৰ্ছাৰী		
২	১০ হেক্টৰ কাঠখৰি ৰোপণ		
৩	জলাশয় নিষ্কাশন		
৪	বন্যপ্ৰাণী আক্ৰমণ প্ৰতিৰোধ বাহিনী		
৫	শস্য বীমা		
৬	জীৱন বীমা		
৭	পশুখন বীমা		
	মুঠ		

১০.৩ কাৰ্যকৰী পৰিকল্পনা আৰু কৌশল :

ক্ষুদ্ৰ পৰিকল্পনাৰ লক্ষ্যত উপনীত হোৱাৰ বাবে তিনিওটা উপ-পৰিকল্পনা মূলতঃ গাঁও উন্নয়ন পৰিকল্পনা, বন উন্নয়ন পৰিকল্পনা আৰু জীৱিকা উন্নয়ন পৰিকল্পনাৰ কিছুমান হুস্কালীন আৰু দীৰ্ঘকালীন কাৰ্যকৰী পৰিকল্পনা কৌশল থাকিব লাগিব। হুস্কালীন কৌশল ০-৫ বছৰৰ বাবে আৰু দীৰ্ঘকালীন কৌশল ৫-১০ বছৰৰ বাবে গ্ৰহণ কৰিব লাগে।

জীৱিকা উন্নয়ন কাৰ্যকৰী পৰিকল্পনা :

জীৱিকা কাৰ্যকৰী পৰিকল্পনা তিনিটা ভাগত ভগাব পাৰি— দক্ষতা, উৎপাদন আৰু বিপণন-মূল্য সংযোজন। ৰাইজৰ বাবে প্ৰথমে অতিশয় দৰকাৰী দক্ষতা। দক্ষতাৰ প্ৰয়োজন মূল পৰ্যায় আৰু অগ্ৰগতি পৰ্যায় হিচাপে চাব পাৰি। এবাৰ বাণিজ্য আৰু দক্ষতাৰ প্ৰয়োজন পূৰণ হোৱাৰ পাছত পুৰুষ-মহিলা সকলোৰে বাবে পৰ্যায়ক্ৰমে মূল দক্ষতা এবছৰৰ ভিতৰত প্ৰদান কৰিব লাগে। এই সময়ছোৱাত কিছু প্ৰশিক্ষাৰ্থীয়ে উৎপাদন আৰম্ভ কৰিব পাৰে। গুণগত মান আৰু মূল্যৰ ক্ষেত্ৰত উৎপাদিত সামগ্ৰীৰ বজাৰযোগ্য মূল্যায়ন আৰু ব্ৰেণ্ড সৃষ্টি কৰিবৰ বাবে উৎপাদিত সামগ্ৰীসমূহ উপলব্ধ বজাৰলৈ নিয়াৰ ব্যৱস্থা কৰিব লাগে।

গাঁও উন্নয়ন কাৰ্যকৰী পৰিকল্পনা :

গাঁও উন্নয়ন কাৰ্যকৰী পৰিকল্পনাক হ্ৰস্বকালীন আৰু দীৰ্ঘকালীন দুভাগত ভগাব পাৰি। হ্ৰস্বকালীন পদক্ষেপত সৌৰ বিদ্যুতৰ ব্যৱস্থা, এল পি জি সংযোগ, ৰাজহুৱা সভাঘৰ আৰু প্ৰশিক্ষণ গৃহ নিৰ্মাণ, পানী, অনাময় ব্যৱস্থাৰ উপলব্ধতা আদিক সামৰি ল'ব লাগে। কৃষি উৎপাদন বৃদ্ধিৰ বাবে জলসিঞ্চন, শক্তিচালিত পাম্প আদি সঁজুলিৰ ব্যৱস্থা কৰিব লাগে।

বন উন্নয়ন কাৰ্যকৰী পৰিকল্পনা : বন উন্নয়ন কাৰ্যকৰী পৰিকল্পনা হ্ৰস্বকালীন পৰিকল্পনা আৰু দীৰ্ঘকালীন পৰিকল্পনাৰে গঠিত। হ্ৰস্বকালীন পৰিকল্পনাৰ ভিতৰত বন সুৰক্ষা স্কোৱাডৰ গঠন আৰু সুৰক্ষা, নাৰ্ছাৰী উন্নয়ন, জলাশয়ৰ পৰা বালি আঁতৰ কৰা, বন্যপ্ৰাণীৰ উপদ্ৰৱ প্ৰতিৰোধী স্কোৱাড, টঙীঘৰ নিৰ্মাণ আৰু খৰিৰ বাবে গছ ৰোপণ আদি অন্তৰ্ভুক্ত। দীৰ্ঘকালীন পৰিকল্পনাৰ ভিতৰত বৃক্ষৰোপণ, শস্যৰ উন্নতি আৰু বাসস্থান উন্নতি সামৰি লোৱা হৈছে।

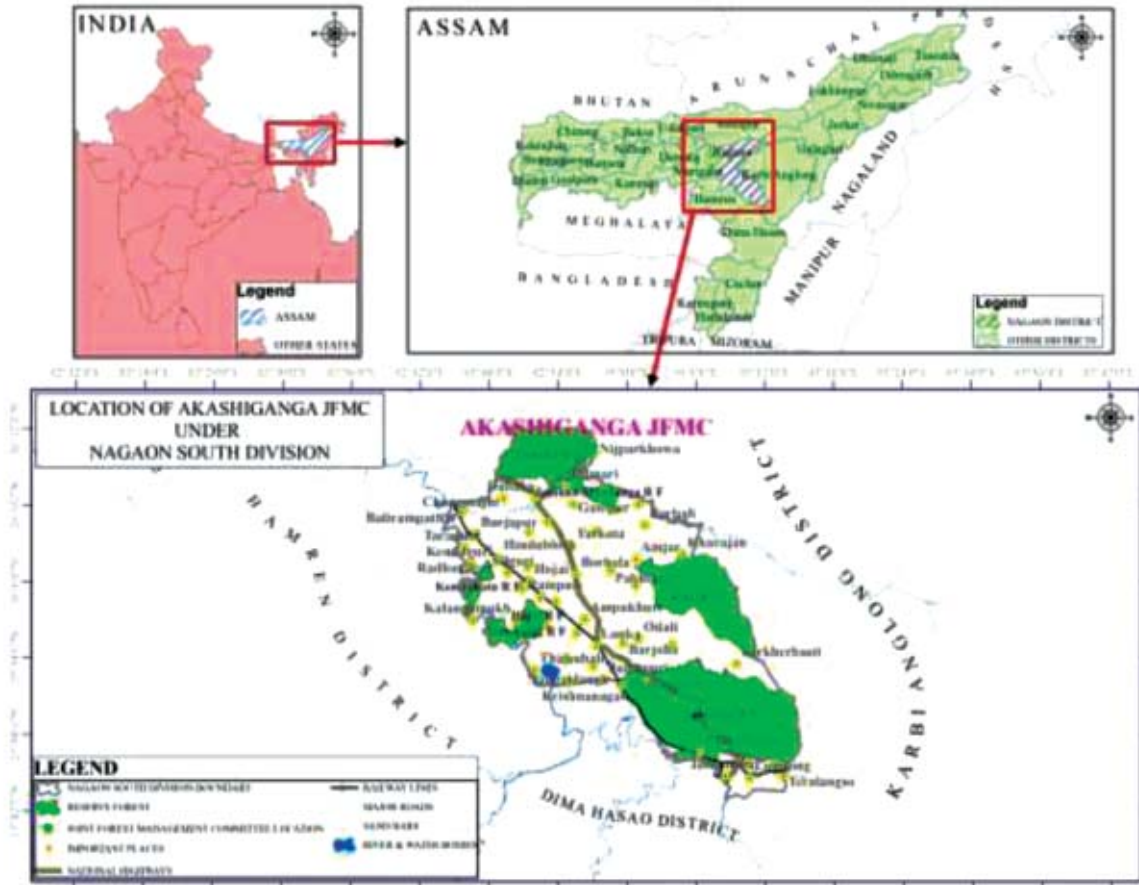
১০.৪ প্ৰতিষ্ঠান নিৰ্মাণ, নেটৱৰ্কিং আৰু অংশীদাৰিত্ব

যুটীয়া বন পৰিচালনা সমিতি (জে এফ এম চি) : আন্তঃগাঁথনিৰ সম্পদ সৃষ্টি আৰু গাঁও আৰু বনভূমি উন্নয়নৰ কাৰণে সমল কেন্দ্ৰ হিচাপে জে এফ এম চিক গঢ়ি তুলিব লাগিব। প্ৰস্তাৱিত জে এফ এম চি কাৰ্যালয়ত ৰাজহুৱা সভাগৃহৰ লগতে আধুনিক সা-সুবিধা যেনে কম্পিউটাৰ, টিভি, জেনেৰেটৰ আদি থাকিব লাগিব। কম্পিউটাৰ ব্যৱহাৰ, তথ্য/হিচাপ ৰখা আৰু আপডেট কৰা আদি কামৰ বাবে প্ৰশিক্ষণ কাৰ্যসূচীৰ জৰিয়তে জে এফ এম চি সদস্যসকলৰ দক্ষতা বৃদ্ধি কৰিব লাগে। জে এফ এম চি কাৰ্যালয়টো সমল কেন্দ্ৰ আৰু প্ৰশিক্ষণ কেন্দ্ৰলৈ উন্নত কৰিব লাগে। জে এফ এম চিৰ সদস্যসকলৰ নেটৱৰ্কিং দক্ষতা উন্নত কৰা আৰু চৰকাৰী আঁচনি সন্দৰ্ভত সজাগতা গঢ়াৰ ব্যৱস্থা কৰাৰ লগতে অংশীদাৰিত্বৰ বিষয়ে তথ্য প্ৰদান কৰিব লাগে।

পৰিশিষ্ট তালিকা

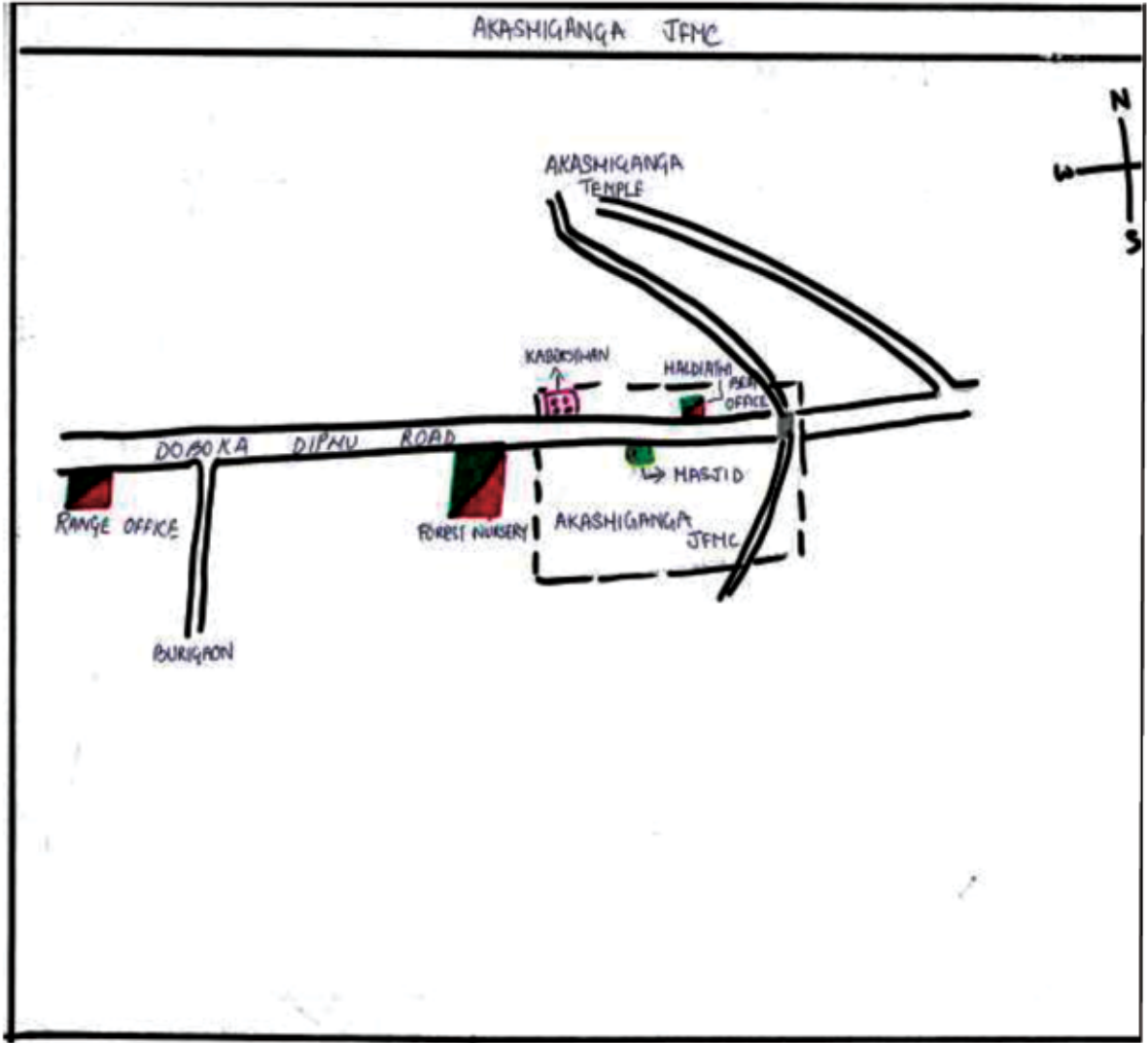
পৰিশিষ্ট নম্বৰ	শিৰোনাম
i (ক)	ভাৰতত জে এফ এম চিৰ অৱস্থান মানচিত্ৰ
i (খ)	আকাশীগংগা জে এফ এম চিৰ অৱস্থান মানচিত্ৰ
ii	জে এফ এম চিলৈ যাব পৰা ব্যৱস্থা
iii (ক)	জে এফ এম চিৰ পঞ্জীয়ন প্ৰমাণ-পত্ৰ
iii (খ)	বুজাবুজিৰ চুক্তি/প্ৰস্তাৱৰ প্ৰতিলিপি
iv	আকাশীগংগা জে এফ এম চিৰ কাৰ্যকৰী সদস্যসকল
v	আকাশীগংগা জে এফ এম চিৰ কাৰ্যকৰী সদস্যসকলৰ দলীয় আলোকচিত্ৰ
vi	পি আৰ এ আৰু এফ জি ডিৰ সময়ত উপস্থিত সদস্যৰ তালিকা (স্বাক্ষৰ তালিকা)
vii (ক)	আকাশীগংগা জে এফ এম চিৰ সম্প্ৰদায় আৰু সম্পদ মানচিত্ৰ
vii (খ)	আকাশীগংগা জে এফ এম চিৰ দুৰ্যোগ মানচিত্ৰ
vii (গ)	ভেন ডায়েগ্ৰাম
viii	প্ৰাৰম্ভিক কাৰ্যসূচী
ix (ক)	আকাশীগংগা জে এফ এম চিৰ প্ৰশিক্ষণ তালিকা (প্ৰস্তাৱিত)
x	আলোকচিত্ৰ
xi	জি পি এছ স্থানাংক

পৰিশিষ্ট — I (ক)
 ভাৰত জে এফ এম চিৰ অৱস্থান মানচিত্ৰ

পরিশিষ্ট— II
জে এফ এম চিঠি যাব পৰা ব্যৱস্থা

পৰিশিষ্ট— III (ক)
জে এফ এম চিৰ পঞ্জীয়ন প্ৰমাণ-পত্ৰ

Government of Assam
Department of Environment & Forests
Office of the Divisional Forest Officer
Nagaon South Division, Hojai.

Renewal No.NS/B/JFMC/16/6758

Dated:01.04.2016

RENEWAL OF REGISTRATION OF JOINT FOREST MANAGEMENT COMMITTEE

The Akashiganga Joint Forest Management Committee Registered under Jamuna Valley Range, Doboka within the jurisdiction of Nagaon South Division, Hojai in Nagaon District vide Registration No.NAC/NS/9 Dt. 31/03/07 is hereby renewed in the office of the Divisional Forest Officer, Nagaon South Division, Hojai for the year 2016-17.

The renewal of registration of the committee has been done to facilitate implementation of forestry related projects under the scheme APFBC Society.

(S.Rahman,AFS)
Divisional Forest Officer
Nagaon South Division, Hojai
Nagaon South Division
Hojai

পৰিশিষ্ট— III (খ)
বুজাবুজিৰ চুক্তি/প্ৰস্তাৱৰ প্ৰতিলিপি

**FORMAT OF AGREEMENT TO BE EXECUTED BETWEEN
THE JOINT FOREST MANAGEMENT COMMITTEE AND
DIVISIONAL FOREST OFFICER OF THE RESPECTIVE FIELD IMPLEMENTATION UNIT**

ARTICLES OF AGREEMENT

Agreement No: & Date (To be filled up by the Divisional Forest Officer)

1. This deed of Agreement made in the form of Agreement on the 5th day of June 2016 between the Divisional Forest Officer Nagaon South Division, Hojai, Department of Forest, Assam on behalf of the Project Implementation Unit of the Assam Project on Forest and Biodiversity Conservation Society (APFBCS; hereinafter referred to as the First Party) and the President, Treasurer and Member-Secretary of the Executive Committee duly elected by the General Body of the Akashiganga J.F.M.C. Forest Management Committee Village Tapatsuri P.O. Panekhoua Panchayat Dabaka Block Dabaka Sub-Division... Hojai District Hojai (Hereinafter referred to as the Second Party) to execute the project works under the Assam Project on Forest and Biodiversity Conservation (APFBC; hereinafter referred to as Project Works) on the following terms and conditions for proper protection and development of the Forest(s)/ Plantation(s) assigned to this committee as per the schedule given hereunder.

SCHEDULE:

- Md. Kabiruddin*
President
Akashiganga Joint Forest
Management Committee (JFMC)
- a. Name of the Joint Forest Management Committee Akashiganga J.F.M.C.
b. District Hojai
c. Division Nagaon South Division Hojai
d. Range J.V. Range Dabaka
e. Section NIL
f. Beat Haledhati Forest Beat office.
g. Block, Compartment No: NIL
h. Area(Ha) 300 Hectar.
i. Boundary:
North Dabaka R.F. East village Tapatsuri, Nizpukhoua
South Dikhoua River West Dabaka R.F.
- j. Pictorial Map showing JFMC area (not to scale)

Contd.....

2. Disbursement of funds:

- i. The Second Party shall open a Joint Current Account in the name of 'Joint Account and Community Account' in any Nationalized Commercial Bank, as per the guidelines prescribed in the APFBC Society's Operational Manual, JPMC & EDC Manual as annexed herewith and as per the amendments made in it from time to time by the First Party.
- ii. The First party in consultation with the Circle Conservator shall nominate an Officer not below the rank of Forester-1 for opening and operating the Joint Account in the name of 'Forestry Account' as per the guidelines prescribed in the APFBC Operational Manual and/or JPMC&EDC Manual as annexed herewith and as per amendments made in it from time to time by the First Party.
- iii. Payment of necessary funds to the Second Party shall be released by the First Party as per the guidelines prescribed in the APFBC Society's Operational Manual as annexed herewith and as per the amendments made in it from time to time by the First Party.

3. Maintenance of Accounts:

- i. The second party shall maintain separate accounts for all expenditures incurred out of the fund provided from time to time for execution of Project works. Such Accounts shall be made available to the First Party or Project Implementation Unit or its authorized representatives for the purpose for inspection. The Second Party shall be responsible for submission of expenditure statement and necessary records to the PMU, as per the guidelines prescribed in the APFBC Society's Operational Manual, JPMC & EDC Manual as annexed herewith and as per the amendments made in it from time to time by the First Party.
- ii. The First Party and also the Second Party shall have to maintain a register of relevant date of civil works and inputs receipt records etc. shall be maintained properly. The register shall be kept open for all inspecting officers related to the implementation of the APFBC.
- iii. In case of any event of misuse of funds, the First Party shall have right to close operation of the Bank Accounts of the Second Party and to be followed by enquiry as may be deemed proper by the First Party.

4. Completion of Project work

- i. The Project Work shall be completed within the time frame of the annual work plan prepared as per the guidelines prescribed in the APFBC Society's Operational Manual, JPMC & EDC Manual as annexed herewith and as per the amendments made in it from time to time by the First Party.

5. Duties and responsibilities of the First party

- i. The First party in consultation with the respective Circle Conservator shall demarcate the forest area where the Second Party shall be allowed to carry out all the project activities and discharge all the responsibilities as per the guidelines

Md. Kabir Uddin
Project Implementation Unit
APFBC Society

Contd.....

prescribed in the APFBC's JPMC & EDC Manual, as annexed herewith and as per the amendments made in it from time to time by the First Party.

- ii. The First Party shall ensure that the activities of the Second Party are in accordance with the guidelines prescribed in the APFBC Society's Operational Manual and JPMC & EDC Manual, other rules, instructions and directions of Government of India and Government of Assam in force.
- iii. Until such time as the Second Party can undertake the task, any Forest Officer not below the rank of the Range Officer, as nominated by the First Party, shall prepare estimates for works.
- iv. The First Party in consultation with the PMU, APFBC Society shall impart training to Joint Forest Management Committee members on aspects of Forest Management including basic inventory collection, management planning, map interpretation, silviculture, nursery raising, grafting of HYV, etc.
- v. The First Party shall have the right to instruct to stop or suspend any activity at any stage if there is any deviation from the specification prescribed in the APFBC Society's Operational Manual, JPMC & EDC Manual as annexed herewith and as per amendments made in it from time to time by the First Party, or violation of any of the terms of this agreement and demand recovery of its payments.

6. Duties and responsibilities of the Second Party:

- i. Apart from observing all the duties and responsibilities as prescribed in the APFBC Society's Operational Manual, JPMC & EDC Manual as annexed herewith and as per the amendments made in it from time to time by the First Party; the Second Party shall be responsible to manage and implement all the decisions of the Joint Forest Management Committee.
- ii. The Second Party shall be responsible for maintaining the record of the proceedings and other documents like Chequebooks, joint Account, Minutes Book, Executive Committee Resolution book, Annual Plan, Micro-plan, and Estimates for Works etc.
- iii. The Second Party shall assign duties and responsibilities to the members and may constitute sub-committees as needed with a view to ensure implementation of the Joint Forest Management Committee micro-plan and for effective discharge of their prescribed duties and responsibilities.
- iv. The Second Party in consultation with the General Body shall evolve methodology on all issues relating to membership, conflict resolution, encroachments, customary rights and benefit sharing.
- v. The Second Party shall prepare a Micro Plan for Project Works as per the guidelines prescribed in the APFBC Society's Operational Manual, JPMC & EDC Manual as annexed herewith and as per the amendments made in it from time to time by the First Party.
- vi. It shall be the responsibility of the Second Party to account for and manage the funds and other resources received from the Government, other sources and the funds internally generated, in accordance with sound financial standards and practices.
- vii. The Second Party shall identify and fix the responsibility on the members of the Joint Forest Management Committee who commit specific offences like grazing

Md. Kadiruddin
President
Assahiganga Joint Forest
Management Committee (JFMC)

Contd.....

in the Forest and plantation areas, non-cooperation and disobedience to the decisions of the General Body and Executive committee and inflict Penalties as per the guidelines prescribed in the APFBC Society's Operational Manual, IFMC & EDC Manual as annexed herewith and as per the amendments made in it from time to time by the First Party

- viii. The Second Party shall ensure that the procurements are made as specified in the Procurement Procedure Manual of the APFBC Society as provided by the First Party and also as per the guidelines prescribed in the APFBC Society's Operational Manual, as annexed herewith and as per the amendments made in it from time to time by the First Party.
- ix. The Second Party shall be responsible for bringing any discrepancy or irregularity to the notice of the representative of the First Party
- x. The Second Party shall abide by the technical suggestion/ direction of the First Party or his representatives.
- xi. The Second Party shall ensure that there is no mis-utilization of the fund during execution of the Project Works.
- xii. The Second Party shall pay all duties, taxes and other levies payable against procurement of inputs.
- xiii. The Second Party shall exercise its rights under this agreement in such manner as to protect the interests of the French Development Agency and First Party
- xiv. The second party shall be responsible for maintenance and security of the property / equipment, if any supplied to individuals / communities as part of the project and ensures the same is not mis-utilized.

7. Dispute Settlement:

During execution of work, any dispute arises between the two parties, relating to any aspect of this agreement, the parties shall first attempt to settle the dispute through mutual and amicable consultation. If the dispute is not settled through such consultation, the matter may be referred for arbitration to the Chairman of the DACC

Md. Kadir Uddin
 President
 Akashiganga Joint Forest
 Management Committee (JFMC)

Signature of the First Party (Officers of the Forest Department, Assam.)

Sl.No.	Name & Designation	Signature
1.	(Divisional Forest Officer)	
2.	(Forest Range Officer)	

onbn
 Divisional Forest Officer
 Bongaigaon South Division
 Assam.

Signature of the Second Party (Members of the Committee)
 Name & Address : Signature

- 1. (President) Md. Kadir Uddin
- 2. (Treasurer) Mrs. Mahmuda Begum
- 3. (Member-Secretary) Mahesh Ch. Nath

FOREST RANGE OFFICER
 IV Range, Dooars

1. *Md. Kadir Uddin*
 President
 Akashiganga Joint Forest
 Management Committee

2. *Mahmuda Begum*

3. *Mahesh Ch. Nath*

Member-Secretary
 Akashiganga Joint Forest
 Management Committee J.F.M.C.

Contd.....

Md. Kader Uddin

President
Abashirga Jakh Forest
Management Committee (AFMC)

Signature of Witnesses

Name & Address:

1. Md. Salim Uddin, vill. Tapajuri
2. Md. Abul Hassan, vill. "
3. Sabita Gaur, vill. "
4. Moizamul Hoque
5. Swaj Ali
6. Abdul Khayer
7. Meena Biswas
8. Belima Begam
9. Mahmuda Begam
- 10.

Signature

1. Md. Saleem Uddin
2. Md. Akul Husein
3. [Signature]
4. Md. Suruj Ali
5. [Signature]
6. [Signature]
7. [Signature]
8. [Signature]
9. Mahmuda Begam
- 10.

পৰিশিষ্ট— IV

আকাশীগংগা জে এফ এম চিৰ কাৰ্যকৰী সদস্যসকল

AKASHI GANGA JOIN FOREST MANAGEMENT COMMITTEE (JFMC)

J.V Range - Doboka, Under N.S Division, Hojai
P.O - Parakhowa, P.S - Doboka, Dist- Hojai (Assam) Pin-782441
Regd.No- .....

President : Kadir Uddin
Cont. 9613965645

Treasurer: Mahmuda Begum
Cont. 9401392757

Ref No	নাম	লিংগ	বয়স	পিতা/ভাৰ্গ	যোগাযোগ নং
1	MD. KADIR UDDIN	M	32	TAYAB ALI	9613965645
2	MAHMUDA BEGUM	F	41	ABDUL JABBAR	9401392757
3	BASUDEB RANGCHHON	M	52	CHOTULAL RANGCHHON	9613994296
4	SAMSUL HOQUE	M	53	NOOR JAMAL	
5	ABDUL KHAYEK	M	48	NOOR JAMAL	9531220520
6	DIGOMBOR DEUKY	M	52	TEMENA DEUKI	
7	HALIMA BEGUM	F	42	SUWAG MIYA	8751842605
8	SOBITA KOUR	F	45	MOHABIR KOUR	
9	MAYA RANI BISAS	F	40	SUBUD BISSAS	
10	SUKUJ ALI	M	43	MODARIS ALI	9438924590
12	SCHID ALI	M	34	MOTIUR RAHMAN	8752824633
13	SELIM UDDIN	M	30	AKKOL ALI	9613892262
14	ABUL HUSSAIN	M	45	ABDUL JAFFOR	9613301886
15	MAHESHA CH. NATH (M.Sy)	M	55		9435162315

Kadir Uddin

President
AKASHI Ganga Join Forest
Management Committee

পৰিশিষ্ট— V

আকাশীগংগা জে এফ এম চিৰ কাৰ্যকৰী সদস্যসকলৰ দলীয় আলোকচিত্ৰ

কাৰ্যকৰী সদস্যৰ নাম বহি বাঁওফালৰ পৰা : ১) দিগম্বৰ দেউৰী ২) মহেশ চন্দ্ৰ নাথ (সম্পাদক)
৩) চামচুল হক ৪) মাহমুদা বেগম ৫) মায়াৰাণী বিশ্বাস

থিয় হৈ বাঁওফালৰ পৰা : ৬) আব্দুল হুছেইন ৭) ছেলিম উদ্দিন ৮) সুৰয আলী
৯) কাদিৰ উদ্দিন (সভাপতি) ১০) বাসুদেৱ ৰাংচিহন ১১) আব্দুল খয়ের

পৰিশিষ্ট— VI

এফ জি ডিৰ সময়ত উপস্থিত সদস্যৰ তালিকা (স্বাক্ষৰ তালিকা)

16/3/17

AKASHI GANCA JPMC
(TAPATJURI VILLAGE)

LIST OF MEMBERS FOR FGD

SLNO	NAME	DESIG/Address	Ph. NO.	Signature
1.	K. Prasan Khatun	RGVN	9508844746	AKA
2.	Sher Mahesh Ch. Mahanta	Head/Secretary	94355262315	AKA
3.	Rodir Uddin	President	9613965245	AKA
4.	Rabiatul Islam	Secretary	985442744	AKA
5.	Md. Saem Uddin	Tapatjuri	9613992262	AKA
6.	Md. Saem Uddin	Tapatjuri	9613992262	AKA
7.	B. D. Dasgupta	Tapatjuri	9613992262	AKA
8.	Md. Saem Uddin	Tapatjuri	9613992262	AKA
9.	Md. Saem Uddin	Tapatjuri	9613992262	AKA
10.	Md. Saem Uddin	Tapatjuri	9613992262	AKA
11.	Md. Saem Uddin	Tapatjuri	9613992262	AKA
12.	Md. Saem Uddin	Tapatjuri	9613992262	AKA
13.	Md. Saem Uddin	Tapatjuri	9613992262	AKA
14.	Bhagadattor Dasgupta	Tapatjuri	9854697915	AKA
15.	Sri. Dipankar Dasgupta	Tapatjuri	7637936057 Ph.	AKA
16.	Md. Saem Uddin	Tapatjuri	9531220520	AKA
17.	Anup Das	RGVN	9954357578	AKA
18.	Mudhara Bala Ahmed	RGVN	8753075677	AKA
19.	Ankita Barmal	RGVN		AKA
20.	Ankita Barmal	RGVN		AKA
21.	Ankita Barmal	RGVN		AKA
22.	Ankita Barmal	RGVN		AKA
23.	Anam Uddin	Tapatjuri	9678717821	AKA
24.	Mazima Khatun	Tapatjuri	9002249989499	AKA
25.				
26.				
27.				

পি আৰ এ-ৰ সময়ত উপস্থিত সদস্যৰ তালিকা (স্বাক্ষৰ তালিকা)

17/3/17

Akashganga JPMC
Vanu - Tapajini MOKTAB.

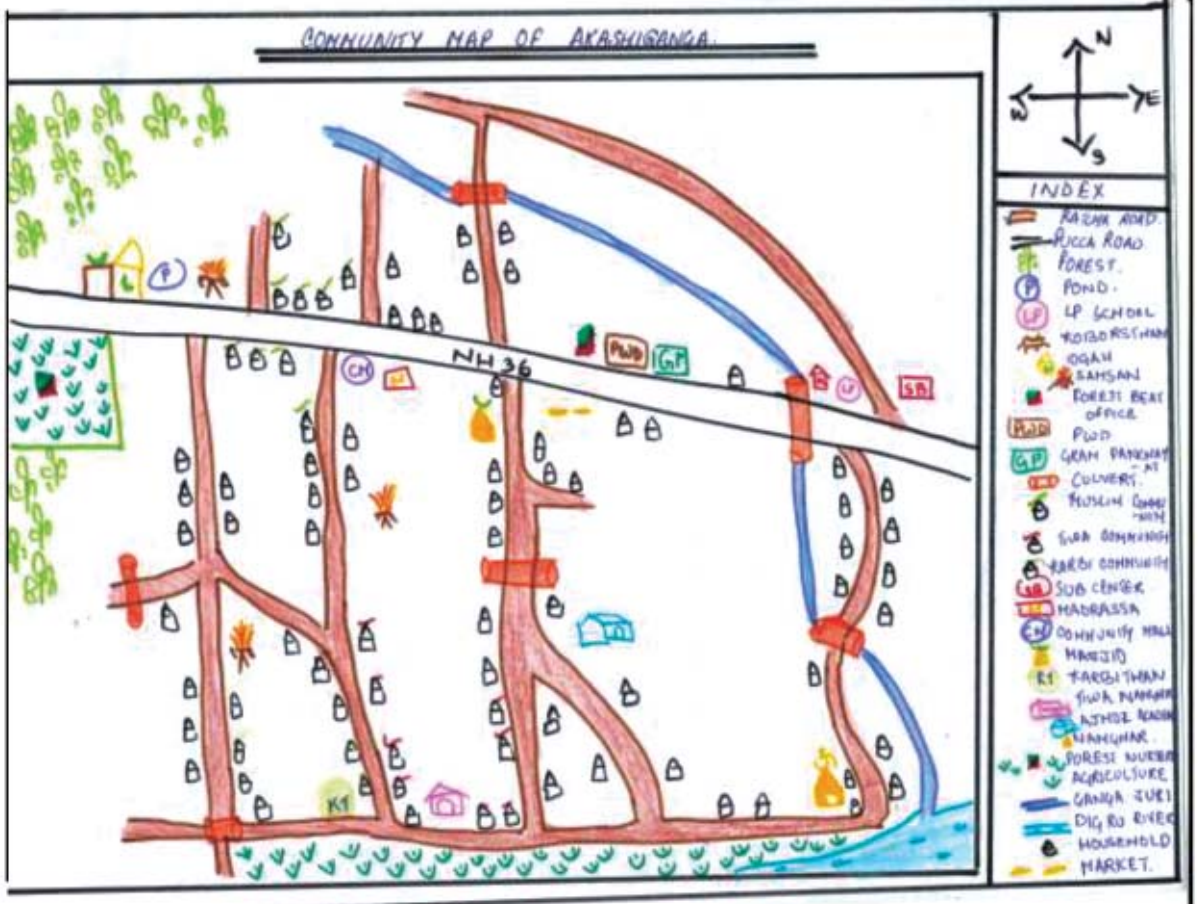
PKH

GPS → N 26° 6' 58" E 93° 1' 45"

S/NO	NAME.	Address	Phone NO.
1	Dipuran Kosta	RHTN	9508844746
2	Md. Shakid Ali	Tapajini	8752824085
2	মো: শাহীদ আলী	তাপজিনি	8752824085
4	মো: ব্রজেন ক	তাপজিনি	7035483413
5	Kamal	11	903589077
6	Md. Rezaul Haque	11	9854570389
7	মো: মোঃ হাছিম আলী	11	
8	মোঃ হাছিম আলী	11	
9	ব্রজেন	11	
10	আনুল ক	11	
11	মোঃ হাছিম আলী	11	
12	মোঃ হাছিম আলী	11	
13	Babul Hussain	11	
14	Shukur ul Ullah	11	
15	মোঃ হাছিম আলী	11	
16	মোঃ হাছিম আলী	11	
17	মোঃ হাছিম আলী	11	
18	মোঃ হাছিম আলী	11	
19	মো: মো: হাছিম আলী	11	
20	Abdul - Jabbar	11	
21	মোঃ হাছিম আলী	11	
22	মোঃ হাছিম আলী	11	
23	মোঃ হাছিম আলী	11	
24	মোঃ হাছিম আলী	11	
25	মো: মোঃ হাছিম আলী	11	
26	মোঃ হাছিম আলী	11	
27	মোঃ হাছিম আলী	11	
28	BILLAL UDDIN	11	7086300960

Sl NO	NAME	Address	Phone NO.
29	Radia Uddin	Tapatjuri	9813965645
30	Md: Seem Uddin	Tapatjuri	9613892262
31	Shahid Hossain		
32	Shahid Hossain		
33	Robul Islam	RGVN	9854112744

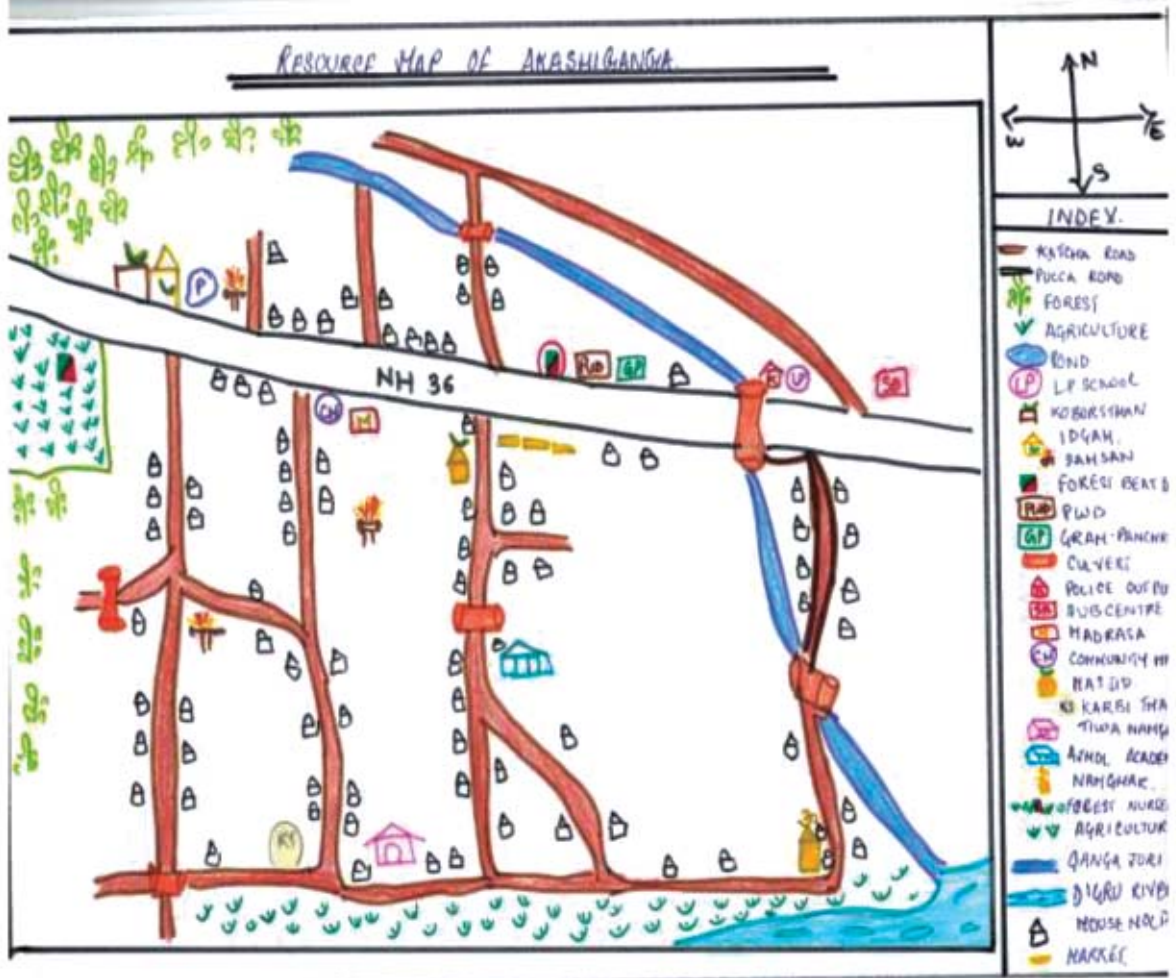
পৰিশিষ্ট— VII (ক)
আকাশীগংগা জে এফ এম চিৰ সম্প্ৰদায়ৰ মানচিত্ৰ

ক্রমিক নং	অংশগ্ৰহণকাৰীৰ নাম	ঠিকনা	দূৰভাষ
১	সুৰয আলী	তপতজুৰি	৮৭৫২৮২৪৬৩৩
২	চামচুল হক	তপতজুৰি	৭০৩৫৪৮৩৪১৩
৩	কমল	তপতজুৰি	৯৪৩৫৮৯৬৭০৭
৪	বিপ্লৱ উদ্দিন	তপতজুৰি	৭০৮৬৩০০৯৬০

**পি আৰ এ মানচিত্ৰায়নৰ সময়ত অংশগ্ৰহণ কৰাসকলৰ বিতং তালিকা পৰিশিষ্টত দিয়া হৈছে।

আকাশীগংগা জে এফ এম চিৰ সম্পদ মানচিত্র

ক্রমিক নং	অংশগ্রহণকাৰীৰ নাম	ঠিকনা	দূৰভাষ
১	সুৰয আলী	তপতজুৰি	৮৭৫২৮২৪৬৩৩
২	চামচুল হক	তপতজুৰি	৭০৩৫৪৮৩৪১৩
৩	কমল	তপতজুৰি	৯৪৩৫৮৯৬৭০৭
৪	বিল্লাল উদ্দিন	তপতজুৰি	৭০৮৬৩০০৯৬০

**পি আৰ এ মানচিত্রায়নৰ সময়ত অংশগ্রহণ কৰাসকলৰ বিতং তালিকা পৰিশিষ্টত দিয়া হৈছে।

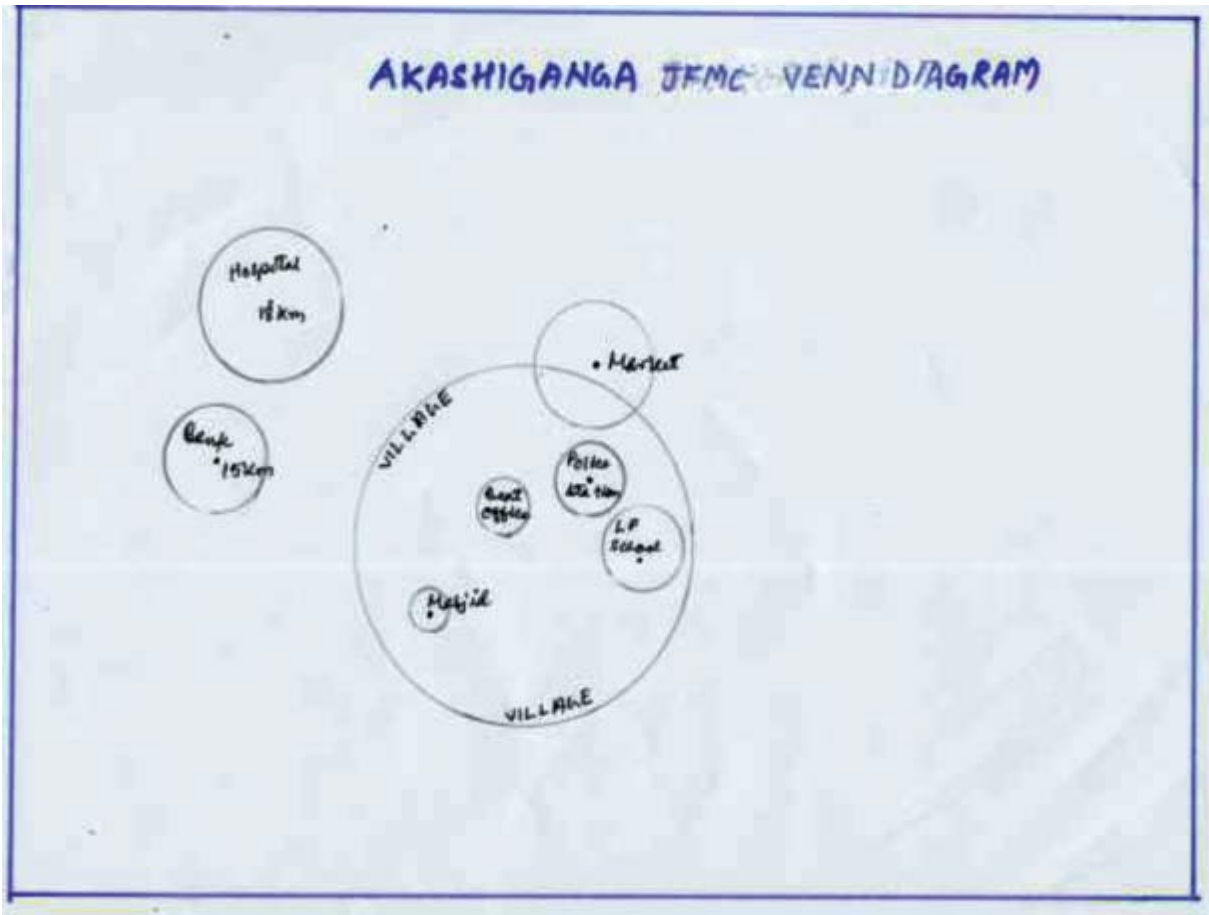
পৰিশিষ্ট— VII (খ)
আকাশীগংগা জে এফ এম চিৰ দুৰ্যোগ মানচিত্র

ক্রমিক নং	অংশগ্রহণকাৰীৰ নাম	ঠিকনা	দূৰভাষ
১	সুৰয আলী	তপতজুৰি	৮৭৫২৮২৪৬৩৩
২	চামচুল হক	তপতজুৰি	৭০৩৫৪৮৩৪১৩
৩	কমল	তপতজুৰি	৯৪৩৫৮৯৬৭০৭
৪	বিপ্লৱ উদ্দিন	তপতজুৰি	৭০৮৬৩০০৯৬০

**পি আৰ এ মানচিত্রায়নৰ সময়ত অংশগ্রহণ কৰাসকলৰ বিতং তালিকা পৰিশিষ্টত দিয়া হৈছে।

পরিশিষ্ট— VII (গ)
ভেন ডায়েগ্রাম

পৰিশিষ্ট— VIII

প্ৰাৰম্ভিক কাৰ্যসূচী

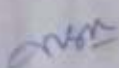
Save tree, Decorate the nature with green,
AKASHI GANGA JOIN FOREST MANAGEMENT COMMITTEE (JFMC)
J V Range - Doboka, Under N S Division, Hojai
P.O - Parakhowa, P.S - Doboka, Dist- Hojai (Assam) Pin-782441
Regd.No- .....

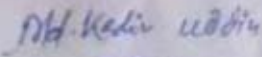
Ref No- ..... Date- .....

Akashiganga JFMC
Entry point activities

Sl No	Activities	Details	Budget
1	JFMC office attach with Community hall with drinking water	Size- 15x20 ft Water tank- 8x12ft Location in JFMC area Area- 0.5 Bigha	2.5 Lakhs
2	Teat House	Generate - 1 Nos Chair - 50 Nos Table - 2 Nos Location - Tapatjuri Area - 0.5 Bigha	60 Thousand
3	Tapatjuri Pre Senior Madrassa Repairing & Toilet with Drinking water.	Madrassa - 18x40 ft Toilet - 5x10 ft Water tank - 8x12 ft Area - 2 Bigha	80 Thousand
4	Const. of Boundary wall of Haldhati Hafizia Madrassa at Tapatjuri, with RCC - footpath 20 mtr.	Size - 95x300 ft Location - Tapatjuri Area - 2.5 Bigha	6 Lakhs
5	Const. of Tiwa Nam Ghar Repairing	Size - 15x34 ft Location - Tiwa Gaon Area - 2 Bigha	1 Lakh
6	Karbi nam Ghar Repairing by fancying	Size - 22x40 ft Location - Niz Parakhawa Area - 3 Bigha	1.5 Lakhs
7	Const. of Rd. by GSB from NH-36 to Abul Khayer House.	Size - 20 Mtr. With one home pipe Location - Tapatjuri	1 Lakh
8	Const. of Rd. by GSB From NH-36 to Abdul Azid House	Size - 500 Mtr. Location - Tapatjuri	5.5 Lakhs
9	Const. of Rd by GSB from NH-36 to Nankun House, via Sahid Ali House	Size- 250 Mtr. Location - Tapatjuri	3.5 Lakhs
10	Const. of Rd. form NH-36 to Jagnu House Chariali, with one home pipe. Via abul Husaam House.	Size- 250 mtr. One home pipe Location - Tapatjuri	4.5 Lakhs.
11	Const. of Boundary wall Haldhati Jameh Masjid (Front site wall)	Size - 120 Mtr. Location - Tapatjuri Area - 2.5 Bigha	3.5 Lakhs

FOREST RANGE OFFICER
J.V. Range, Doboka

Divisional Forest Officer
Nagaon South Division
Hojai.

President
Akashiganga Join Forest
Management Committee (JFMC)

পৰিশিষ্ট— IX (ক)

আকাশীগংগা জে এফ এম চিৰ প্ৰশিক্ষণ তালিকা (প্ৰস্তাৱিত)

Save tree, Decorate the nature with green,

AKASHI GANGA JOIN FOREST MANAGEMENT COMMITTEE (JFMC)

J.V Range - Doboka, Under N.S Division, Hojai
P.O - Parakhowa, P.S - Doboka, Dist- Hojai (Assam) Pin-782441
Regd.No-.....

President : Kadir Uddin
Cont. 9613965645

Treasurer: Mahmuda Begum
Cont. 9401392757

Ref No..... Date 01/04/2017

কাম্বিন টাউনৰ প্ৰশিক্ষণৰ জৰুৰী ব্যৱস্থা সকলৰ নামৰ তালিকা
আকাশীগংগা জে এফ এম প্ৰশিক্ষণ সমিতি
মাঠ- কলাভূমি, হাৰাখোৱা - পৰাখোৱা, অসম - বৰকা, হিমা - হোজাই জিলা

Sl No	NAME	SEX	AGE	FATHER / HUSBAND	MOBILE NO.
1	ABDUL MALIK	M	30	AMIR HAMZA	9613168217
2	SAIF UDDIN	M	22	ABDUL JALIL	9577615935
3	ABDUL RAHIM	M	16	AMIR HAMZA	9613328626
4	HAMMAN ALI	M	24	SURAMIN ALI	9859898578
5	JAKIR HUSSAIN	M	32	HASEN ALI	9593871541
6	AZAR UDDIN	M	26	HANIF ALI	8724043191
7	ABIDA BEGUM	F	14	ASHRAF ALI	Same
8	MARJINA BEGUM	F	15	FAIZUL HOQUE	
9	SALENA BEGUM	F	18	SIRAJUL HOQUE	7399677755
10	SAHARA BEGUM	F	18	MOSTAFA BEGUM	9678928589
11	RAGIBUR HUSSAIN	M	18	MOIN UDDIN	
12	ALIM UDDIN	M	22	ABDUL JALIL	9577615735
13	GULZAR HUSSAIN	M	16	ALAL UDDIN	
14	FIRUJ UDDIN	M	16	HARUN RAHIM	
15	NARGIS BEGUM	F	16	AKAL ALI	
16	SAJINA BEGUM	F	16	ABDUL HOQUE	
17	FARHANA BEGUM	F	16	FARRUL ISLAM	
18	RAJU TERANG	M	26	BIMAL TEKANG	
19	CHUPAY RANGHANG	M	21	BOLIN RANGHANG	
20	NILMA DEURI	F	15	MILARAHDEURI	

 Divisional Forest Officer
 Nagaon South Division
 Hojai.

Kadir Uddin
 President
 Akashi-ganga Join Forest
 Management Committee (JFMC)

FOREST RANGE OFFICER
 J.V. Range, Doboka

পৰিশিষ্ট— X
আলোকচিত্ৰ

	
সজাগতা আৰু ৰূপায়ণ কাৰ্যসূচী	ৰূপায়ণ কাৰ্যসূচীৰ সময়ত বস্তু প্ৰদৰ্শন
	
পি আৰ এ মানচিত্ৰায়ন	পি আৰ এ মানচিত্ৰায়নত গাঁওবাসীৰ অংশগ্ৰহণ
	
নিৰ্দিষ্ট গ্ৰুপৰ বিষয়ে আলোচনা	নিৰ্দিষ্ট গ্ৰুপৰ বিষয়ে আলোচনাত একাংশ ৰাইজ

পৰিশিষ্ট— XI
জি পি এছ স্থানাংক

১। প্রাৰম্ভিক বিন্দু	উত্তৰ-২৬°১০'৩৭.০'' পূব-৯২°৫৬'২৯.৫''
২। শংকৰদেৱ শিশু নিকেতন প্ৰাথমিক বিদ্যালয়	উত্তৰ-২৬°১০'৩৩.০'' পূব-৯২°৫৬'৩৫.৬''
৩। জনস্বাস্থ্য কাৰিকৰী / নামঘৰ	উত্তৰ-২৬°১০'৩৩.৯'' পূব-৯২°৫৬'৪৬.৪''
৪। প্ৰাথমিক বিদ্যালয়	উত্তৰ-২৬°০৯'০৭.৬'' পূব-৯২°৫৬'১২.০''
৫। আকাশীগংগা শিৱ মন্দিৰ	উত্তৰ-২৬°১০'৩৮.৮'' পূব-৯২°৫৬'২০.৮''

LIST OF BENEFICIARIES OF AKASHI GANGA JFMC

Sl. No.	Name of Family Members	Sex		Age	Relation between Head & Other Members.
		M	F		
1	<u>Mumin Ali</u>	√		45	Head
	Priyar Begum		√	36	Wife
2	<u>Minu Das</u>		√	65	Head
	Puranjoy Das	√		43	Son
3	<u>Upen Laskar</u>	√		67	Head
	Nilima Laskar		√	58	Wife
4	<u>Ranjit Dey</u>	√		70	Head
	Joytsna Dey		√	58	Wife
5	<u>Mohi Kt. Bora</u>	√		65	Head
	Geeta Bora		√	52	Wife
6	<u>Priyanath Medhi</u>	√		50	Head
	Bhudev Medhi	√		45	Son
7	<u>Bimola Medhi</u>		√	70	Head
	Srinam Medhi	√		34	Son
8	<u>Babul Chandra</u>	√		70	Head
	Sukla Chandra		√	50	Wife
9	<u>Sewali Chandra</u>		√	85	Head
	Bana Chandra	√		55	Son
10	<u>Bipul Chandra</u>	√		48	Head
	Sabita Chandra		√	45	Wife
11	<u>Jarna Chandra</u>		√	46	Head
	Nirmal Chandra	√		31	Son
12	<u>Manik Chandra</u>	√		60	Head
	Neli Chandra		√	50	Wife
13	<u>Gaura Chandra</u>	√		55	Head
	Sabita Chandra		√	46	Wife
14	Prabha Sani Chandra		√	50	Head
	<u>Lt. Nitai Chandra</u>				
15	<u>Anjali Chandra</u>		√	63	Head

	Subhas Chandra	√		46	Son
16	<u>Animesh Chandra</u>	√		45	Head
	Maina Chanhdra		√	36	Wife
17	<u>Anirudhra Chandra</u>	√		70	Head
	Sunita Chandra		√	50	Wife
18	<u>Niranjan Biswas</u>	√		65	Head
	Preeti Biswas		√	45	Wife
19	Suchitra Nath		√	45	Head
	Lt. <u>Hari Bol Nath</u>				
20	<u>Sudhan Nath</u>	√		85	Head
	Sunil Nath	√		50	Son
21	<u>Nikhil Biswas</u>	√		45	Head
	Sasnti Biswas		√	37	Wife
22	<u>Akhil Biswas</u>	√		82	Head
	Niranjan Biswas	√		43	Son
23	<u>Samerendra Das</u>	√		54	Head
	Moni Rani Das		√	46	Wife
24	<u>Uma Borah</u>		√	50	Head
	Minu Bora		√	42	Wife
25	<u>Munindra Biswas</u>	√		75	Head
	Sumati Biswas		√	55	Wife
26	<u>Babul Ghosh</u>	√		45	Head
	Ruma Ghosh		√	26	Daughter
27	<u>Ajit Das</u>	√		60	Head
	Rekha Rani Das		√	45	Wife
28	<u>Bikash Das</u>	√			Head
29	<u>Anal Das</u>	√		70	Head
	Kunchan Das	√		45	Daughter in law
30	<u>Belonti Das</u>		√	55	Head
	Anal Das	√		22	Son
31	<u>Karuna Das</u>	√		75	Head
	Kartik Das	√		42	Son
32	<u>Zamal Uddin</u>	√		45	Head
	Fatima Begam		√	35	Wife
33	<u>Kamal Uddin</u>	√		40	Head

	Hazira Begam		√	36	Wife
34	<u>Ad. Haque</u>	√		50	Head
	Laki Begam		√	45	Wife
35	<u>Fazar Ali</u>	√		50	Head
	Maruyam Nesa		√	45	Wife
36	<u>Sapar Ali</u>	√		38	Head
	Kat Banu		√	35	Wife
37	<u>Ad. Rahim</u>	√		45	Head
	Sahena Begam		√	40	Wife
38	<u>Fatema Begam</u>		√	70	Head
	Faizul Haque	√		50	Son
39	<u>Mamtaz Ali</u>	√		80	Head
	Rushnara Begam		√	55	Wife
40	<u>Husnara Begam</u>		√	60	Head
	Abul Khayad	√		37	Son
41	<u>Khudiram Majumdar</u>	√		45	Head
	Bebi Majumdar		√	35	Wife
42	<u>Subhas Biswas</u>	√		37	Head
	Moina Biswas		√	35	Wife
43	<u>Amal Das</u>	√		35	Head
	Sabita Das		√	32	Wife
44	<u>Syamal Das</u>	√		20	Head
	Bina Das		√	55	Mother
45	<u>Saitandra Chandra</u>	√		55	Head
	Kalpana Chandra		√	45	Wife
46	<u>Binay Das</u>	√		38	Head
	Rabindra Das	√		75	Father
47	<u>Sajal Das</u>	√		42	Head
	Sandarani Das		√	38	Wife
48	<u>Rabindra Das</u>	√		35	Head
	Bimal Das	√		31	Brother
49	<u>Midumai Chakrabarti</u>	√		38	Head
	Babani Chakrabarti		√	19	Daughter
50	<u>Ganes Das</u>	√		47	Head
	Sipra Das		√	35	Wife

51	<u>Bubul Medhi</u>	√		40	Head
	Rina Medhi		√	37	Wife
52	<u>Jiten Das</u>	√		70	Head
	Pranita Das		√	60	Wife
53	<u>Ajit Dev. Nath</u>	√		55	Head
	Jyoti Dev. Nath		√	40	Wife
54	<u>Rinabala Das</u>		√	70	Head
	Ajit Das	√		35	Son
55	<u>Joliram Basumatari</u>	√		37	Head
	Renamai Basumatari		√	33	Wife
56	<u>Padum Basumatari</u>	√		50	Head
	Abanti Basumatari		√	40	Wife
57	<u>Sumeswar Dutta</u>	√		65	Head
	Kiran Dutta		√	45	wife
58	<u>Ranjit Nath</u>	√		50	Head
	Sewali Nath		√	40	wife
59	<u>Motiram Mudoj</u>	√		58	Head
	Silpirani Devimudoj		√	45	Wife
60	<u>Kinaram Bora</u>	√		75	Head
	Gunamai Bora		√	53	wife
61	<u>Patab Bora</u>	√		50	Head
	Luknath Bora			30	wife
62	Lakhimai Bhuyan	√		65	Head
	<u>Lt. Bakul Bhuyan</u>				
63	<u>Lalit Biswas</u>	√		49	Head
	Dayamoti Biswas		√	40	Wife
64	<u>Ralmuhan Biswas</u>	√		45	Head
	Anu Biswas		√	34	Wife
65	<u>Digambar Deka</u>	√		72	Head
	Mina Deka		√	60	Wife
66	<u>Chenaram Bora</u>	√	-	72	Head
	Sunamai Bora		√	62	Wife
67	Lakirani Das		√	50	Head
	<u>Lt. Pramud Das</u>				
68	<u>NarendaDas</u>	√		80	Head

	Nilmoni Das	√		50	Son
69	<u>Rajeswari Biswas</u>		√	45	Head
	Bulee Biswas		√	24	Daughter
70	<u>Sivanath Hira</u>	√		60	Head
	Leela Hira		√	40	Wife
71	<u>Jahar lal Majumdar</u>	√		60	Head
	Kalpana Majumdar		√	50	Wife
72	<u>Dilip Bardoloi</u>	√		50	Head
	Anu Bardoloi		√	40	Wife
73	<u>Bhugeswar Medhi</u>	√		50	Head
	Pratima Medhi		√	35	Wife
74	<u>Samsul Haque</u>	√		70	Head
	Philmoni Begam		√	55	Wife
75	<u>Halima Khatun</u>		√	55	Head
76	<u>Amina Khatun</u>	-	√	60	Head
	Anuar Hussain	√		35	Son
77	Afia Khatun		√	76	Head
	Babul Hussain	√		50	Son
78	Sahera Khatun		√	45	Head
	<u>Lt. Jalal ahmed</u>				
79	<u>Monir Ahmed</u>	√		45	Head
	Khatija Begam		√	35	Wife
80	<u>Abdul Karim</u>	√		45	Head
	Hajira Begam		√	35	Wife
81	<u>Abdul Ali</u>	√		40	Head
	Dilwar Begam		√	34	Wife
82	<u>San Banu</u>	-	√	50	Head
83	<u>Abdul Kalam</u>	√		65	Head
	Nurjahan Begam		√	40	Mother
84	Marhum Bibi		√	50	Head
	<u>Lt. Md. Safiullah</u>				
85	<u>Rahim Uddin</u>	√		40	Head
	Rukia Begam		√	38	Wife
86	<u>Hasan Ali</u>	√		36	Head

	Asmada Begam		√	30	Wife
87	<u>Abdul Rouf</u>	√		65	Head
	Majida Begam		√	45	Wife
88	<u>Bahar Uddin</u>	√		50	Head
	Hanifa Khatun		√	35	Wife
89	<u>Aiub Ali</u>	√		50	Head
	Halima Khatun		√	35	Wife
90	<u>Abdul Awal</u>	√		40	Head
	Manuara Begam		√	35	Wife
91	<u>Hanifa Khatun</u>	-	√	38	Head
	Imutara Begam		√	19	Daughter
92	<u>Abdul Rahim</u>	√		50	Head
	Salema Begam		√	45	Wife
93	<u>Khairun Nessa</u>	-	√	45	Head
	Hasan Ali	√		35	Son
94	Amirun Nessa		√	62	Head
	<u>Lt. Abdul Mannan</u>				
95	<u>Islam Uddin</u>	√			Head
	Aklima Begam		√	55	Wife
96	<u>Fajarun nessa</u>		√	70	Head
	Jinnat ali	√		40	Son
97	<u>Abdul Ali</u>	√		70	Head
	Saleha Khatun		√	50	Wife
98	<u>Abdul Kalam</u>	√		62	Head
	Khudeja Khatun		√	50	Wife
99	<u>Jahed Ali</u>	√		55	Head
	Safia Khatun		√	45	Wife
100	<u>Abdul Ajid</u>	√		45	Head
	Minara Begam		√	40	
101	<u>Abdul Majid</u>	√		40	Head
	Marjin Nessa		√	35	Wife
102	<u>Abdul Salam</u>	√		70	Head
	Kanakjan Bibi		√	55	Wife
	Samad Ali	√		12	Son
103	<u>Abdul Mussalib</u>	√		50	Head

	Aktarun Nesa		√	38	Wife
104	<u>Haraj Ali</u>	√		45	Head
	Hasan Banu		√	30	Mother
105	<u>Iddis Ali</u>	√		55	Head
	Samsul Nehar	√		35	Wife
106	<u>Abdul Halim</u>	√		45	Head
	Reziya Khatun		√	80	Mother
107	<u>Rahim Uddin</u>	√		50	Head
	Malikha Begam		√	34	Mother
108	<u>Moin Uddin</u>	√		50	Head
	Rukiya Begam		√	45	Wife
109	<u>Sah Alam</u>	√		50	Head
	Rukiya Begam		√	38	Wife
110	<u>Kamal Uddin</u>	√		75	Head
	Taizun Nesa		√	40	Mother
111	<u>Ainul Haque</u>	√		60	Head
	Mairam Bibi		√	40	Son
112	<u>Mainul Haque</u>	√		42	Head
	Alia Begam		√	36	Wife
113	<u>Saidul Islam</u>	√		40	Head
	Mazeda Khatun		√	33	Wife
114	<u>Babul Hussain</u>	√		48	Head
	Rahima Begam		√	32	Wife
115	<u>Hamida Begam</u>		√	70	Head
	Nur Islam	√		44	Son
116	<u>Kamal Hussain</u>	√		41	Head
	Afia Begam		√	34	Wife
117	<u>Jakir Uddin</u>	√		38	Head
	Khiriz Hussain	√		35	Sister
	Afiwa Khatun		√	28	Head
118	<u>Maqbul Ali</u>	√		40	Head
	Marzina Begam		√	30	Wife
119	<u>Abul Kalam</u>	√		55	Head
120	<u>Akal Ali</u>	√		60	Head
	Taibur Rahman	√		41	Son

121	<u>Anuara Begam</u>		√	50	Head
	Zamal Uddin	√		30	Son
122	<u>Sulaiman Ali</u>	√		41	Head
	Rasida Begam		√	38	Wife
123	<u>Harun Rashid</u>	√		50	Head
	Farida Begam		√	38	Wife
124	<u>Saleha Ahmed</u>	√		60	Head
	Sale Ahmed	√		35	Son
125	<u>Budiur Rahman</u>	√		80	Head
	Sesma Khtun		√	70	Wife
126	<u>Rafiq Uddin</u>	√		40	Head
	Rabiya Begam		√	35	Wife
127	<u>Binud Sing</u>	√		80	Head
	Sailawati Devi		√	76	Wife
128	<u>Senambi Devi</u>	√		44	Head
	Nimam Sigh		√	24	Wife
129	<u>Tulshi Ram Kuowar</u>	√		70	Head
	Bisahin Kuowar	√		33	Son
130	<u>Abdul Kadir</u>	√		37	Head
	Nihari Begam		√	32	Wife
131	Rashmi Ranghangpi	√		65	Head
	<u>Lt. Pashuram Ranghang</u>				
132	<u>Fazul Haque</u>	√		80	Head
	Phutiphul Nesa		√	60	Wife
133	<u>Niramai Ranghpi</u>	√		70	Head
	Nitali Ingtipi		√	55	Wife
134	<u>Bharat Thakur</u>	√		65	Head
	Rajkumari Devi		√	60	Wife
135	<u>Biju Saikia</u>	√		36	Head
	<u>Lt. Moniram Saikia</u>				
136	<u>Bilal Hussain</u>		√	32	Head
	Lt. Sukkur Ali				
137	<u>Saramin Ali</u>	√		56	Head
	Narmina Begam		√	40	Wife
138	<u>Anwar Hussain</u>	√		50	Head

	Anzuma Begam		√	40	Wife
139	<u>Taijul Haque</u>	√		50	Head
	Maleka Begam		√	40	Wife
140	<u>Nur Md.</u>	√		60	Head
	Piyara Begam		√	50	Wife
141	<u>Ab. Rahim</u>	√		40	Head
	Mazina Begam		√	35	Wife
142	<u>Abdul Halim</u>	√		70	Head
	Rosnara Begam		√	50	Wife
143	<u>Sahjahan Ali</u>	√		50	Head
	Piara Begam		√	40	Wife
144	<u>Abdul Motin</u>	√		40	Head
	Sakina Begam		√	35	Wife
145	<u>Abdul Noor</u>	√		50	Head
	Rasu Begam		√	23	Wife
146	<u>Sahabuddin</u>	√		38	Head
	Rukia Begam		√	28	Wife
147	<u>Ab Nasir</u>	√		37	Head
	Diluara Begam		√	32	Wife
148	<u>Ab Zalil</u>	√		52	Head
	Manuara Begam		√	40	Wife
149	<u>Billal Hussain</u>	√		40	Head
	Suba Begam		√	35	Wife
150	<u>Anuar Hussain</u>	√		58	Head
	Aisa Begam		√	33	Wife
151	<u>Indra Kro</u>	√		52	Head
	Melamai Teronpi		√	42	Wife
152	Anuar Khatun	√		38	Head
	<u>Lt. Jubedali Mallik</u>				
153	<u>Rajabali Mallik</u>	√		41	Head
	Mamtajv		√	30	Wife
154	<u>Emedali Mallik</u>	√		48	Head
	Rajia Khatun		√	40	Wife
155	<u>Md Ali Mallik</u>	√		70	Head
	Sahura Khatun		√	50	Wife

156	Firuja Khatun	√		58	Head
	<u>Lt. Ahmed Mallik</u>				
157	<u>Ahad ali Mallik</u>	√		57	Head
	Fatema Begam		√	45	Wife
158	<u>Sahidul haque</u>	√		45	Head
	Anuara Khatun		√	30	Wife
159	<u>Rafiqul haque</u>	√		39	Head
	Afia Khatun		√	35	Wife
160	<u>Ajjul Haque</u>	√		48	Head
	Sahar banu		√	38	Wife
161	<u>Sirajul haque</u>	√		38	Head
	Safai Begam		√	30	Wife
162	<u>Giasuddin Mallik</u>	√		36	Head
	Sanbanu Begam		√	32	Wife
163	<u>Fajar Ali</u>	√		60	Head
	Noorjan Begam		√	50	Wife
164	<u>Haren Barman</u>	√		50	Head
	Renuka Barman		√	40	Wife
165	<u>Moni Bora</u>	√		42	Head
	Bobita Bora		√	36	Wife
166	<u>Punaram Bora</u>	√		60	Head
	Numali Bora		√	52	Wife
167	<u>Ujjal Bora</u>	√		50	Head
	Bina bora		√	38	Wife
168	<u>Ajad Ali</u>	√		38	Head
	Sarifa Begam		√	65	Mother
169	<u>Kasem Ali</u>	√		49	Head
	Noorjahan Bibi		√	40	Wife
170	<u>Hasena Khatun</u>	-	√	70	Head
	Majida Khatun		√	45	Daughter
171	<u>Samsul Haque</u>	√		58	Head
	<u>Sarup Banu</u>			48	Daughter
	Faruk Hussain	√		24	Son
172	<u>Dilwar Haque</u>	√		42	Head
	Halima Begam		√	34	Wife

173	<u>Sarifullah</u>	√		65	Head
	Sukurun Nessa		√	53	Wife
174	<u>Lukman Ali</u>	√		60	Head
	Firuja Khatun		√	48	Wife
175	<u>Ainul Haque</u>	√		82	Head
	Manuara Begam		√	44	Wife
176	<u>Abul Kalam</u>	√		62	Head
	Hajira Khatun		√	55	Wife
177	<u>Rahim Uddin</u>	√		45	Head
	Salema Begam		√	35	Wife
178	<u>Sahjamal</u>	√		60	Head
	Kulsuma Begam		√	55	Wife
179	<u>Robia Bibi</u>		√	58	Head
	Sukur ali	√		28	Son
180	<u>Sabiullah</u>	√		60	Head
	Asia bibi		√	58	Wife
181	<u>Kukila bibi</u>		√	60	Head
	Hussain Ahmed	√		35	Son
182	<u>Sakina Khatun</u>		√	70	Head
183	<u>Haidar ali</u>	√		38	Head
184	<u>Hasan Ahmed</u>	√		65	Head
	Sufia Begam		√	52	Wife
185	<u>Faruk Hussain</u>	√		32	Head
	Fatima Begam		√	56	Mother
186	<u>Faijul Haque</u>	√		49	Head
	Purnima Begam		√	38	Wife
187	<u>Hasan ali</u>	√		66	Head
	Jahanara Begam		√	55	Wife
188	Rahima Begam	√		65	Head
	Lt. <u>Suraj Ali</u>				
189	<u>Lal Miya</u>	√		46	Head
	Parimun Nessa		√	38	Wife
190	<u>Manik Miya</u>	√		55	Head
	Manuara Begam		√	40	Wife
191	<u>Abu kalam</u>	√		52	Head

	Safali Begam		√	42	Wife
192	<u>Khalilur Rahman</u>	√		42	Head
	Kutina Begam		√	35	Wife
193	<u>Ali Ahmed</u>	√		56	Head
	Fatima Khatun		√	46	Wife
194	Latifa Khatun	√		50	Head
	Lt. <u>Akbar Ali</u>				
195	<u>Jainal Hussain</u>	√		40	Head
	Halima Khatun		√	33	Wife
196	<u>Billal Hussain</u>	√		38	Head
	Umesha Begam		√	31	Wife
197	<u>Anuar Hussain</u>	√		36	Head
	Mamataj Begam		√	30	Wife
198	<u>Mubarak Ali</u>	√		70	Head
	Piara Begam		√	50	Wife
199	<u>Noor Islam</u>	√		45	Head
	Amina Begam		√	38	Wife
200	<u>Abdul Salam</u>	√		68	Head
	Noorjahan		√	55	Wife
201	<u>Abdul Mannan</u>	√		42	Head
	Jarina Khatun		√	35	Wife
202	<u>Abdul kalam</u>	√		35	Head
	Khudeja Khatun		√	28	Wife
203	<u>Jaitun Nessa</u>		√	50	Head
	Abdul Jabbar	√		38	Son
204	<u>Manik Miya</u>	√		55	Head
	Jairul Nessa		√	45	Wife
205	<u>Mafiz Miya</u>	√		55	Head
	Marinoom Nesa		√	45	Wife
206	<u>Abdul Gaffur</u>	√		50	Head
	Manuara Khatun		√	40	Wife
207	<u>Abdul Manik</u>	√		35	Head
	Mairun Nessa		√	80	Mother
208	<u>Abdul Kasim</u>	√		60	Head
	Manuara Begam		√	40	Wife

209	<u>Abdul Hassim</u>	√		45	Head
	Prinara Begam		√	35	Wife
210	<u>Abu Saied</u>	√		45	Head
	Akhtaranun Nessa		√	23	Wife
211	<u>Abu Taher</u>	√		40	Head
	Anuara Begam		√	35	Wife
212	<u>Abu kalam</u>	√		38	Head
	Pirun Nessa		√	30	Wife
213	<u>Jahirul Islam</u>	√		50	Head
	Halima Khatun		√	40	Wife
214	<u>Mainul Uddin</u>	√		46	Head
	Manuara Begam		√	38	Wife
215	<u>Nurul Uddin</u>	√		38	Head
	Sukurun Nessa		√	30	Wife
216	<u>Abdul kalam</u>	√		40	Head
	Abdul Sukur	√		32	brother
217	<u>Abdul Barek</u>	√		40	Head
	Halima Khatun		√	32	Wife
218	<u>Billal Hussain</u>	√		22	Head
	Anuara Begam		√		Wife
219	<u>Amir Hussain</u>	√		63	Head
	Mabida Begam		√	52	Wife
220	<u>Zakir Hussain</u>	√		42	Head
	Jahanara Begam		√	35	Wife
221	<u>Terabun Bibi</u>		√	58	Head
	<i>Late Alauddin Laskar</i>				
222	<u>Abdul Hamid</u>	√		39	Head
	Noor Khatun		√	33	Wife
223	<u>Mushlem ali</u>	√		75	Head
	Jamila Khatun		√	60	Wife
224	<u>Taiab Ali</u>	√		80	Head
	Ayasha Begam		√	60	Wife
225	<u>Basir Uddin</u>	√		45	Head
	Tayub Ali	√		80	Father
226	<u>Jamal Uddin</u>	√		42	Head

	Pirun Nesa		√	39	Wife
227	<u>Nijam Uddin</u>	√		38	Head
	Khursida Begam		√	33	Wife
228	<u>Bhagawati Malakar</u>		√	68	Head
	<i>Late Tarun Malakar</i>				
229	<u>Anuwar Hussain</u>	√			Head
230	<u>Amir Hussain</u>	√			Head
231	<u>Fajar Ali</u>	√		80	Head
	Rahima Khatun		√	50	Wife
232	<u>Abdul Karim</u>	√		58	Head
	Rahima Begam		√		Mother
233	Zunaki Begam		√	35	Head
	<u>Late Akbar Ali</u>				
234	<u>Abdul Rahim</u>	√		50	Head
	Alia Begam		√	40	Wife
235	<u>Abdul Rahim</u>	√		50	Head
	Mayarun Nesa		√	42	Wife
236	<u>Abdul kalam</u>	√		50	Head
	Atrun Nesa		√	55	Wife
237	<u>Main Uddin</u>	√		60	Head
238	<u>Sahzahan</u>	√		42	Head
	Famin Begam		√	32	Wife
239	<u>Modon Saikia</u>	√		68	Head
	Patima Saikia		√	57	Wife
240	<u>Jibon Rajbanshi</u>	√		50	Head
	Champa Rajbanshi		√	45	Wife
241	Niru Kalita		√	48	Head
	<u>Late Lakhi Kalita</u>				
242	<u>Lilibala Saikia</u>	-	√	70	Head
	Pranjal Saikia	√		37	Nephew
243	<u>Ratul Kalita</u>	√		51	Head
	Rupali Kalita		√	42	Wife
244	Dipali Bora		√	50	Head
	<u>Late Sumeswar Bora</u>				
245	<u>Lakhindra Das</u>	√		43	Head

	Santana Das		√	70	Mother
246	<u>Luhit Bora</u>	√		37	Head
	Rekharani Bora		√	36	Wife
247	<u>Satya maya Deuri</u>	√		50	Head
	Rinju Deuri	√		33	Son
248	<u>Jibon Deuri</u>	√		53	Head
	Papi Deuri		√	48	Wife
249	<u>Milaram Deuri</u>	√		49	Head
	Kalapana Deuri		√	47	Wife
250	<u>Luk Nath Kalita</u>	√		70	Head
	Jiban Kalita	√		24	Son
251	<u>Krinamoti Hira</u>		√	70	Head
	Padum Hira	√		38	Son
252	<u>Ratan Hira</u>	√		40	Head
	Dipamoni Hira		√	39	Wife
253	<u>Thukleswar Bora</u>	√		80	Head
	Phuleswari Bora		√	75	Wife
254	<u>Kesab Bordoloi</u>	√		55	Head
	Kanaka Bordoloi		√	51	Wife
255	<u>Sunti Bora</u>	√		65	Head
	Sumi Bora		√	36	Daughter
256	<u>Bhadra Kalita</u>	√	-	50	Head
	Indu Kalita		√	46	Wife
257	<u>Gokul Bora</u>	√		53	Head
	Babi Bora		√	45	Wife
258	<u>Usha Bora</u>		√	49	Head
	Priyanka Bora		√	30	Daughter
259	<u>Biman Bora</u>	√		37	Head
	Babita Bora		√	36	Wife
260	<u>Nira Kt. Kalita</u>		√	56	Head
	Bihu Kalita		√	48	Brother
261	<u>Kunja Borua</u>	√		60	Head
	Rina Barua		√	55	Wife
262	<u>Pradip Bora</u>	√		45	Head
	Alpana Bora		√	39	Wife

263	<u>Zainal Uddin</u>	√		62	,Head
	Sirudjan Begam		√	80	Mother
264	<u>Barek Miya</u>	√		60	Head
	Nurjan Begam		√	55	Wife
265	<u>Atul Ronghang</u>	√		61	Head
	Minati Ronghangpi		√	55	Wife
266	<u>Morning Ronghang</u>	√		52	Head
	Maniki Patar		√	49	Wife
267	<u>Sirazul Haque</u>	√		62	Head
	Amina Khatun		√	58	Wife
268	<u>Ab.Latif</u>	√		52	Head
	Salea Begam		√	36	Wife
269	<u>Kabir Uddin</u>	√		45	Head
	Alea Begam		√	35	Wife
270	<u>Nur Nabir</u>	√		55	Head
	Sazira Begam		√	45	Wife
271	<u>Birat Ronghang</u>	√		50	Head
	Bhabuki Kropi		√	80	Mother
272	<u>Animal Ronghang</u>	√		55	Head
	Sihali Kropi		√	48	Wife
273	<u>Langsing Ronghang</u>	√		48	Head
	Naren Ronghang		√		Wife
274	<u>Budhimoni Kalita</u>	√		45	Head
	Pinki Kalita		√	34	Wife
275	Mamoni Kalita		√	58	Head
	<u>Late Kamaleswar kalita</u>				
275	<u>Mihiram Gayan</u>	√		75	Head
	Urmila Gayan		√	52	Wife
276	<u>Rajen Kalita</u>	√		55	Head
277	<u>Chandra Kalita</u>	√		59	Head
	Joyanti Kalita		√	56	Wife
278	<u>Mohan Bhuyan</u>	√		70	Head
	Pakhili Bhuyan		√	61	Wife
279	<u>Khageswar Bordoloi</u>	√		457	Head

	Lakhimai Bordoloi		√	47	Wife
280	<u>Bhuban Saikia</u>	√		80	Head
	Subali Saikia		√	69	Wife
281	<u>Dhaniram Saikia</u>	√		47	Head
	Bhanu Saikia		√	46	Wife
282	<u>Khitiram Bhuyan</u>	√		63	Head
	Nirumai Bhuyan		√	54	Wife
283	Labheswari Bhuyan		√	69	Head
	<u>Late Shreeram Bhuyan</u>				
284	<u>Sinu Bhuyan</u>		√	56	Head
	Pampi Bhuyan		√	26	Daughter
285	<u>Balimai Bora</u>		√	80	Head
	Jirumoni Bora		√	22	Grand daughter
286	<u>Manju Bordoloi</u>		√	38	Head
	Rumi Bordoloi		√		Daughter
287	<u>Sunil Devnath</u>	√		46	Head
	Rita Devnath		√	44	Wife
288	<u>Monindra Devnath</u>	√		61	Head
	Rita Devnath		√	52	Wife
289	<u>Anima Devnath</u>	√		52	Head
	Nima Devnath		√	16	Daughter
290	<u>Ajoy Deori</u>	√		45	Head
	Anima Deori		√	42	Wife
291	<u>Tularam Deori</u>	√		50	Head
	Meseki Deori		√	71	Mother
292	<u>Bahiram Deori</u>	√		62	Head
	Jibani Deuri		√	55	Wife
293	<u>Bhagadatta Deori</u>	√		57	Head
	Manemai Deuri		√	52	Wife
294	<u>Majibur Rahman</u>	√		62	Head
	Mafia Begam		√	51	Wife
295	<u>Ananta Bordoloi</u>	√		42	Head
296	<u>Ab. Gani</u>	√		45	Head
	Rukia Begam		√	35	Wife
297	<u>Maju Bordoloi</u>		√	44	Head

	Animal Bordoloi	√		29	Son
298	<u>Bipul Bordoloi</u>	√		37	Head
	Maheswari Bordoloi		√	65	Mother
299	<u>Sukuram Bordoloi</u>	√		50	Head
	Mulani Bordoloi		√	46	Wife
300	<u>Bahiram Bordoloi</u>	√		62	Head
	Damayanti Bordoloi		√	59	Wife
301	<u>Kularam Bordoloi</u>	√		70	Head
	Maheswari Bordoloi		√	65	Wife
302	<u>Phanidhar Bordoloi</u>	√		65	Head
	Chan Bordoloi	√		36	Son
303	<u>Botahi Bordoloi</u>	-	√	50	Head
	Dharani Bordoloi		√	31	Son
304	<u>Montu Bordoloi</u>	√		38	Head
	Harabi Bordoloi		√	34	Wife
305	<u>Digambor Bordoloi</u>	√		70	Head
	Nirala Bordoloi		√	65	Wife
306	<u>Bogiram Deori</u>	√		58	Head
	Niru Deuri		√	55	Wife
307	<u>Noman Bordoloi</u>	√		40	Head
	Basmoti Bordoloi		√	38	Wife
308	<u>Prafulla Bordoloi</u>	√		40	Head
	Nalini Bordoloi		√	38	Wife
309	<u>Mahandra Bordoloi</u>	√		70	Head
	Pratibha Bordoloi		√	65	Wife
310	<u>Budheswar Bordoloi</u>	√		40	Head
	Rahila Bordoloi		√	38	Wife
311	<u>Kalian Bordoloi</u>	√		75	Head
	Jabita Bordoloi		√	70	Wife
312	<u>Kusal Bordoloi</u>	√		42	Head
	Hahili Bordoloi		√	39	Wife
313	<u>Junaki Bordoloi</u>	-	√	52	Head
	Tutumoni Bordoloi		√	22	Daughter
314	<u>Mantu Bordoloi</u>	√		36	Head
	Putuli Bordoloi		√	34	Wife

315	<u>Tutu Bordoloi</u>	√		34	Head
	Dighali Bordoloi		√	31	Wife
316	Lerela Bordoloi		√	38	Head
	<i>Late Madhab Bordoloi</i>				
317	<u>Hemanta Bordoloi</u>	√		38	Head
	Janumai Bordoloi		√	36	Wife
318	<u>Bhadra Bordoloi</u>	√	-	55	Head
	Padumi Bordoloi		√		Wife
319	<u>Narendra Bordoloi</u>	√		70	Head
	Ana Bordoloi		√	65	Wife
320	<u>Rameswar Bordoloi</u>	√		48	Head
	Sunmoni Bordoloi		√	32	Wife
321	<u>Punaram Bordoloi</u>	√		70	Head
322	<u>Paban Ranghang</u>	√		48	Do
	Tapan Ranghang	√		45	Brother
323	Kareng Tisupi		√	34	Head
	<i>Late Khagen Ingti</i>				
324	<u>Moneswar Ingti</u>	√		40	Head
	Minati Tisupi		√	38	Wife
325	<u>Dharma Tissue</u>	√		34	Head
	Sampa Tisupi		√	38	Sister
326	<u>Nonkan Kanwar</u>	√		38	Head
	Ranu Kanwar		√	36	Brother
327	<u>Haren Rangpi</u>	√		38	Head
	Turen Rangpi	√		80	Father
328	<u>Jorasing Mallik</u>	√		36	Head
	Mali Ingtipi		√	32	Wife
329	<u>Rajen Rongpi</u>	√		38	Head
	Malati Ingtipi		√	34	Wife
330	<u>Jibon Rongpi</u>	√		65	Head
	Fudo Teronpi		√	58	Wife
331	<u>Firuj Ali</u>	√		50	Head
	Fatema Begam		√	48	Wife
332	<u>Majibur Rahman</u>	√		45	Head

	Rashida Begam		√	40	Wife
333	<u>Nanuder Ali</u>	√		70	Head
	Sakua Khatun		√	60	Wife
334	<u>Kuneswar Bey</u>	√		60	Head
	Punimai Rangpipi		√	55	Wife
335	<u>Bhudha Dev Tissue</u>	√		28	Head
	Supal Tissu	√		25	Brother
336	<u>Barsing Tissue</u>	√		48	Head
	Mira Elengpi		√	45	Wife
337	<u>Naren Tissue</u>	√		50	Head
	Junali Teranpi		√	48	Wife
338	<u>Sarukan Tissue</u>	√		42	Head
	Sanjay Tissu	√		31	Brother
339	<u>Chandra Tissue</u>	√		70	Head
	Kaku Beypi		√	65	Wife
	Jelina Tisupi		√	38	Daughter
340	<u>Kharsing Terang</u>	√		42	Head
	Babita Tisupi		√	40	Wife
341	Rebate Kropi		√	70	Head
	<u>Late Balin Ranghan</u>				
342	<u>Nabin Ranghan</u>	√		42	Head
	Dilu Bey		√	38	Wife
343	<u>Mansing Ranghan</u>	√		75	Head
	Kapi Teranpi		√	70	Wife
344	<u>Kamala Kropi</u>	√		68	Head
	Ananta Ranghan	√		48	Wife
345	<u>Dilip Ingti</u>	√		45	Head
	Pramila Hanshepi		√	40	Wife
346	<u>Anuar Hussain</u>	√		70	Head
	Rajia Begam		√	60	Wife
347	<u>Hussain Ahmed</u>	√		38	Head
	Isa Begam		√	30	Wife
348	<u>Noor Ahmed</u>	√		60	Head
	Amina Khatun		√	55	Wife
349	<u>Abdul Latif</u>	√		70	Head

	Mallika Begam		√	65	Wife
350	<u>Akan Fhangsu</u>	√		52	Head
	Digen Fangshu	√		49	Brother
351	Ratidoi Rangpipi		√	40	Head
	<i>Late Pratap Ingti</i>				
352	<u>Sukura Sautal</u>	√		70	Head
353	<u>Barat Panika</u>	√		55	Head
	Sunti Panika		√	50	Wife
354	<u>Amar Paul</u>	√		48	Head
	Lakhi Paul		√	45	Wife
355	<u>Mohan Boro</u>	√		40	Head
	Takhila Boro		√	37	Wife
356	<u>Rabin Ranghang</u>	√		45	Head
	Kare Teranpi		√	40	Wife
357	Ketrini Boro		√	60	Head
	<u>Late Kamaleswar Boro</u>				
358	<u>Bohan sing Gaura</u>	√		40	Head
	Salimai Gauda		√	38	Wife
359	<u>Pankaj Paul</u>	√		36	Head
	Sewali Paul		√	32	Wife
360	<u>Amiruddin</u>	√		60	Head
	Asia Khatun		√	55	Wife
361	<u>Biju Ranghan</u>	√		36	Head
	Rekharani Bordoloi		√	32	Daughter
362	<u>Dhaniram Engti</u>	√		48	Head
	Lilimai Boro		√	45	Wife
363	<u>Manuwa Kouwar</u>	√		40	Head
	Purnima Konwar		√	38	Wife
364	<u>Ali Hussain</u>	√		50	Head
	Alia Begam		√	37	Wife
365	<u>Musafar Ali</u>	√		75	Head
	Sahara bibi		√	65	Wife
366	<u>Abul Hussain</u>	√		48	Head
	Wahida Begam		√	45	Wife
367	<u>Ab. Rahim</u>	√		45	Head

	Anuara Begam		√	40	Wife
368	<u>Sirajul Haque</u>	√		55	Head
	Sahida Begam		√	48	Wife
369	<u>Sabita Guor</u>		√	50	Head
	Tileswari Gauda		√	26	Daughter
370	<u>Sahid Ulla</u>	√		38	Head
	Mamata Begam		√	35	Wife
371	<u>Aliulla</u>	√		37	Head
	Amina Begam		√	33	Wife
372	<u>Ab. Wahid</u>	√		72	Head
	Baharun Nessa		√	60	Wife
373	<u>Tera Miya</u>	√		50	Head
	Farida Begam		√	35	Wife
374	<u>Ab. Zabbar</u>	√		53	Head
	Mahmuda Begam		√	47	Wife
375	<u>Ab. Kadir</u>	√		37	Head
	Noorbanu Begam		√	35	Wife
376	<u>Hussanara Begam</u>	-	√	50	Head
	Parmina Begam		√	19	Daughter
377	<u>Phulasa Begam</u>	-	√	50	Head
	Fajal Haque	√		26	Son
378	<u>Zamir Uddin</u>	√		60	Head
	Kursima Begam		√	47	Wife
379	<u>Ab. Kalam</u>	√		60	Head
	Jaigun Nessa		√	55	Wife
380	<u>Sirajuddin Lasker</u>	√		50	Head
	Swapna Begam		√	45	Wife
381	<u>Rafik Ullah</u>	√		70	Head
	Sakina Begam		√	45	Wife
382	<u>Monuar Ali</u>	√		70	Head
	Bilatun Nesa		√	60	Wife
383	<u>Suraz Miya</u>	√		40	Head
	Mamata Begam		√	25	Wife
384	<u>Mantu Miya</u>	√		50	Head
	Salima khatun		√	40	Wife

385	<u>Eklas Miya</u>	√		50	Head
	Rukia Begam		√	40	Wife
386	<u>Suruz Miya</u>	√		38	Head
	Halima Begam		√	35	Wife
387	Majuda Khatun		√	40	Head
	<u>Late Makran Ali</u>				
388	<u>Renu Miya</u>	√		70	Head
	Fulesa Khatun		√	50	Wife
389	<u>Mainul Islam</u>	√		50	Head
	Hajira Begam		√	40	Wife
390	<u>Amirun Nesa</u>	-	√	50	Head
	Amir hussain	√		30	Son
391	<u>Md. Abul</u>	√		33	Head
	Sahida Begam		√	26	Sister
392	<u>Zamirauddin</u>	√		75	Head
	Ashia Begam		√	60	Wife
393	<u>Zakir Hussain</u>	√		55	Head
	Rahima Begam		√	48	Wife
394	<u>Daloi Bibi</u>		√	60	Head
	Karim Uddin	√		32	Son
395	<u>Anuwara Begam</u>		√	80	Head
	Sahib Uddin	√		55	Son
	Moinul Nesa		√	45	Daughter in law
396	<u>Mamud ali Mallik</u>	√		65	Head
	Khudisa Khatun		√	55	Wife
397	<u>Zahera Khatun</u>		√	60	Head
	Bahar Uddin	√		34	Son
398	<u>Nur Islam</u>	√		45	Head
	Manuwara Begam		√	38	Wife
399	<u>Nur Uddin</u>	√		38	Head
	Anuwara Begam		√	30	Wife
400	<u>Anfar Ali</u>	√		45	Head
	Suhana Begam		√	38	Wife
401	<u>Ibrahim Ali</u>	√		55	Head
	Afia Khatun		√	40	Wife

402	<u>Mainul Haque</u>	√		28	Head
	Safia Begam		√	50	Mother
403	<u>Maram Ali</u>	√		35	Head
	Anuwara Begam		√	28	Wife
404	<u>Hasan Ali</u>	√		32	Head
405	<u>Hussain Ali</u>	√		30	Head
406	<u>Zamila Khatun</u>	-	√	48	Head
	Zamir Uddin	√		23	Son
407	<u>Ab Rashid</u>	√		75	Head
	Fatema Khatun		√	55	Wife
408	<u>Saidul Islam</u>	√		40	Head
	Ruptara Begam		√	32	Wife
409	<u>Ab. Khalek</u>	√		45	Head
	Afia Khatun		√	38	Wife
410	<u>Ab. Khayar</u>	√		62	Head
	Saliman Nesa		√	52	Wife
411	<u>Ab. Malek</u>	√		52	Head
	Mayarun Nesa		√	40	Wife
412	<u>Ab. Rashid</u>	√		65	Head
	Mamtaz Begam		√	45	Wife
413	<u>Zamal Uddin</u>	√		45	Head
	Mariyam Bibi		√	35	Wife
414	<u>Safik Uddin</u>	√		75	Head
	Amirun Nesa			62	Wife
415	Safia Khatun		√	45	Head
	<u>Late Hasen Ali</u>				
416	<u>Allauddin</u>	√		52	Head
	Rezia Khatun		√	60	Wife
417	<u>Tayeb Ali</u>	√		55	Head
	Nurzahan Begam		√	40	Wife
418	<u>Harish Ali</u>	√		45	Head
	Mafida Khatun		√	35	Wife
419	<u>Tapatzul Hussain</u>	√		52	Head
	Salima Begam		√	40	Wife

420	<u>Lakiullar</u>	√		80	Head
	Sakina Begam		√	55	Wife
421	<u>Faizul Haque</u>	√		60	Head
	Alea Begam		√	50	Wife
422	<u>Jahangir Alom</u>	√		60	Head
	Rukia Begum		√	32	Mother
423	<u>Moinuddin</u>	√		42	Head
	Ruksana Begam		√	30	Wife
424	Faguni Kurmi		√	35	Head
	<u>Late Babulal Kurmi</u>				
425	<u>Maneswar Gour</u>	√		55	Head
	Pitarbai Gour		√	35	Wife
426	<u>Hasen Ali</u>	√		66	Head
	Sahanara Begam		√	50	Wife
427	<u>Kasim Ali</u>	√		60	Head
	Khusida Begam		√	48	Wife
428	<u>Kudush Ali</u>	√		56	Head
	Ushed Khatun		√	46	Wife
429	<u>Anuar Ullah</u>	√		58	Head
	Diluwara Begam		√	50	Wife
430	<u>Abdul Rahman</u>	√		50	Head
	Piyara Begam		√	36	Wife
431	<u>Ab. Zalil</u>	√		58	Head
	Rahim Khatun		√	49	Wife
432	<u>Amir Hussain</u>	√		56	Head
	Piyarun Nesa		√	47	Wife
433	<u>Zainal Uddin</u>	√		36	Head
	Sultana Begam		√	30	Wife
434	<u>Md. Zakir</u>	√		36	Head
	Piyara Begam		√	55	Wife
435	<u>Alfatun Nesa</u>		√	45	Head
	Rumina Begam		√	24	Daughter
436	<u>Prabitra Ranghang</u>	√		55	Head
	Sarmila Kropi		√	45	Wife
437	<u>Sunil Mahela</u>	√		40	Head

	Runumai Rangsihanpi		√	35	Wife
438	<u>Bhurju Rangpi</u>	√		40	Head
	Dibika Fangsapi		√	35	Wife
439	<u>Sohansing Bey</u>	√		50	Head
	Ramili Tisupi		√	40	Wife
440	<u>Tuwaram Ranghang</u>	√		45	Head
	Nima Kropi		√	40	Wife
441	<u>Second Ranghang</u>	√		60	Head
	Tay Ranghang	√		34	Son
442	<u>Moni Ranghang</u>	√		55	Head
	Pratima Kropi		√	50	Wife
443	<u>Bupdev Hira</u>	√		58	Head
	Modumai Hira		√	50	Wife
444	<u>Bapuram Terang</u>	√		70	Head
	Kazi Ingtipi		√	55	Wife
445	<u>Kare Timongpi</u>		√	55	Head
	Bush Terang	√		28	Son
446	Gita Ranghangpi		√	50	Head
	<u>Late Ruleng Kro</u>				
447	<u>Lakheswar Terong</u>		√	58	Head
	Bahanti Hansapi		√	50	Wife
448	<u>Pitaram Terong</u>	√		52	Head
	Nandita Kropi		√	48	wife
449	Jeelina Teranpi		√	28	Head
	<u>Late Muzari Terong</u>				
450	<u>Sim Terong</u>		√	30	Head
	Maya teronpi		√	27	Sister
451	<u>Sanjay Kro</u>		√	38	Head
	Anima kropi	√		42	Sister
452	<u>Jugen Kro</u>		√	37	Head
	Reena Ranhanpi	√		35	Wife
453	<u>Deben Terong</u>		√	58	Head
	Mina Baipi	√		50	Wife
454	<u>Jatharam Terong</u>		√	52	Head

	Malato Ingtipi	√		48	Wife
455	<u>Dhuba Bey</u>	√		45	Head
	Manjula Ingtipi		√	40	Wife
456	<u>Laib Bey</u>	√		34	Head
	Kasang tagbipi		√	33	Wife
457	<u>Pradip Bey</u>	√		58	Head
	Mitali Ranghanpi		√	45	Wife
458	Renu Tagbipi		√	45	Head
	<u>Late Lakhindra Terong</u>				
459	<u>Bhukta Fangsu</u>	√		38	Head
	Rinku Kropi		√	30	Wife
460	<u>Bharat Kro</u>	√		45	Head
	Banu Bey		√	72	Mother
461	<u>Basudev Rongsihang</u>	√		53	Head
	Renu Timungpi		√	45	Wife
462	<u>Rajat Rongsihang</u>	√		34	Head
	Fulmai Teronpi		√	32	Wife
463	<u>Alibhar Rongsihang</u>	√		50	Head
	Padmini Kropi		√	45	Wife
464	<u>Bijay Teron</u>	√		58	Head
	Kartik Hasanpi		√	80	Mother
465	Malati Derapi		√	45	Head
	Late <u>Babul Teron</u>				
466	<u>Kularam Rongsihang</u>	√		80	Head
	Kong Ingtipi		√	75	Wife
467	<u>Prabhat Rongsihang</u>	√		48	Head
	Nalini Ingtipi		√	45	Wife
468	<u>Gobin Tissu</u>	√		35	Head
	Janmoni Bordoloi		√	33	Wife
469	<u>Sukleswar Tissu</u>	√		55	Head
	Reni Ingtipi		√	50	Wife
470	<u>Puheswar Tissu</u>	√		42	Head
	Lakhimai Kropi		√	35	Wife
471	Moina Ingtipi		√	33	Head
	<u>Late Bibek Tissu</u>				

472	<u>Chitaram Kro</u>	√		75	Head
	Bobita Ranhanpi		√	65	Wife
473	Kabe Ingtipi		√	45	Head
	Late <u>Gundra Teron</u>				
474	Sewali Ingtipi		√	50	Head
	<u>Darson Rongsikon</u>				
475	<u>Dilip Kro</u>	√		50	Head
	Sarumai Teronpi		√	40	Wife
476	<u>Naharsing Gaur</u>	√		55	Head
	Parvati Gaur		√	42	Wife
477	<u>Babul Ranpi</u>	√			Head
	<u>Late Phukan rangpi</u>				
478	<u>Robin Kro</u>	√		32	Head
	Minati Ranghanpi		√	60	Mother
479	<u>Mahanta Kro</u>	√		38	Head
	Momi Teronpi		√	75	Mother
480	<u>Dharmendra Tissu</u>	√		38	Head
	Moina timungpi		√	32	Wife
481	<u>Sarukan Teron</u>	√		38	Head
	Mira Tissepi		√	32	Wife
482	Anima Kropi	-	√	52	Head
	<u>Late Mukti Tissu</u>				
483	<u>Kamal sing Teron</u>	√		50	Head
	Kasai Rangpipi		√	45	Wife
484	<u>Balensing Ingti</u>	√		38	Head
	Kadam Tisepe	√		36	Wife
485	<u>Keteki Bepi</u>		√	50	Head
	Raju Mahela	√		35	Son
486	<u>Brajen Kro</u>	√		62	Head
	Gandhiram Kro	√		55	Brother
487	<u>Ajoy Kro</u>	√		58	Head
	Pratima Ingtipi		√	45	Wife
488	<u>Bari Tegbipi</u>		√	50	Head
	Riju Kro	√		24	Son
489	<u>Ab. Nur</u>	√		60	Head

	Amina Begam	-	√	50	Wife
490	<u>Selim Uddin</u>	√		45	Head
	Parul Begam		√	34	wife
491	Muni Begam		√	22	Head
492	<u>Nirmal Saha</u>	√		50	Head
	Laki Saha		√	36	Wife
493	<u>Siddik Ali</u>	√		55	Head
	Safura Begam		√	45	Wife
	Faijul Haque	√		47	Head
494	Jobeda Khatun		√	49	Wife
495	Hanif Ali	√		40	Head
	Ayesha Begum		√	45	Wife
496	Asraf Ali	√		33	Head
	Rahela Begum		√	34	Wife
497	Kadir Uddin	√		25	Head
	Noorjahan Begum		√	30	Wife
498	Mainul Haque	√		24	Head
	Perbina Begum		√	45	Wife
499	Maina Miya	√		28	Head
	Kulsuma Begum		√	25	Wife

Government of Assam
Department of Environment & Forests
Office of the Divisional Forest Officer
Nagaon South Division, Hojai.

Letter No. FNST/B/APFBC/Micro Plan/17/10988

Dated: 22-12-2017

To

The Executive Director,
RGVN-COMPELO,
Guwahati.

Sub: Submission of Assamese translated Micro Plans (MP) of Nagaon South Divn.-
Nahargaon, Burigaon, Urdhagaon and Akashiganga for Approval.

Ref: Your letter No.RGVN/COMPELO/26883,Date:18/12/17.

Sir,

With reference to the subject cited above, I have the honour to inform you the 4 nos Assamese translated copies of Micro Plans for Nahargaon, Burigaon, Urdhagaon and Akashiganga JFMC dully approved by the undersigned and submitted herewith for favour of your needful action.

It is also inform you that the beneficiary list of the said JFMCs is not found included in the concerned Micro Plans, which may kindly be incorporated before submission of the same to the PD,PMU,APFBC Society.

This is for your kind information and necessary action.

Encl:-4nos Micro Plans:-

- 1.Nahargaon JFMC
- 2.Urdhagaon JFMC
- 3.Burigaon JFMC
- 4.Akashiganga JFMC

Yours faithfully

(S. Rahman, AFS)
Divisional Forest Officer,
Nagaon South Division, Hojai.

Dated: 22-12-2017

Memo No. FNST/A/APFBC/Micro Plan/17/2136-37

Copy to :-

1. The Principal Chief Conservator of Forests, Biodiversity and Climate Change & Project Director, PMU, APFBC Society, Punjabari, Guwahati-37 for favour of his kind information and necessary action.
2. The Conservator of Forests , Northern Assam Circle, Tezpur for favour of his kind information and necessary action.

(S. Rahman, AFS)
Divisional Forest Officer,
Nagaon South Division, Hojai.